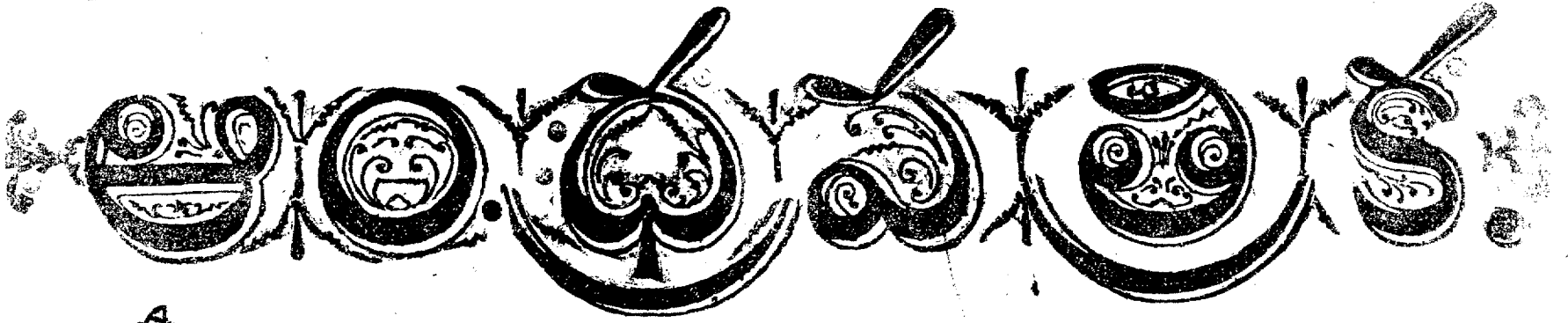

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-1 0-1-6

Telephone No. 544.

30936

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 12-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 88
సంచిక ౮౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివృత్తి

ఈమందును రుద్దగానే చెనుట పట్టుటనలన శరీర
మందలి భువ్వచార్థములను తొలగించి దేహమున
కాశోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

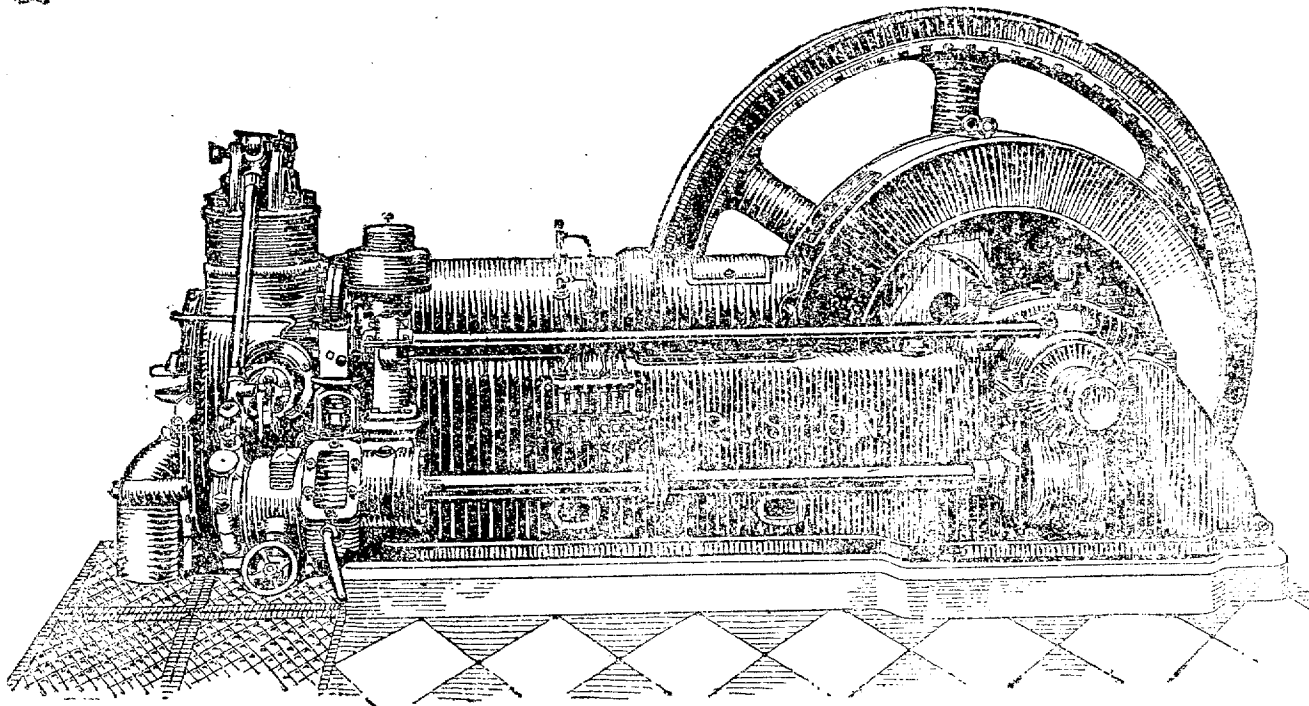
వక్ర-నిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ది రస్త్వన్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంఠెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదుల ను.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మొన్న గునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరస్వమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

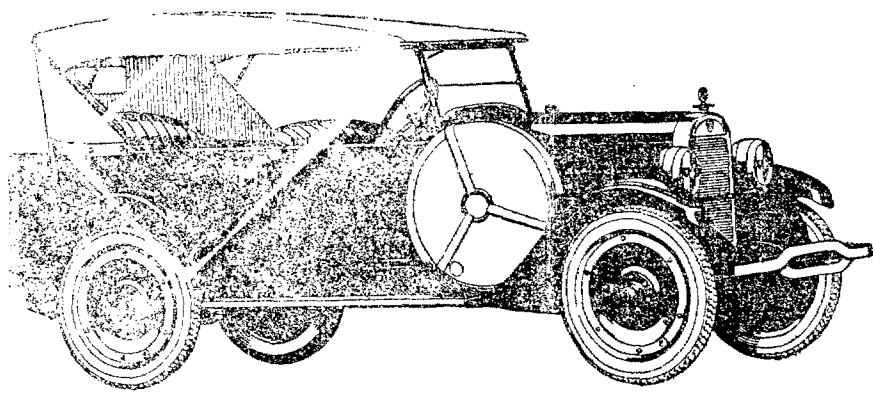
నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటరాగుకు వ్రాయుడు
మద్రాసులో సోల్ ఏజెంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తిపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

Maxwell

మా క్యు వెల్

క్రొత్తవి నోదమైన బండి

ధర

రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

మంచివేరుపొందిన బండి.

ఇదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎత్తని హంటు, నల్లని ఫెండర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్చి మాగ్నెటో, జెనిటో, కార్బురెటర్, రెమి ఎలెక్ట్రిక్ పద్ధతి, ముందు వెనుక బంపర్లు, వెనుక బ్రాంకు—మొదలగునవి అన్నియు చేరి క్రొత్త మాక్స్ వెల్ వినోదమైన బండి యగును, ప్రస్తుత కాలమునకు మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

SPENCER & Co. Ld. MADRAS & BRANCHES

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య శెంకటాచలపండితులు వారి లోకామయవార కన్సూరిమాత్రము:—ఈ దివ్యవృక్షము మిక్కిలి విలువయొనకన్సూరి, మంతుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధముబీదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పొడిగింపు. పోట్టుభిక్షువేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానధేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృష్యరాజరసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము చలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణముగా 0-8-0. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిన కృత్రిమి, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాధ్వంగామలకతైలము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి, మెదడు పనిచేయకుండుట మొదలగు కఠో, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

ద్రువపరిహారిణి:—ఎత్తరకము లీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

వారికేలాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లు కారుట, మనక గాయముండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవిమామగన 0-8-0

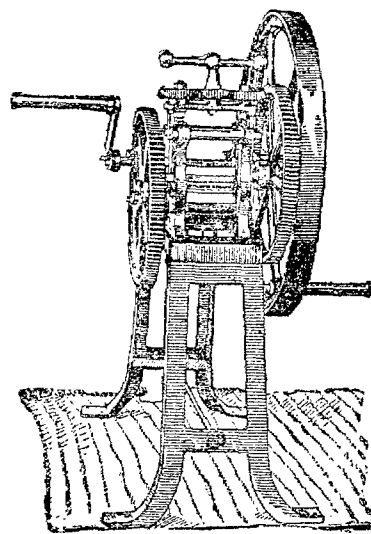
మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య శెంకటాచలపండితులు, శైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

రేకుల విషనులు

అన్నివిధములయిన వెండిబంగారు నగల పనులు చేయువారికి రేకులతీయంబు కుపయోగపడు పలురకముల విషనులుమేము యూరపుటమెరికాల నుండి దిగుమతి చేసి యితరలకంటె చాక ధరలకు అమ్ముచు న్నాము. కావలసిన వారు క్యాటలాగును వ్రాయవలయును.

సి. హెచ్. శోభనాచలం ఆంధ్రునస్

చిలకలూడి పోట్టు, మచిలీపట్నం

నాణ్యమైన బనీనులు

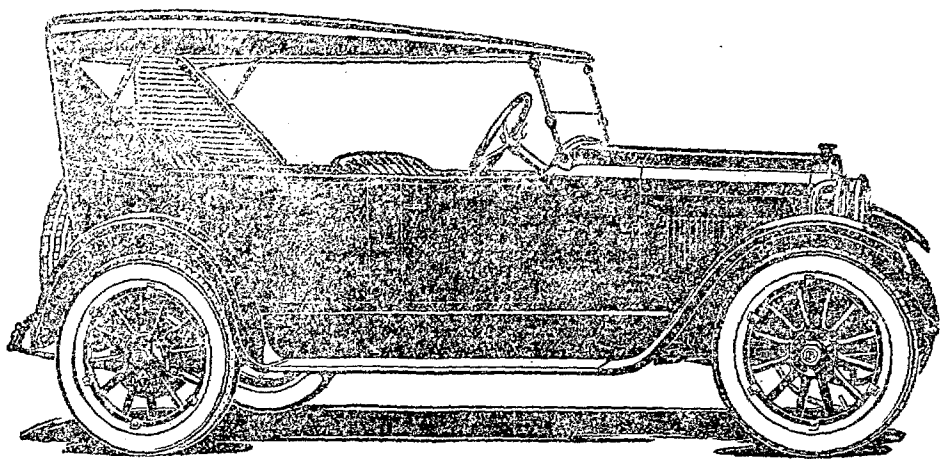
ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులో నున్నా, ఖద్దరునూలులోనున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, ఉన్ని, ప్రత్తి, వగైరా దారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (డొలారు సేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్లు కల్గజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యాక్రిందివిలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జితేకుండా ఖరీదులపట్టి సంచెదము. శాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ప్రి రు 6-0-0

మానేజరు—ఆంధ్రమౌజీరీమిల్స్, బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రం.

రెండు ఓడలలో ఎగుమతి చేయబడిన కారులు
ప్రస్తుతము చేరినవి త్వరలో యిచ్చుటకు వీలుగలదు

DODGE BROTHERS TOURING CAR

ధర రూ. 5100

పాస్చి, మాగ్నెటో, విడి ఆంచులు,

టైలర్ టూలు, వెడ్జ్ టూలు, హార్న్, బ్రాండ్, అన్ని కొర
సాటు మొదలగువాటితో సహా కారు వైధర్యమును.

ADDISON & Co., Ltd. MADRAS. & BANGALORE.

Carter & Co., Trichinopoly, T. Stanes & Co., Ltd. Coimbatore, Geo Oakes Ootacamund.

డాడ్జ్ బ్రదర్స్ కారును గురించి

అందరికిని బాగుగా తెలియును.

మా స్నేహితులందరూ తప్పక వై ప్రకటన
ను సంతోషముతో అడరింతురు. ప్రత్యేక ప్రయత్న
ములచేతను, ఒక్కటి చేతను తయారుచేయునట్టి వారు
మాకు విడివిగా పంపుటకు ఏర్పాటు చేసుకొంటిమి.

ఈ తరుణమును పోగొట్టక

తక్షణమే కొనుడు.

యితర కారులు పోవుటకు వీలులేని బురద,
ఇసుక, రాళ్లు మున్నగునవి గల చోట్లలో డాడ్జ్
బ్రదర్స్ టూరింగ్ కారు తప్పక నిరభయతరముగా
పోవును. గనుకనే దీనియందు స్వంతదారుకి ఎక్కువ
ప్రీతిగలదు.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలి పోకుండ, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kamini Oil,
& Otto Dilbahar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దుష్ప్రసారానికి అధికారమును చేత్వరచుచు,
అందమును ముడతలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.

అంతవరకు రానిచువద్దు

నేడే

కమినియానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల ఇట్టి రోగమున్నను, 30% మాంసము మున్నను, యిది విశిష్టము
వెంట్రుకలు చిట్టచు నాని, గుండె గాని యెండరు
మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ ముత్యమును గల్గి తట్టువలె నుండి నేర
యే నుండును.

ఈ రోగానకి దీనిని వరిపించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లువృద్ధియగునో కనిపెట్టుడు

కమినియానూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమునగ నేయును.

నెల బుట్టి 1.25 30 మాసము. 2.5 చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వ్యాధులకు ఈ ప్రీతికరమైన ప్రకారము విశేషమును చేయును.

మీకు నువ్వన ప్రయత్నము, లేక అల్లరు కావలసినప్పుడు

"కమిని" దిల్ బహారును వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్కృష్టమైన నీటిమార్గము.

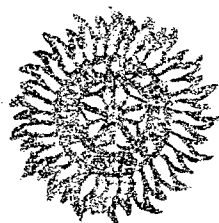
కమిని బుట్టి 15 ఫెర ట్యు 0.10.0
కమిని బుట్టి 15 ఫెర ట్యు 0.12.0
కమిని బుట్టి 1.25 ఫెర ట్యు 0.30.0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాంటుండు చల్లిన విక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపింతును

ఇది గుండు అమ్మల నడిపివద్దనున్న, సరసి అమ్మలారితోనుగా జాబుచును. తక్షణము,

కమిని దిల్ బహారు:- ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ,

155, మార్కెట్, బొంబాయి.

ఓరియంటల్ గవ

ర్న మెంటు సెక్యూ

రిటీ లైఫ్ అన్యరన్య

కంపెనీ లిమిటెడ్.

స్థాపితము
1874

కాపిలి సంవత్సరము
1924

గొప్పమూలధనముగల హిందూజేశ భీమాకంపెనీ
హక్కుదారులకు చెల్లించిన దాదాపు మొత్తము రూ. 8,00,00,000
అప్పులు రూ. 6,00,00,000 వ్రాసే గలదు.

మరియు అదాపుపన్ను రూ. 1,00,00,000 వ్రాసే గలదు.
పాసిఫిక్ లాండ్ రూ. 80,00,000 వ్రాసే గలదు.

అఫీసులు ఈ దిగువస్థలములందు కలవు

అహమదాబాదు	బెంగళూరు
అజ్మీరు	బొంబాయి
అలహాబాదు	కలకత్తా
దెల్లీ	కొలంబో
కాంచీ	మంగళూరు
కరాచి	రాజ్ పురు
కోలాలంపూరు	పుణా
లాహోరు	రంపూరు
మద్రాసు	రావల్ పిండి
మాండలే	తిరుచేర్రు

భీమా చేయించుటకు యిష్టముగలవా రందరు తక్షణము
చేసి దానివలన గలుగు లాభమును పొందుచుండిరి. దీని లాభ
ములు యింకను ఎక్కువగా అభివృద్ధియగు నూచనము గలవు.

ఓరియంటల్ మిక్సిలి లాభాభివృద్ధి ప్రత్యేకముగా
చాలిన్నియు. అని మిక్సిలి జననవృద్ధియైనది.

ప్రతిభిలాభములను పాలిసి, పోలిస్ టెక్నికల్ ప్రత్యేకముగా
నీని బుట్టునునవి తెలుపు వివరముల పట్టికై కంపెనీ
వారుచు.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Val
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy

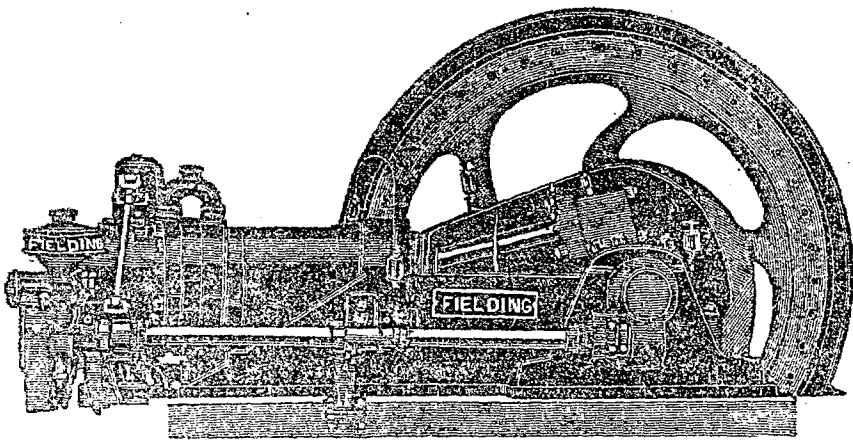
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum,

"ఫీల్డింగు" ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూటెపు కోల్డ్ వేపరైజరు
క్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు అయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని స్థితిలో నుండిగనే స్టార్టు కాగల
ఈ యింజనులను కొనుటవల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు అయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు అయిలు యింజనులకు
అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే అవును. అన్ని నైజాలు యెప్పుడున్న స్థానాల్లో
నుంచుబడును. మీకు కావలసిన నైజాలకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

Telegrams: MACHINISTS Sole Agents: D. L. Sastry & Co., Post Box No. 203

12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

నవనాగరీకమునకు తగిన సొగసైన గాజులు

ఎస్ ర క ము గా జు లు

3, 4 వరములలో తయారుచేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజారిజత 1-కి ర్పు. 10-0-0.

వట్టెలుతీర్చిన డైమండు గాజులు

3, 5 వరములలో తీరును.

మజారి చేదారముతో సహా జత 1-కి ర్పు. 10-0-0 సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

(2) 172, పుటలంబలందమైన క్యాటలాగు ధర ర్పు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

డాక్టరు, జీ. బీ. గారి సుగంధనస్యము

అంగములయందెల్ల శిరస్సున, ఇంద్రియములయందెల్ల నయనములును, ప్రధానము అను విషయము సర్వజనులకును
తెలిసినదియమే కదా! ఈ రండిటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగించుచున్నవి అని

వ్యాధిగ్రస్తుని జన్మమును నివృత్తియొకముగాఁ జేసి యామరజాంతమును బాధించు
చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తోనికీ తీసికొనమందు లక్షక ముకయోగింపవలయును వచ్చి
నది గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లక్ష పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాయలు
చేరినవిగా నుండుటచేత మిదకు చేహరోగ్యము నంతయు చెదవీయుననిగాఁగూడ నే
ర్పడినది. తమవారక ప్రేమతోఁగూడ పట్టును నవనాగరిజులచేత మంచివైద్యములుగా తీర్చి
వెళ్తునీ యిట్టి ముందుబాద ననేక మిత్తు దుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి
సూర్యవంత ప్రయోజకములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును దయచించితిరకాలము శరీరముచేసి యాయుర్య
గాంగిలేయ యూనానీవైద్యముల దారిలో హోమోపాథియై తమనస్యమును
నివారించుచున్న డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాధులు చేయబడి నుప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషించిజ్ఞాపింపవలసిన
పని లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియొక్క ప్రభువును నదియే స్థాపించగలదు. దీనిచే బాధానివృత్తి
గాంచి శ్రుతిజ్ఞ తాత్పర్యముగా గొప్పవారును కొందఱువారును పంపిన యోగ్యతా త్కృతికలు లెక్కలు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యము ముకయోగింపబడుట మొదలు, కడుపు, కన్నులలో నరిజంధించిన నమస్తవ్యాధులును
గుమాలముగా వర్జించును. పిదపను, ఒంటితలనోప్పి, తలనోచిపోట్లు, జలదోచులులు, మొదలైన, కంతనవనకు మొదలైన
గాఁ. వ్యాధులను ఈ సుగంధనస్యము వెట్టివది ఖిత్తును. ఇట్టి గుణవిష శేషము గలిగి యుండునట్లుగా విక్రియింపబడు
నానగ మిదితప్ప మఱియొకటి లేదు. ఇరకాల ముండును నెదని సుగంధ రసమునవన, పొడి యభ్యాసము లేనివారికి
సహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోషివేయువారు లీ సుగంధనస్యమునట్టి రెండుసార్లు యుపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు
పోడి ౧౦, ౧౫ సార్లు యుపయోగించినంత పనిచేయును. కాలజా తెలగల సాధారణపు పొగాకు పొడితో నీ సుగంధ
నస్యము పోకచిట్టిక కలిపినయెడల ఈ పొగాకుకంటెయును మిక్కిలి పంపకవంత మగును.

బుడ్డి ౧ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా ౧ కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౫-౦

అంగు లేక అంధభావతో విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను.

విలాసము:- గురుబసవ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

ఆనందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల

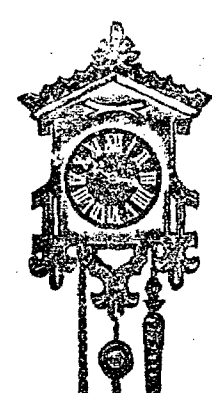
విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథములవట్టిక

శ్రీమద్భగవద్గీత సన్యాఖ్యానము	8 0 0
శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలిక్టోలైండు గిట్టు పేరు గలది.	15 12 0
శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం క్యాలిక్టోలైండు గిట్టు పేరు	1 13 0
సహస్రనామ స్తోత్రం	0 12 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్రం నానావళి సహితం	0 3 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
శ్రీరామసహస్రనామ స్తోత్రం	0 3 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీవరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షణము సానానైండు	0 8 0
” క్యాలిక్టోలైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగినీకండకం	0 2 0
అమరకోశము క్యాలిక్టోలైండు	1 12 0
” సాదాకాకితములు క్యాలిక్టోలైండు	1 8 0
” అట్టలైండు	1 0 0
బల్లఁజీయం శేషరథలైండు	0 8 0
పారిజాతాపహరణము	0 8 0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ,
286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది సూర్యముగ జెర్మనీ దేశములో తయారుచేయబడినది. ఇది గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందముగాను, సౌగంధము ఉండును.

అందులో కనబరచియుండు ప్రకార మే మిక్కిలి అందముగనుండును. మాత్ర నముగ తమరు చేయబడి, ఎల్లకాల మును బాగుగ పనిచేయును. చాలకాల ము నమ్మకముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పు డును ఉపయోగించుము.

టిక్-టాక్

ధర 1-కి రూ 3-0-0

తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము

వి. ఎస్. వాచ్ కంపెనీ

తపాల పెట్టె నం. 105. మదరాస్.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయం

1. బాలికలక్రమముక్కు నక్షత్రముగాని,
2. పుట్టితేది, జననకాల నడిమిలు (తేజ)గండులుగాని,
3. చూడు ఈ త్రైముఖియైన సమయము, ప్రస్తుతమును ముగిసిన మాత్ర పండితయెడల చాలవలెయును. భవము మొదలగు 25 నక్షత్రములు వ్రాసి ౧-4-౦ లకు ప వెదకును భూరా బాధలను అనురాగము లభియగు ను వ్రాసి ౧-౫-౦ లకు ప వెదకును. ముందు ౧ 2-0-0 లు అడ్డావచ్చు ల ప వెదకు. భవము ముగిసిన 1 సం॥ను ఫలితము వ్రాయవలెను ౧-4-౦ లు. ౧-౫-౦ లు. ౧-౬-౦ లు. ౧-౭-౦ లు. ౧-౮-౦ లు. ౧-౯-౦ లు. ౨-౦-౦ లు.

ఆకెళ్ల వెంకటేశ్వర్తి, గోపాలపురము,
కొత్తపేటపొన్ను, గోదావరిజిల్లా.

రత్న పురుషలేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోసొట్టి బలముకలుగజేయు అబ్బుతలే హ్యము. ఏకారణముచే సంధించిన శుక్లవస్త్రమైనను పొరదోలు ననిల శేషము- కొనియోడునువ్వురు. ఈలేహ్యమునల్ల. మేమా ముల్ల వచ్చిన దగ్గు మొదలగు రోగములు మూత్రికోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బి ర్పు 3-4 0 లు.

శగలేహ్యం విజాతి శగలేహ్యము తక్కువ వదుర్చును పథ్యములేదు. డబ్బి ర్పు 1-8-0 లు.

ఆయుర్వేదవైద్య అంగక వేంకటాచార్యులు
అందునన్న, ప్రోఫెయిటర్సు,
పట్టాభిరామ వైద్యశాల,
రామవరం, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము

నవ ప్రాంతము

మావిద్యాపీఠమందరముల ఈ సంవత్సర వైత్ర శుక్ర మొదలు 49 దినములు శ్రీరామ సప్త శస్తావళితనము జరిగినది. ఆయన్ని మా విద్యాలయమునకు సర్వవిధముల సహాయ మొనర్చుచున్న శ్రీయుత భోగరాజు కోటండరామయ్యగారిచే వారి స్వంతవ్యయముతో దేశీయల సహాయమున జరిగినది. తీయ్యది యదివరలో పత్రికలో ప్రకటింపబడియే యున్నది. కొన్ని పత్రికలును తగుమతువల్ల కొందరును నీ సప్తప్రాంతా వాఙ్మ మావిద్యాపీఠమున జరిగిన దని కొందరును, నావలన జరిగింపబడినదియని కొందరును, తలంచినట్లు తెలియజేయుచున్నది. ఇది యపరాధము లని యిందుమాలముగా మనవి చేయుచున్నాము. మావిద్యాపీఠ మందరములు సప్తప్రాంతా కార్యమునకు పయోగపడుటకై మరీయొక్క సంబంధము విద్యాలయమునకును సప్తప్రాంతమునకును లేదు. ఆదినములలో చాలదినములు విద్యాలయమునకు చేసంగి నెలవులు, విద్యాలయద్రవ్య మేమియును నందు నిమిత్తము వ్యయపడలేదు. విద్యాలయవిద్యార్థులలోను, విద్యాలయముతో సంబంధించిన యపరాధాయులు మున్నగువారిలోను, నాబోటివారుచాలమంది యాసప్తావళితాకార్యమునకు తోడ్పడియుండుటచేతను, తత్కార్యము విద్యాలయ మందరములలోనే జరుగుటచేతను, విద్యాలయసంఘమునకును నీకార్యమునకును సంబంధ ముండియుండు నని యభిప్రాయ పడుట కనకాశము కలిగినది.

విచ్చిత్ర సేవలు రామదండు అనుపేరుతో సప్తావళితములందు మావిద్యాలయముప్రక్క నున్న యొక గృహాథుని తోటలో పడిదినములు విడిసి తమదండులో చేరిన సేవకులకు శిక్ష నొసంగిరి. ఎట్టివారు వచ్చిన వారి కెల్లరకును అన్నదానము చేయుట సప్తావళితములలో నొకటియగుటచే వారికందరకును భోజనముపాయమును సప్తావళితావళితములే కావించితిమి. రామసేవాపరు లందఱును వచ్చినట్లే, దేవతాసందర్శనమునకు వారును వచ్చుచుండిరి. రామదండునకును సప్తావళితమునకు గల సంబంధ మిది. సప్తావళితమునకు, విద్యాలయమునకుగల సంబంధము వైన కేర్పొంటిని. రామదండువారిని సప్తావళితము వారావ్యవహరించినారనిగాని విద్యాలయవర్తమువారు రామదండు పక్షమున వలంబించిరిగాని యనుకొనుటకు ఏ విధమైన యవకాశమును లేదు. అట్టియపరాధములు ప్రజలలో వ్యాపించినట్లు తగుమతువల్ల నాతో కొండలుయచ్చటించియుండుటచే ఈ విషయమునంతయును స్పష్టముగా మావిద్యాలయాధిపతులకుందరకును తెలియుటకై వ్రాయవలసినవచ్చినది. మావిద్యాలయమునకు సంఘవిషయములతోగాని రాజకీయవిషయములతోగాని ప్రస్తావితము. ఈ విద్యాలయముక పక్షమునకుచేరినదికాదు. కేవలవిద్యాలయము కృషిచేయుటయే దీనితలంపు. జాతీయవాదులుగాని మితవాదులుగాని దొరతనమువారి యుద్ధోగ్యులుగాని, యితరులెవ్వరుగాని దేశవిద్యయం దభిమానముగలవారి కెల్లరకును నీవిద్యాలయము, ఆదరింపదగినది. విద్యాలయమున పనిచేయుచున్న వ్యక్తులకు, కలుగుస్వాభిప్రాయములనుబట్టి, విద్యాలయముయొక్క ప్రాప్తమున గమనింపరాదు. పరిపాలకవర్తమున, ఉపాధ్యాయవర్తమున, రాజకీయవిషయముల భిన్నమతముల నవలంబించువారు గలరు. అవియున్నయి వారివ్యక్తి గతాభిప్రాయములు గాని విద్యాలయప్రవర్తనమునకు సంబంధించినవి కావు. ఈసప్తావళితావళితానిలో నొకటి.

తల్లాపగడ సూర్యనారాయణరావు

కొత్తూరు } కార్యదర్శి.
9.7.1924 } ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయము.

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశిష్టగణితము, విశిష్టగణితము, మనోగణితము, తేజగణితము నమస్యము, శిక్షణము, అద్భుతములు, చిట్కలు, చిట్కశక్తులు, యంత్రములు, రహస్యములు, గణితావధానము గలవు. మంచివాడును, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రసవంతముగా విశిష్టగణితములు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునం దనుమానకల్గదు, చమత్కారమును, యంత్రము తెలియించు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివలదు 1 య. వి. పి. చార్జ్ అర్. రి. ప్రభులు దు రి. క. పలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగళా, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo—the one safe Milk food that is made in New Zealand, where the dreaded disease, bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk; give him Glaxo, the safe milk food, which is free from the risk of conveyed tuberculosis.

Ask your Doctor!

The Super-Milk Food

"Builds Bonnie Babies"

WHOLESALE DISTRIBUTORS:—

Alfred Young & Co., Ltd.,

(INCORPORATED IN ENGLAND)

Post Box 40 MADRAS.

చిత్తుస్కీము ప్రకటననోటీసు

వేమువారిలోట ఆక్టిజిమన్

ఈ దిగువ షెడ్యూలులో వివరించిన వైకాల్పమునకు మునిసిపల్ కొన్సిలవారు తయారుచేసిన చిత్తుస్కీము 1920 సం॥ మదరాసుటౌన్ ప్లానింగుఆక్టుయొక్క విధుల ఎ. భాగము యొక్క విధి 12 క్రింది 80.6.1924 తేదీని ప్రచురపరచినట్లు యందు మూలముగా ప్రకటించడమైనది.

సదరుస్కీము పూర్తిగా అందుతో యుంచిన అన్ని కాగితములతోను ష్యాపులతోను ఉచితముగా (సామ్యవసూలు చేయకుండగ) మునిసిపల్ ఆఫీసువద్ద ఆఫీసు తెరచియుండుకాల

మందు తనిఖీచేసికొనవచ్చును. ఈ దిగువ వ్రాసిన కరీదులకు సదరుస్కీముయొక్క యుద్ధాపులయొక్కయు నకట్లు మునిసిపల్ ఆఫీసువద్ద విక్రయించబడును.

స్కీము	రు. అ. పై
మ్యాపు: సి	4—0—0
సి. 1.....	8—0—0
సి. 2	8—0—0
సి. 3.....	8—0—0

సదరు చిత్తుస్కీమువలన మార్పుకలుగబడిన లేక బాధించబడిన మనుష్యుడైనను 1924 సం॥ఆగష్టు 31 వ తేదీలో పున సదరు విషయమై ఆక్షేపణలుగాని, సలహాలుగాని యేమైన ఉన్నయెడల లిఖితపూర్వకముగా చైరుమన్ గారికి తెలియపరచుకొనవచ్చును.

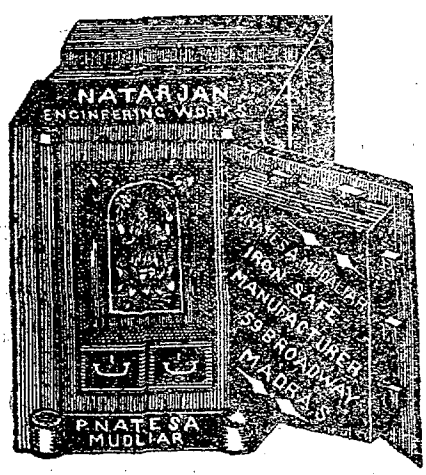
పె. శ్యాలు

సర్క్. నెం.	యజమాని పేరు	పరిమితి ఎకరములు	శెంట్లు	రిమార్కులు.
162 (రి)	వేముచిన రాజలింగము వస్త్రాలు	66	8	
168		2	121	సూర్యము
మునిసిపల్ ఆఫీసు, పాలకొల్లు				వి. వి. సుబ్బారావు, చైరుమన్.
29—జూన్ 1924.				

నర నము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది.

యిప్పటిమా ప్రభుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న లేశ మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాంతీయ), 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు అయిర్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయప్పిల్లెవీధి, పెద్దనాయకన్ చేరు, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలి

ఈమండలి తిరుగ పునర్ముద్రించబడి గ్రంథప్రచురణము జరుగుచున్నందుల కెంతయు సంతసింపవలసి యున్నది. ముఖ్య సంపాదకులు వరదాచింతలకి మండల కాన్యనిర్వాహకులు తిరిగి గ్రంథప్రచురణము ప్రారంభించి భాషాసేవ యొనర్చుటకు మిగుల శుభావహము. ఆంగ్లదేశమునం దనేక గ్రంథములు వెలసినను ఆంగ్లము విజ్ఞానము విస్తరింపజేయు శాస్త్రములు గాని దేశచరిత్రములుగాని ప్రచురింపబడక కేవలము నిరుపయోగములగు నవలలు నాటకములే ప్రచురింపబడుట భాషాసేవకు లోటుగానుండుచున్నదిగాని ప్రస్తుత మీలోపము గూడ విజ్ఞానచంద్రికా మండలివారి గ్రంథప్రచురణముచే తిరిగి పోయినదని చెప్పవచ్చును. మండలి విరస్థాపనముండి ఉత్తమ గ్రంథములు ప్రచురింపబడుచుండునగాక యనికోరుచున్నాను.

ఇదివరలో ప్రచురింపబడిన గ్రంథముల వెలుల ఒకపద్ధతి ననుసరించి నిర్ణయింపబడుచు వచ్చినవి. మొదట నూరుపుటలు రూ. 4.0 లు ఖరీదునకు పోస్టుఖర్చులుచగయిరా మండలి వారే భరింపుపద్ధతినీ చందాదారుల కీయబడుచుండెడిది. కొంత కాలమునకు కాగితములధరలు పెరుగుటచే పోస్టుఖర్చులచగయి రాలిపోడ చందాదారులే భరింపుపద్ధతినీ నియమింపబడినది. కాని యిప్పుడు ప్రచురింపబడుచున్న గ్రంథములకీనియమమేది యును కాన్పింపదు. తిరిగి ఇప్పటివరకు ప్రచురింపబడిన గ్రంథములధరలు వివరింపబడుచున్నది. ప్రాచీన సాహిత్యవిజ్ఞానము చివరను చందాదారులకు పుస్తకములు చాకధరల కీయబడుననిమాత్రము వ్రాయబడినది. ఇప్పుడు ప్రచురింపబడు గ్రంథములన్నింటికీ పోస్ట్జీ చందాదారులే భరించ వలసియున్నది. మొదట ప్రచురింపబడిన లక్ష్మణరాయవ్యాసావళి 325 పుటలకు రూ. 2.0-0 లు ధర నిర్ణయింపబడినది. రెండవదియగు క్షిప్రేంచి సాహిత్యవిజ్ఞానము 250 పుటలకు 1.4-0 నిర్ణయింపబడినది. వైవిధ్యముగా 100 పుటలకు 0.8-0 లకుంటెను హెచ్చినది. ఇతరగ్రంథములకు ఇంతకంటె చాలతక్కువధరలకు గ్రంథముల నివృత్తున్నారు. ఇంత హెచ్చుకెలు చందాదారుల భరింపుట కష్టముగా నున్నది. కాగితముల ధరలు తగ్గినవి. ముద్రణ ఖర్చులు పెగయిరాలు యుద్ధసమయమునకున్న తగ్గినట్లున్నది. కాబట్టి ప్రాతని బంధనల ననుసరించి పుస్తకములను చందాదారుల కిచ్చుచుండుట మండలికి శ్రేయస్సు. తేనియెడల ఏకొద్దిగానో హెచ్చించి యొక నియమము ననుసరించి ఖరీదు నిర్ణయింపబడవలెను. కాని ఏపద్ధతిలేక ఇష్టానుసారము వెల నిర్ణయింపబడుట అసంమంజసము. కాబట్టి యీసందర్భములను మండలివారు చక్కగానాలోచించి గ్రంథములను చందాదారులకు చాకగానందజేయు ఏర్పాటు చేయుదురు గాక యనికోరుచున్నాను.

(ఒక చందాదారు)

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై నెల 12-వ తేది శనివారము

Table with market prices for various goods in Chennai. Columns include item names (e.g., rice, oil, sugar), quantities, and prices in rupees and paise.

క్షయదగ్గు, తత్సంబంధమైన వ్యాధులకు అమోఘమైన ఔషధము

కడచిన 1 నెల 6 రోజుల నెలలనుండి నాభార్య పలువిధముల వ్యాధులచే బాధపడుచుండెను. తీవ్రమైన క్షయదగ్గు, వమనము, అజీర్తి, విరేచనములు మొదలగునవి ఆమెను బాధించుచుండెను. ఆంగ్ల ఆయుర్వేదవైద్యులు చికిత్సజేసియు, నిప్రయోజన మొనడున తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణా పురవాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపురము ఆర్మీని యన్వేషిలో, 72 రు గృహమందున్న పండిత స్వామి ఎన్. కృష్ణస్వామిఅయ్యంగారు వారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించబడెను. పండితులవారు యిచ్చిన మొదటిమోతాదులతోనే దగ్గుము పూర్తిగా నిరోచినది. తరువాత 3 రోజులు ఔషధము ఇచ్చినతరువాత విరేచనములు, వమనములుగూడ నిలిచినవి. దగ్గుగూడ పూర్తిగా పటాపంచలై పోయినది. ఇప్పుడు అజీర్ణమననదియేలేదు. పండితులవారు ఔషధమును మిక్కిలి నమ్మికతో యిత్తురు. యిది ముఖ్యముగా గమనించదగిన విషయము. వారియొక్క ఔషధములు మిక్కిలి వెలగల ఓషధులచే తయారు చేయబడును. అందుచేతనే వారు ఎక్కువడబ్బు పుచ్చుకొనెవరు. వారు బాగుచేయుటకు పూచీ యివ్వకపోయినను తప్పక వారు వ్యాధులకు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుదురు. వారు కలుగజేయు అద్భుతగుణము విలువ వారి కిచ్చుడబ్బుకంటె వెయ్యిరెట్లు అధిక మని నాలభిప్రాయము. పండితులవాడికి సదాజయము కలుగవలెనని నాస్పాశన.

కె. ఎన్. దండపాణిఅయ్యరు, బెన్టు అండుకో జార్జిటవును, మద్రాసు. వారి సలహాకటం రు 15-0-0 ప్రకటన నెం (17)

సక్సన్ దంతచూకము నోటిలోని పకలవాగులను మాన్యును. పండ్లనోవ్వలు, ఇసుకలో నెత్తురు వీముకాటులు వాముల దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వచ్ఛమాలికల ఔషధముతోను ఔషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 దబ్బీ 0.2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి: డజను 1.4-0 నెం. 1 ఎ. ఆలంగారా పిళ్ళవీధి తిరువల్లికేడి మద్రాసు.

చిత్తుస్కీ-ము ప్రకటననోటీసు

బ్రాడ్వేటపాలముల అక్విజిషన్ ఈదిగువ పెన్షన్లులో వివరించిన వైకాల్యమునకు మునిసిపలు కాన్సిలువారు తయారుచేసిన చిత్తుస్కీ-ము 1920 సం॥ మదరాసు కోస్ట్ ప్లానింగ్ఆఫీసుకు విధుల. ఎ. భాగము యొక్క విధి 12 క్రింద 30.6.1924 తేదీని ప్రచురపరచినట్లు యిందుమూలముగా ప్రకటించడమైనది.

2. సదరుస్కీ-ము పూర్తిగా అందుతోయుంచిన అన్ని కాగితములతోను మ్యాపులతోను ఉచితముగా (సామ్మి వహాలుచేయకుండుగ) మునిసిపలు ఆఫీసువద్ద ఆఫీసు తెరచియుండు

కాలమందు తనిఖీచేపెట్టవచ్చును. ఈదిగువ వ్రాసిన కరీకులకు సదరుస్కీ-ముయొక్కయు మ్యాపులయొక్కయు నకర్లు మునిసిపలు ఆఫీసువద్ద విక్రయించబడును.

Table with 2 columns: Item description and Price. Lists various land parcels and their corresponding prices.

పెన్షన్లు

Table with 4 columns: No., Name, Address, and Remarks. Lists pensioners and their details.

Advertisement for The Madras Ayurvedic Pharmacy Ltd, featuring text in Telugu and English, and a decorative border.

కవహరి సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. భూమి రూ 1-6-0 దగ్గు క్వాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు శైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింతు దగ్గు. క్వాసకోశముల నూత్న నాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, క్షయదగ్గు దగ్గుకు సేవిచలవనీన బయ దగ్గు విధమున బట్టి యుండును. మృతాంశము డిపో మదరాసు - బొంబాయి

రక్తాక్షి నందరం ఆపాధమాన శుంగం, శనివారము

నిరాశ-ఆశ

(కామరాజగడ్డ శివయోగానందరావుగారు కొడాలి వెంకటసుబ్బారావుగారు)

అనునందును నే నువయంబునందు నురతరాటవీధులముల దిగునుండి కట్టెలను గొట్టి తెచ్చి యీ గ్రామములను పట్టణంబులయం దమ్మి బ్రతుకుమండి కష్టముగ శీవయాత్రను గడపుమంటి గాని యిసుమంతయేని సౌఖ్యంబు నున్న యెంత వెనకన లేదు మార్గంతరంబు ఒకటి తలచును దా దైవ మొందు తలచు పలు తెలుగులు స్వామిభవంబునందు జన్మననది వేలు జీవితాశయముమాటు దైవసాయంబులేనియత్తుంబు తెన్ని యేని నిష్కామాయము లవనియందు బ్రతికి సార్థక మేమి ప్రపంచమందు ననుచు చింతించుమండి నెమ్మనము కలత వార తత్సర్వతారణ్యపరిసరముల గ్రమ్మరుచు నుంటి నేవియో గొనునకొనుచు. పాడునడి కొయ్యయై జడత్రయము దాన్చి యుడుపుమండెను హృదయ మట్టుడికినట్లు కటిక చీకటి దోకె; లోకంబు లేదు. అది వినిర్మలాద్రతలమునందు నీల కాంతి గాని యడవిప్రాలవంతరుములు గాని మలయానిలం దైన గాని కడకు తక్కు గలయట్టి సృష్టిచిత్రములు గాని శాంతభావంబు జేహర్షణ జాలునన్న "పుత్రకా! నీవు దుఃఖంబు బోయడేల వృక్షమయ్యెను నీమెనోభావ మిదియో అనుసరింపు న న్నీపర్వతాగ్రమునకు జాగు చేయకు" మనువురువస్వరంబు మృదులగంభీరభావముల మేళవించి పిలిచినట్లులు దోచి నే నిలువ బడితి కలయజూచితి నల్లిశో కనులయెదుట వివలకాపాయవస్త్రము లమర దాన్చి చారుతరమా ర్తి యొకడు సాక్షాత్కరింప వెడలి నాడను వానివెన్నెంటు దగ్గలి యెక్కితిని కొండకొనకు దడవచ్చు జూడ నియమించె నాతండు చూచునంత వాయుగతిఁ బారు కాలప్రవాహమందు కలదు జీవితంబునె డడ్డు కట్ట యొకటి శిథిలమై పోయె నయ్యది చిట్టచివర ద్వేషము ధనాశ భ్రాంతి సంతృప్తి లేమి యస్తత మన్యాయవర్తన మనుగ్రహంబు? లతిభయంకరముగ దాని నావహించి నరులు కట్టపై నటునిటు నడచుమండ నీటిలోనికి కొండటి నెట్టుమండె. కాలము గతింపగా నాయగాధమందు బడుచు నుండితి కొండలు వారిలోన భవ్య లెవ్వరో కాలప్రవాహమునకు నంతమందున గల్గి ప్రకాశమైన దీవిపై నొక్కొక్కరే తేలుమండి తరగతుల వారివారికి తగినయట్లు సర్వసౌభాగ్యముల జెంది సౌఖ్య మంది

గ్రంథపరిచయము

ఉపాధ్యాయదర్శనము; — గ్రంథకర్త ఏటూరు జోగిరాజుగారు, వెస్టియన్ బాలికాబోధనాభ్యసనపాఠశాలా ప్రథమసహాయోపాధ్యాయుడు, సికింద్రాబాదు, దక్కను. ఈ రాజధానిలోని నెంకండకి గ్రేడు, నిజాంరాష్ట్రమునందలి హయ్యరుగ్రేడు తెయినింగు విద్యాభ్యుత్పల సలసినవిషయము లిందుఁ జక్కఁగవివరింపఁబడినవి. చిన్నతరగతుల బాలరకన్నిభాషాభాగములను వారిచేసను కెన్ననట్లుగా బోధించు పద్ధతులను గ్రంథకర్తగారు స్వామభవమునఁజక్కఁగా గుర్తించి ఇందు వివరించియున్నారు. ఈ గ్రంథము పల్లెటూళ్లయందున్న యుపాధ్యాయులు వైతము పఠింపవలసినది. ఇట్టిగ్రంథము వెలయుచుపట్ట క్రీ. శోగిరాజుగారు కావించినప్రయత్నము కొనియాడఁదగినది. కృష్ణాజిల్లా విద్యాశాఖాధికారి క్రీ. పి. రామారావుగారు సహజ్ఞిప్రాయమును దమసీతకయందు వెలు పరించిన్నారు. వెల రు 1—రీ—0

పుస్తకములువలయువారు: — ఏటూరు జోగిరాజుగారు, కృష్ణావ్ లెంపిల్, లైసుబజారు, చిల్లలగూడ, శికింద్రాబాదు, (దక్కన్) అవిగాని, వారిస్కూలు విలాసమునకు గాని వ్రాయునది.

* * * * *

రామకృష్ణకంఠి-1,2,3, భాగములు ఒకసంపుటయు గ్రంథకర్తలు జూడు చెల్ల రామకృష్ణారావు, వాడేలసుం తరరామయ్యగారు- దీనివెల రు 2—రీ—0

ఈపుస్తకము "రామా, అండుకో, (బ్రాంచి)తల్లపాడు, తల్లపాడు పోట్లు, కల్లూరుజిల్లా" అనుచోట దొరకును.

1 వ భాగమున అన్నిరకములు భూములపై వివిధముగ విధింపబడి(కాసునైన ఎకరాలు నెంట్లకు అయ్యెడు మొత్తమును) సులభముగ నిర్ధించి శిస్తును చెల్లెసికొనవచ్చును. 2 వ భాగమున యూనిట్లప్రకారము, ఎన్నియూనిట్లకుయినను లోకలో ఫండు మేరఫండు ఇనాంక్వీటెంటు మొదలయినపన్నులను, పట్టికవచ్చువారికెట్లనుసరించుకొని మొత్తమును చెల్లెసికొనవచ్చును. 3 వ భాగమున నెలజీతములు, ఫించనలు, అడ్డెలు మొదలయినవానిని ఎన్నిదినములకైనను అయ్యెడు మొత్తమును నిర్ణయింపబడిన కెట్ల ననుసరించి సులభముగ చెల్లెసికొనవచ్చును. ఇందు హెచ్చరింపు, ఇంగ్లీషు, అరబము, తెలుగు భాషలయందుగలవు. ఈపుస్తకము గ్రామకరణములకును భూస్వాములకును మిక్కిలి ఉపయోగకరము.

సతము స్వేచ్ఛావిహారంబు సులువుమండ్రీ. "ప్రవిమలోదకపానంబు పక్షిగముల కిలకిలారాననువ్యక్త లలితమధుర భవ్యభగీతి కారసాస్వాదనంబు స్వాంత మురిందు సాదరిండ్లచెంత జేరి యనుభవించుచున్నయో యయ్యలార! రెక్క లైనను లేవె మీప్రక్క జేర" అనుచు చింతించు మన్ననయ్యనఘుడత్తుడు వారి జేరగ వారిప్రవర్తనంతె చేటుమార్గంబు లేదు విచార మేల యనుచు నుడివిన నీప్రవాహోదయందు గలుగు దీవిని నెవ్వరు గలరు చూపు డనుచు బ్రతిమాలగా నామహాత్ము డట్టె మాయ మయ్యె నాదృశ్యంబు మాటిపోయె నడవి, కట్టెలు మరల ప్రత్యక్షమయ్యె.

సరోవరయానము

[బుద్ధిరాజు హనుమంతరావుగారు - కొండవల్లి]

భూరుహంబుల నీడలు. పొడవులయ్యె దలిరుటాతులమర్మర-ధ్వనులు హెచ్చె జగురుమావులకాంతులు-చెన్నమీరె పద్మినికమోము నెలవెల-బారుచుండె కవలజాండంబునకు రక్త-కాంతి యొప్పు అతితలకంతముల-గానరవము లొప్పు పశ్చిమాకాశవాణిలో-భానుఁ డంత దూచుమండఁగ నిశితేఁడు. లొంగిచూచె గున్నమావుల నెక్కి-చుకోరతతులు కతినచంద్రకాంతములు-కరఁగ సాఁగె తారకలమిన్ను కాంతులు-తగ్గిపోయె కలువలన్నియు వికసిల్లె-కొలనులందు కొండపల్లెగల దండి-కొలయందు దుర్గప్రాకారప్రాంత పూ-దోబయందు చలువ తేని బింబంబును-సరళకన్య గాంచుమండఁగ ప్రయుఁ డంత-కన్ను మూసె సరళ మురళిధరుని ప్రయ-కరముబట్టి తగున మీకట్టి యాటలు-ధన్యవును! సరసమిడయైన మోహన-జలజనయన! యందు కలకలనవ్వుచు-నతివపలికె మురళిధరుఁ డంత సరళను-ముద్దులెట్టి నీటుగా జారుచుండెడి-పైట బట్టి శిలపై దూకు నెలయేటి-చెంతనుండు సైకతప్రదేశముల జూడ-సాగిపోయె కొంతనడి కియ్య రాచిన్న-కొలన నుండు పసిఁడినావ నధిష్ఠించి-బయలు దేర నిర్మలంబైన యాదేటి-నీటియందు నలలలో నూఁగె నావ ను-య్యాలసగిది మురళిధరుఁ డప్పు డానభ-మోముఁజూపి తల్లడిల్లెన వెలసె-తెరిశ నేత్రి పిరగజపతివనితలై-వెలసినావు రాణిదుద్రవనంకాబ్ధి-రమణి నీవు భయము జెందెన వెలసె-పవ్యగంధి మానినీ చూడు మల్లదే-మాన్మకృష్ణ రాయ సేనలు విడిసెడి-రమ్మభూమి తరుణికో కాంచు మదె రెడ్డి-బాత లందు హర్షసౌధములు శిథిల-మయ్యెనంచు నతఁడు కన్నీరు విడుచుచు-స్ఫుర్తిదీని దప్పె సరళ తను వంతజల్లన-సరసజేరి పైటుచెఱంగునఁ గన్నీరు-పొగడుడిచి నాధ! వినుఁ డదే కోకిల-సౌధమెక్కి ఆంధ్రసామ్రాజ్య మేలిన-అన్న జెముఁ డాంధ్రభాషపొషించిన-ఆంధ్రభోజ కీర్తికెన్నెలగాసిన-కీర్తిభూమి ధీరమల్కిభ రాముని-పిరభూమి గజపతులక క్తమింకిన-కర్మభూమి యందు ఘోషిల్లు యండెనా-యనవపక్షి గానమిందైన వినరాదె-కమలనేత్ర కన్నువిచ్చి చూడు తరంగ-కాంతివైన యిది సరోవరయానము-మదనరూప

బమ్మెరపాతరాజు

ఈకవిరాజు ఆంధ్రలోకమున కలంకార ప్రాయుడంబు యోగి. ఆధ్యాత్మికభావోవిదుడు. తన పదోపాసకాధ్యక్షుర కావ్యగీతపరంపరలను పాడి అజ్ఞానముచే మోటుదేతనమానసికతా

ఈతండు సహజపాండిత్యవిరుదమున గన్నవాడను పండితకీర్తనీయుఁ డనుచేతన్నికసెక్కినవాఁడునుగావున నీతఁడే నిజముగాఁ గవిప్రస్థాకావలసినది. ప్రపంచమునం దన్నిభావల

ఈ బమ్మెరపాతరాజు శక్తి, భాగవతంబు సలక్షణంబుగా కిమ్మహి నేమిటంగదువుయెంటియు నారసోహద నందు రే

అని నిందించినారు. కాని పాదము తిమ్మకవిశార్వభౌ ముఁడు తనసర్వలక్షణసారసంగ్రహమున

నీ! అఖిలవేదాంతి- వ్యాసహస్తవిరుండు సహజపాండిత్య వికారదుండు

పటుతరకవితావి- భాసీతప్రతిభుండు, సకలాంధ్రలక్షణ చక్రవర్తి

రవికులేశనిదేశ- రచితమహాభాగ, వరపురాణంబు పుణ్య ప్రసంజు

మత్తక్షీతీశాధ- మస్తోత్రవిముఖుండు, శంభుపదాబ్జాబా రతుండు

నీ! బుద్ధజనహితుండు బమ్మెరపాతరాజు యెన్న రేఖరకారంబు లెఱుంగఁ డనుచు

నజ్జలూకకొండరాదు రమ్యహాస్య కవిత కెందును లోపంబు గలుగ దభవ!

అని శ్రీ బమ్మెరపాతరాజుకవిరాజును విరాద్రోపమున బంధించి తెచ్చి మనవైదులు నిలిపి చూపించినాఁడు. ఇది మనకు చాలును.

ఈతండు ర, అలకాగక. శ, సలకుగూడ ప్రాసములు కల్పించినట్లు,

శా! ఆశాపాశమునాగడుకొనిదుపులే దంతంబురాజేంద్ర వా రాశిప్రాప్తమేది నీవలయసామ్రాజ్యంబు చేమూరినకా

అని కొన్ని యగపదుమన్నవి. ఇట్లే భారతమునఁగూడ ద, సలకుప్రాసములుగానఁబడుచున్నవి.

ఈ కాదన ట్టిపాటియవకారము డక్షకుఁ డేకవిప్రసం భ్రంశనేని చేసెనపుంపుంగవ నీవు ననేకభూసురా

అని నిరాఘాటముగాఁ బ్రయోగము లగపదుమన్నది. తక్కిన “కాంధారులున్నగ” అనుచోల “అ” గురువగుట సాధ్య

ఇంక సహజపాండిత్యఅనునది విద్యారణ్య పండితరాజ మున్నగు బిరుదులంటిదిగాని పాతన్న జీవచరిత్రము గాదు. అటు

అని స్వకపోతకల్పితమగు గ్రంథమునకు వర నెత్తుకొని తుదకు భాషాంతరీకరమున దిగిపోయి మధ్యమధ్య నుండ బట్టి

యందును. అట్లు శంఖుటింపదు గావున పాతన్న 11 వ వచ నాంతమున ఉభయకావ్యకరణదక్షుడనని, సాధునయయుత్తఁ డనని మఱియు,

క. కొండఁజుఁ దెనుఁగు గుణమగుఁ గొండఁజును సంస్కృతంబు గుణమగుఁదెనున్

గొండఁజును సిగము లగు నే నందఱ మెప్పింతు గృతుల నయ్యెయ్యెడలన్.

అని మఱియు, అ! భాగవతము తెలిసి పలుకుటచిత్రంబు

మూలకైన తమ్మిమూర్తికైన విలువజనముచేత విన్నంత గన్నంతఁ తెలియచ్చినంత డేజపలుకు.

అని చెప్పబట్టి నీతండు గురువులయొద్ద సుశీఘ్రుడైన ట్లు స్పష్టముగ స్ఫురించుచున్నది. తనన్న నిన్నిలక్షణలక్షిత

ఈ ఓడక వింటిభోవున మృతోరగముకొ గొనివచ్చి మాఱుమా టాచుఁ యున్న వజ్రము సంసరింబున వైచిదుర్బుడ

క్రీడఁ జరించురాజు పారతేతపు లాడ్దినగాని చచ్చుపో నేడవనాఁడు తత్కథఁబ్రచీనమనల పాలిసంహితన్.

అని ఏడవనాఁడు తత్కథ! అను కావవాక్య ముచ్చరించు నప్పుడు ఆజయత్తురము “త” పెట్టి వివమాత్తురమును ప్రయో

నేమలవాడ భీమకవి రాజేంద్రచోళునికొడుకగు పాత రాజును లిట్టినప్పుడు చెప్పినపద్యము.

ఈ. తాయ మది నీత పోతనసుధాధిపుఁ డారయ రావణుండు ని క్షేయముగ నేను రాక్షసుడఁ సహ్యాజవారధి మారుడంజనా

అని ఏడవనాఁడు తత్కథ! అను కావవాక్య ముచ్చరించు నప్పుడు ఆజయత్తురము “త” పెట్టి వివమాత్తురమును ప్రయో

నేమలవాడ భీమకవి రాజేంద్రచోళునికొడుకగు పాత రాజును లిట్టినప్పుడు చెప్పినపద్యము.

ఈ. తాయ మది నీత పోతనసుధాధిపుఁ డారయ రావణుండు ని క్షేయముగ నేను రాక్షసుడఁ సహ్యాజవారధి మారుడంజనా

ప్రియతనయుండు లచ్చన విభీషణుఁ డాగుడిపెట్టు లంక నా జయమును పోతరక గుని చావునునేడవనాఁడు చూడుడే.

ఇందు తెండటిపాదమున కడపటిపాదమునఁగూడ “త” ఆజయత్తురముగాఁ బ్రయోగింపఁబడినది. వై భాగవతపద్య

మున కడపటిపాదమునందే యగపదుమన్నది. కాని కొన్ని ప్రాచీన తాళపత్ర సంపుటలు లందు “ఓడక వింటిభోడను మృ

తోరగముకొ” అనుపార మగపదుమన్నది. ఆజయత్తురము “త” వివమాత్తురముని అప్పకవి.

“అరిటకడ “తా” నిలిపిన మారమున గ్రమ్మినట్లు చూచుకొడు దెల్లకా.

అని వ్రాసినాఁడు దీనినిబట్టి పాతన్న కెంతదూరము లక్షణమునందు దృ

ష్టిగలదో సూరయాసముగా నూహింపవచ్చును. ఇట్లే యీతని భాగవతము జక్కఁగా విమర్శించునెడల అందు గొప్పగొప్ప

విషయములు ప్రబోధములగుచున్నవి. కావున నీపాతన్న తన స్వోత్కర్షమును సుప్రసిద్ధముగాఁ జెప్పుకొన్నవాడే గాని దీ

నత్యమునకుఁ బోయి యెఱుంగఁడు. అదియనుంగాక రాజుల నాశ్రయించువాడు దీనుఁడుగాని యాశ్చర్య నాశ్రయించిన

వాడు దీనుఁడెన్నటికిని గానేరడు. ఈయర్థమునే నాత్యజ్ఞుడైన పాతరాజు.

క. రత్నకులు లేనివారల రక్షించెదనంచుఁ జక్రి రాజైయుండకా

రక్షించుమను నొకనకు నక్షము ప్రార్థింపనేల యాత్మజ్ఞీనకుకా.

అని చెప్పినాఁడు. సరే యీతండు పండితుఁడా! కవియో! పండితుడనని గద్యములోను

చెప్పుకొనుటచేత కవియైపుట్టి పండితుడైనాడని భావింపఁ బడుచున్నది. లేదా సంస్కృతకావ్యములను తెలియించువారు

పండితులేకాని కవులుగారని ఈతనిమతమై యుండవచ్చును. తొలుత.

క. పలికెడిది భాగవతముల పలికించెదవాఁడు రామభద్రుండట నేఁ

బలికిన భవపార మగునట పలికెద వేఱొందుగాఢ, పలుకగనేల!

అని స్వకపోతకల్పితమగు గ్రంథమునకు వర నెత్తుకొని తుదకు భాషాంతరీకరమున దిగిపోయి మధ్యమధ్య నుండ బట్టి

లేక దేవీభాగవత విష్ణుపురాణములలోని కొన్నిగాథలు తెచ్చి పెట్టినాఁడు. ఇది గాక భాగవతారంభమున

కా. శ్రీకైశ్వరపదంబుఁ జేరుటకునై - చింతించెదక లోకర త్నైకారంభకు చక్రపాలకభా-సంరంభకున్ దానవో

ద్రేక సుంభకుఁ గేళిలోవిలసత్ దృష్టాలసంభూతనా నాకంజాతభవాండుకుంభకు మహానందాంగవాసింభకున్.

అని శ్రీకృష్ణపరముగా కొన్ని పద్యములు మన్వంతము లు అగపదుమన్నవి కాని తరువాత ఆశ్వాసాంతమునగాని త

క్కిన ఆశ్వాసారంభమునగాని శ్రీకృష్ణరీలాభినర్త మగపడదు. ఈపాతన ఒకవేళ శ్రీరామునకు శ్రీకృష్ణునకు అభేదమును మఠ

మునకు చేరినవాడని యందులేని అగును గాక. అటులైన గోప బాలుని చిత్రవిచిత్రజన్యకథావిధానము నభివర్ణించుచోమస్కం

ధాదినీ సైతము, క. శ్రీకంఠాపఖండన పాకారిప్రముఖువినత భండన విలసత్

కాకుత్స్థవంశమండన రాశేందుయశోవిశాల రామన్మపాలా.

అని శ్రీరాముని పొగడినాడే కాని శ్రీకృష్ణనియుంబున ముత్తుకొనలేదు. ఈమార్గమంతవఱ కేకవియు నేకావ్యమునఁగూ

డ ద్రోక్కియుండలేదు. రామకృష్ణుల కభేదమైనను కావ్యాది ని, మన్వంతముల నేషేయన మంగళాచరణము గావింపఁబడునో

అదియో కడవఱకు సమన్వయింపజేయుటనునది ప్రాచీనసిద్ధమై న యొకయోచనము. ఇది పాతన్నయేల యతిక్రమించెనో తెలి

యదుగాని తొలుత శ్రీకృష్ణపరముగా నేడేని యొకమహాగ్రంథ ము వ్రాయునుద్యుక్తుడై ప్రారంభపద్యములు వ్రాసి యనంతర

స్వప్నవృత్తాంతములను తనయభిప్రాయమును మార్చి కొని శ్రీరా మభక్తుడై రచించినట్లున కాపద్యములు తీసివేయఁబాలక

అట్లేయుంచి, మ. లలితస్కంధము కృష్ణమూలము శుకాలాపాధిరామంబుమం

జాలతాశోభితముకా సువర్ణసుమన సుఖజేయముకా సుందరో జ్వలవృత్తంబు మహాఫలంబు విమల వ్యాసాలవాలంబు నై

వెలయుకా భాగవతాభ్యుక్తలతరు పుర్వికా సద్విజయమై. అని రెండరములపద్య మొందు వ్రాసి సవర్ణించుకొని

అట్లు తోయిచున్నది. అనఁగా, కృష్ణమూలము గావున శ్రీకృ ష్ణుని కృత్యాది నుంచినాఁ డని యర్థము.

ఏది యెఱులైనను ఇట్టికవి ప్రపంచ దాంధ్రలోకమున బుట్టినాఁ డన్న కెంతయు గర్వంపవలసినవిషయము. తెనుఁగు

కవిత్యమితనివలన విక్సీలి ప్రాసపహించినది. జానపదులు శ్రీమైలవైత మితనియాంధ్రభాగవతమును జదివి విద్య నేర్చి

భగవద్భక్తిని పురాణ ప్రవాసాన కిని సమపార్జించి ధన్యు లగు చున్నారు. మఱియు నీతనిగూర్చి యెన్నియోగాధ లాంధ్ర

లోకమున ప్రజలందుకొనుచుందురు. ఆం దీతనిభాగవతము నీతండు జీవించిన 60, 70 ఏండ్లు

గల కెదకాలమున నొకప్పుడును వైకిరాక దేవతార్చనపెట్టె లోనే పడి ధూపదీపములకే నానాటికి జీర్ణమై పోయినదను

నది యొకటి. రెండవది యీ భాగవతము ఏ రాజానకు ను గృతి యి య్యని కారణమున

నాటిక రాుటకిరాట కీచకుల నిరంకుశరోషావలమున కాహుతి యై భూమిలోఁ బాతిపెట్టించబడి శిథిలమైనదననది యొకటి.

ఈకథలన్నిటిలో నిది విక్సీలి శోచనీయుమైనదని యనఁకల్ప దు. ఇది నాటి స్వదేశీపథువుల యజ్ఞజ్ఞతన ననాదిరణమును

నేనోళ్లఁ జూచుచున్నది. కృతి నియ్యంతమాత్రమున నాచం ద్రార్కము వశుంధరతోఁ బాటుండదగిన గ్రంథరాజము

శ్రీరామాంకితము గావించిన భాగవతము, ఆంధ్రసంహిత, అ న్నాయముగా మట్టిలోఁ గలిసిపోనలసినదేవా! దానిని పాతఱు

దీసి పూడ్చివేయవలసినదేనా! పాపము కాంతించునుగాక! ఆనాఁడేమి జరిగినదో మనకిప్పు డిజమిల్లమని తెలియదు

గాని భాగవతమునందు పాతన్నయే కొంత వ్రాసి యుండును. అదియెటులనో యుత్సన్నమై పోయినది. చూడుడు; ప్రథమ

స్కంధమున 11 వ వచనము కేవలకవులను సమస్కరించుటతో ముగించి తరువాత 12 వ పద్యము.

ఈ. ఇమ్ముమజేశ్వరాధముల కిచ్చి పురంబులు వాహనంబులుకా సామ్యుఁగొన్ని పుష్పకొని స్రుక్కిశరీరమువాని కాలంచే

సమైక్యవ్రేటులం బడక సమ్యుతి శ్రీపారి కిచ్చిచెప్పె నీ బమ్మెరపాతరా జొకఁడు భాగవతంబు జగదీశుగణ్.

అని చెప్పినాఁడు. ఈపద్యము వైపద్యమున కెంతమాత్ర మన్వయించుటలేదు సరేగదా. ‘ఇమ్ముమజేశ్వరాధములు’ అను

సప్త డెమినో కొండని వైసివేగ్గొని తరువాత నీరాజాధ ములన్న బాగుండునుగాని భావితవుల బహుకరించి యుభయ

కావ్యకరణదక్షుండనై, యని తరువాత తన కపకృతి శాసరిం

ధర్మిలో హిందూమహమ్మదీయ

కలహములు

ఒక బాలుడు త్రాగుటకు నీళ్లు తుగగా కొట్టుట

ధర్మి, జూలై 11:— ఈ దినమున చాందినీ చాతురం ధు హిందూ మహమ్మదీయులకు వివాదము గలిగెను. సరియగు సమయమున పోలీసులువచ్చి గంపులను చెదరగొట్టుటవలన, ఆ కలహము పెద్దపోరాటములోనికి మారకుండ తప్పించబడెను. ఈమధ్యాహ్నమున ఒక మహమ్మదీయ బాలుడు రాణికోటల వద్ద దక్షిణవచ్చుచు మూల నున్న ఒక నూరివద్దకు, మంచితీర్థమును త్రాగుటకుగాను వెళ్లెను. నీళ్లు తుగిండుచున్న కాచియలు ఆపిల్లనానికి నీరునొసగుటకు నిరాకరించిరి. అంతట నా బాలుడు ఏమియో గొణుగుకొనెనట. అంతట కాచియలు చెంటనే ఆ బాలుని పట్టుకొని చిత్తుగొట్టి మొగముమీద చాల గాయము లొనర్చెనట. ఇదివరకే మతకలహములు జరుగునని వదంతులుగా నుండెను. ఇంతలో నీటిల్లచానియట్టు, హిండువులు, మహమ్మదీయులు పెద్దగంపుజేరిరి. అంతట నీరెందు సభ్యులును కొట్టుటలు జరుగునని వదంతులు బయలుదేరెను. ఇంతలో పోలీసు వారువచ్చి గంపును చెదరగొట్టిరి. తరువాత దరిచాయందున, చాందినీచాతురంను మరియొకటియు చిన్నచిన్న కొట్టుటలు జరిగెను. కొంతమంది దుకాణదారులు దుకాణములుమూయగా వారిని ప్రోత్సహించి తెరిపించిరి. దాదాపు 10 మంది కాచియలు అరెస్టు చేయబడిరి. దెబ్బలు తగిలిన బాలుడు వైద్యశాలలో నున్నాడు. ఆతనిస్థితి విషమముగ నున్నదని తెలియుచున్నది.

చాలాచోట్ల కొట్టుటలు

అర్ధమరణించుట

ధర్మి, జూలై 11:— ధర్మిగరమున నొకమూలనుండి మరియొకమూలవరకును, అచ్చటచ్చట హిందూమహమ్మదీయులకు కొట్టుటలు జరిగెను. దరిచా, కాట్రెయిలు, చిల్లిమరకొంఠే పూర్, లాహోరు గేటు సదరు జాహు జామ్మామ సీదు, దాచా మొదలగు ప్రదేశములన్నిటియందును, కొట్టుటజరిగెను. కట్రెయిలు, చిల్లిమరకొంఠే, ప్రదేశములలో తీవ్రమగుకొట్టుటజరిగెను. లాశిదెబ్బలవలన చాలవందికి గాయములుతగిలెను. సాయంత్రమునకు అంతయుశాంతము గనేయుండెను. చాందినీచాతురం దుకాణములును, క్రీస్తుగార్లె స్సమూహివేయబడెను. ఉదయమున కాచియలచేకొట్టుబడినబాలుడు వైద్యశాలలో మరణించెనని తెలియుచున్నది. ఇందుచేతనేగా బోయలహోరుగేటువద్దరిగిలాశికాట్రెయిలు, దెబ్బలబాలుగాన్నించెను. గంపు అచ్చటనుండి సదరుబజారువద్దకుజేరెను. పహాదిధర్మి వద్ద తీవ్రమగుకొట్టుట ప్రారంభమయ్యెను. దీనినిగూర్చి విశేషములు తెలియవుకాని లాశిదెబ్బలవలన అరుగుదుమరణించినని తెలియుచున్నది. పోలీసులు సాయుధకేటములతో నచ్చటకువచ్చి గాలిలోతుపాకల ప్రక్షేపపరిధితులను శాంతిపెట్టితిచ్చిరి. తరువాత వెంటనే, సదయందుకొట్టుట జరుగుచుండెనని తెలిసి పోలీసు లచ్చటకుజరిగి. వైప్రదేశములన్నిటిని పోలీసులుకైకొట్టుటలెత్తించిరి. అట్లుగానే ధర్మియంతయుభీకరవృత్తయయ్యెడిది. సిబ్బలైనులు, వైల్దేసరిహద్దుల కెట్టి ఆలజడియు వ్యాపింపలేదు (అ. ప్రె.)

గరీబానులలో హిందూమహమ్మదీయ పరిస్థితులు

నాయకులవద్ద జామీనుగోరుట

ఆలహాబాదు జూలై 11:—ఆలహాబాదు జిల్లాలో గారీబానులు, క్రొందరివర్తన గోహర్ల సంధర్భమున జరిగిన కొట్టుటల క్రోధములు హిందూమహమ్మదీయ సంఘములయందు వికసన వ్యాపించియుండుటచే రాబోవుబ్రక్రీడునందు అల్లరులు జరుగకుండ రెండుసంఘములలోను చాలమంది వద్దనుండి, తల 15కి పై 2000 చొప్పున సత్వరవర్తనకు, సముదించుటల పీజిట్లీటర్లు సింగ్లరుడేగాదు జామీనులను వుచ్చుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

హాజీయాత్

కరాచి, జూలై 11:— హాజీయాత్ సమయమున క్రైస్తవ 4 లేదినండి 18 వ లేదినకు కరాచినుండి జైల్దారు 0 ఓలనుపోయినది. మొత్తము 6204 యాత్రికులుపోయిరి. రిలో 9311 మంది పురుషులు, 901 మందిస్త్రీలు, 92 మంది బాలులు. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు మంత్రి ల జీతములు

ఇంజక్షన్ తర్ఫీదు అప్పీలు

గురువా మునకు వాయి వేయబడెను

కలకత్తా, జూలై 11:—గతసోమవారమున, బెంగాలుకానన్సభాధ్యక్షుడగు కాటసుగారిపైన, మంత్రిలజీతములకొరకు సబ్ మెంటరీ గ్రాంటుల నుపపాదించుట కనుమరింపరాదని తుహార శంకరరాయ చాదరిగారిచే జేబడిన కేసునందు, హైకోర్టువ్యాయమూర్తియగు ఎస్. సి. ఘోషగారిగొనగిన ఇంజక్షన్ తర్ఫీదువైన, ప్రభుత్వమువారు ఈదినమున హైకోర్టులో, ప్రధానవ్యాయమూర్తి, వ్యాయమూర్తి వామ్మిగార్లయెడటకు విచారణకువచ్చెను. కేసువిచారణకు త్వరలో నొకవిషయము తర్ఫీదుపరిచినదని ఆద్యక్షేటు జెనరలు గోరెను. ఈకేసు లెక్కడు పరిష్కరింపబడునదియు లేనిదియు దేయకపోవుటచే కానన సభను, ఎక్కువదిరిగి సమావేశపరుచునదియు దెలుపకుండనేనిదివీ జేయబడెను. కాననసభలో చర్చింపవలసినవిషయములుముఖ్యమైనవిచాలయన్నవి. అందివిముఖ్యమైనవి. రెండవపార్టీ వారుసోమవారమువరకు వారముకోజా రెండుకు వాయిదాగోరే దేయలేదు. ఈవిషయమును అప్పీదెబ్బలు సభాయములో నుగ్రహే విచారించబడెను. లాకు సంబంధించిన విషయములన్నియు వ్యాయమూర్తిఘోషగారియెడటకు పూర్తిగా చర్చించి పదిలిపెట్టబడెను.

రెండవ పక్షమున ఎస్. సి. ఘోషగారు వాదించుచు, అప్పీదెబ్బలు సోమవారమున ఈకోర్టును సగౌరవముగ కాదలేదని నుడిచిరి ఫిర్యాదులదరఖాస్తును, మరునాడు విచారించెదననియు, ఈయొక్క విషయమును ఈదరఖాస్తును పరిష్కరించువరకు చర్చింప మని వాగ్దాన మొనర్చవలెనని వ్యాయమూర్తి ఆడిగెను. అట్లు చేయబాలమనియు కా ర్యక్రమములో చాలవిలుములు గలవనియు, గవర్నరుగారా జీవమున కాననసభను తీరమటకు నియమించెననియు ఈవిలుము పట్టికలో మొదటిదనియు, ఆద్యక్షేటు జెనరలునుడిచిరి. మధ్యాహ్నము 2.15 గంటలకు వ్యాయమూర్తిగారు ఈ విషయము చాలముఖ్యమైనదనుటచే విచారించుటకు రెండుమూడు దినముల వ్యవధిసోపనలననదనియు గోరగా అందుకును వారంగీకరింపలేదు వ్యాయ మూర్తి యు తర్ఫీదు జేసిన తరువాత కాననసభ ను అప్పీదేయటకు గవర్నరు గారికి రెండుదినములైనను పట్టలేదు. అప్పీలు విషయముక తొందరలేదు. కాననసభాసమావేశమునకు తిరిగి లేదని నిర్ణయింపలేదు. ఈవిషయమున కోర్టువారు గాని ఇతరపార్టీలుగాని తొందరపడ నవసరములేదు.

ఆద్యక్షేటు జెనరలు ప్రత్యుత్తర మొనగుచు బోసుగారి వాక్యములన్నియు అసంబద్ధము లైనవని నుజిమెను. కార్యక్రమములో నీ యొక్క విషయమును నిలిపియుంచరాదాయని, వ్యాయమూర్తిఘోషగారు ప్రశ్నింపగా, అట్లు చేయరని సేను నుడిచిరి. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారిలో మాటలాడవలసినదని వ్యాయమూర్తిగారు గోరిరి. కాని 2.15 గంటలవరకు ప్రత్యుత్తరమురాలేదు. తీర్పు చెప్పబడినతరువాతనే నాకు ప్రత్యుత్తర మందెను. విలుమును నిలిపియుంచ జాలమని ఆప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొనగిరి.

అప్పీలును విచారించుటకు ప్రధాన వ్యాయమూర్తి గారు గురువారము వేర్పరిచిరి. (అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ సర్ అనుమతిము ముఖర్జీగారు

స్మారకచిహ్నమువేర్పరచుట కొక కమిటీ

యేర్పాటు చేయబడెను

కలకత్తా, జూలై 11:—కలకత్తాపాయలు సర్ ఆఫ్ కోఫుముఖర్జీ గారిగురణమునకు దుఃఖమును దెలుపుటకై డాక్టర్ హాసీ ఇన్స్టిట్యూటువద్ద వేటిసాయంకాలమున చేసినసభకు బెంగాలు గవర్నరుగారు వచ్చియుండిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముసంబంధమున సర్ ఆఫ్ కోఫుముఖర్జీ గారినిగూర్చి యావరకు రెండుసార్లు ప్రశంసించియుంటిని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ప్రజాహితేసేవను జేయుటలో వారు మిక్కిలి గణనకెక్కియుండిరి. సర్ ఆఫ్ కోఫుగారి స్మారకచిహ్నము వేర్పరచుటకై ప్రయత్నము చేయుటకు సభలో తీర్మానింపబడెను. ఇందుకొరకు విరోధియులును భారతీయులును గల ఒకసభను యేర్పాటు చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

“మహారాష్ట్ర” సంపాదకునివై

మాన నష్టపుదావా

నాగపూరు, జూలై 11:—“మహారాష్ట్ర” సంపాదకునివై

నివై జేబడిన మాన నష్టపుదావా—“మహారాష్ట్ర” కాటోలు మొదటిదిరగతి పుణ్యక్షేత్రము రావునాగపూరు వి. బాల్కనగారి యెదురు ఫిర్యాదిపై రను ప్రధాన కార్యదర్శి ముఖ్యమంత్రి ఫిర్యాది ప్రయోగపు బలతలక్రింద రెండింటినిగూర్చి రెండురెట్లు వుచ్చుకొన్నప్పుడెల్ల తాను లైలుమీదనే ప్రయాణముచేయుటలేదని చెప్పెను. అనేకసార్లు ఆతడు మోటారుమీద ప్రయాణముచేసెముండెను.

ముద్దాయి వశీలు అభయంకరుగారిచే క్రానుపరీక్ష చేయబడినపుడు, వశీలుచెప్పిన 14 ఫిర్యాదులుముగడ తాను మోటారుమీదనే ప్రయాణముచేసిరిని గాని లైలుమీద ప్రయాణముచేయలేదని ఆతడు చెప్పెను. దొరతనమువారెండి రెండవతరగతి చార్జీవుచ్చుకొన్నప్పుడెల్ల రెండవతరగతిలోనే ప్రయాణముచేసియుంటినిని యిదివరలో మీరుచెప్పియుండలేదాయని వశీలుడిగెను.

ముద్దాయివాదనతరువాత ప్రార్థనయ్యెను. వైక్రేడిట్టరులవలన ఫిర్యాదిచెప్పిన 14 లేదులలోను రెండవతరగతి టిక్కెట్లమీయము ఖర్చుగానట్లు కనబడుచున్నది. ప్రత్యేకముగా చెప్పిన ఒక లేదీనాడు రెండవతరగతి టిక్కెట్టునాలు శుభవ్యయమున్నది. ఫిర్యాదిసాక్ష్యము వలన ఆదినమున 5 టిక్కెట్టు ఖర్చయియుండవలెను. తరువాత ఆయా 14 లేదులలో ఫిర్యాదియొక్క ప్రయాణపుబలైల బిల్లులు దాఖలుచేయబడెను. అవి రాకపోకల కాలములను తెలుపుచుండెను. బిల్లులలో ప్రయాణముచేసిమీద అనుకీర్తిక కాలముక్రింద 14 లేదులలోచాలలేదులయందు ఫిర్యాది రైలుమీదనే ప్రయాణముచేసినట్లుండెను. ఒక నాడు మోటారుమీద ప్రయాణముచేసినట్లుండెను. మిగిలిన లేదులలో ఏమియును ప్రాసియుండక ఊరక విడిచిపెట్టబడియుండెను. ముద్దాయి చెప్పట ముగిసెను. 28 లేదీన తిరిగి విచారణజరుగును.

బోదకాలు, రక్తమూలము, ఇతర

చిక్కు-వ్యాధులు మొదలగువాటికి

అమోఘమైన నివారిణి

కడచిన 15 సం॥రములనుండి మలాళయము నందు రక్త మూలము, పుండుచే బాధపడుచుంటిని. నేను పడుచుండినబాధ నొప్పి చెప్పకక్కముకాదు. నావల్ల నై నన్ని ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములను నేవించితిని. గుణముగుటకుబదులు చెలుపుచేసినవి. మరొకొన్ని చిక్కు-వ్యాధులు అనగా బోదకాలు, మలాళయమునందు బాధలు, తిమ్మరు, అతినరముల బలహీనత, మైకము కలిగినది. అనేక వైద్యులు నావ్యాధి కుదురిదని దృఢముగా తెలిపిన తరువాత కృష్ణాపుర నివాసియును, క్రస్తుతము మద్రాసు జార్జి టౌను, ఆర్మీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందున్న పండితస్వామి ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారివద్ద చికిత్సకై వెళ్లితిని.

రక్తమూలము పూర్తిగా నన్ను వదలెను. చిక్కు-వ్యాధు లన్నియు పటాపంచలై పోయెనని ఆశ్చర్యముతో తెలుపుచున్నాను.

నాలుగుమాసిముల కాలములో నాకుండిన తీరిని కఠినవ్యాధులన్నియు నన్ను విడిచినవి.

నేను క్రస్తుతము విక్కిలిఆరోగ్యముగాను, పుష్టి కరముగాను యున్నాను. స్వామిగారికి ఎప్పుడు జయము కలుగవలెనని సదా నిర్వేషించి ప్రార్థించెదను.

ఎస్. వ. మదురనాయగ ముఖర్జీ

ప్రావైటరు:—“శ్రీ విజయవిలాస ప్రెస్సు, నెల్లూరు, నేలము.

క్రస్తుతవిలాసము:—నీ, కంకచేశనాయకర్ కిధి, బార్దొను, మద్రాసు. 9-12-1921.

సరిహాకటము రు 15-0-0

(ప్రకటన నెం 43)

ఒక్కటే విధానము

అందఱును రాట్టమును త్రిప్పుడు

మిల్లుల పరిశ్రమ

దేశభక్తి గల మిల్లయజమానుల కర్తవ్యము

మూర్ఛ రూప్తీయ సభ

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

త్రివిధ కార్యక్రమము

ఖద్దరు, అస్పృశ్యతానివారణము,
హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి

“ఈ మూడు విషయములను నెరవేర్చుటకు దేశీయలందఱు నేకగ్రీవముగా సంఘీకరించినచో ఒక సంవత్సరమువరకును అసహాయోద్యమమును భాసనోల్లంఘనమును నిలిపియుంచునట్లు కాంగ్రెసు మహాసభావారికి సూచించుటకు నేను వెనుదీయను.”

అని మహాత్ముడు మైత్రి కలగలవ్యాసమున నిట్లులవాసెను. “రాజులు, మహారాజులు, మిత్రవాదులు, స్వతంత్రవాదులు, బహిష్కరణపక్షమువారు, స్వరాజ్యపక్షమువారు, న్యాయవాదవృత్తిని వలయుండవచ్చు న్యాయవాదులు, ఆంగ్లోయిండియనులు, మున్నగు దేశీయులందఱు కలిసి నెరవేర్చుట కైవడికి నెట్టి ఆత్మేషణను నెడమియినట్టి వికవిధానమును నూచింపవలెనని మిత్రులు నన్ను కోరిరి. ఆవిధానము కీర్తనముగా స్వరాజ్యమును సమకార్యగల ఉత్తమవిధానముగా నుండవలెనని గూడ తెలిపిరి.

అట్టి దొక్కటియేకలదు

“ఖద్దరును బాగుగా ఉత్పత్తిచేయించి వ్యాపింప చేయుట, హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని స్థిరపరచుట, హిందువులలో అస్పృశ్యతను తొలగించుట; ఈ మూడును కొనసాగినచో ఎట్టికష్టమును లేకుండ మనము స్వరాజ్యమును నెలకొల్పగలుగుదుము. అన్నివత్తుములవారును కలిసి ఏనిని నెరవేర్చినచో నెకవత్సరములోనే కార్యసాధనము కాగలదు. ఖద్దరు వ్యాపించుటతో విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము విధియగును. మనదేశమునకు కావలసినబట్టలను మనమే తయారుచేయుట మనవిధియైయున్నది. అందులకు మనకు సాకార్యములన్నియునుకలవు. అది సాధనాకు. అటుల జరిగినచో విదేశవస్త్రముల నెవ్వరును తెప్పించరు. అంతటితో ఆంగ్లేయులకు చిత్తశుద్ధి అప్రయత్నముగనే కలుగగలదు. భారత దేశవిషయములను పరిష్కరించుటలో ఆంగ్లేయులు మనతో సేకీభవింపజాలకపోవుట యిప్పుడు గొప్ప నిరోధముగానున్నది. ఈ సాధనమున వారికి చిత్తశుద్ధి కలుగును గాన యాత్రబలనిరోధముగూడ నంతరింపగలదు.”

అసహాయ శాసనోల్లంఘనోద్యమములు

“దేశీయులందఱు ఏకాగ్రతతో యీ త్రివిధకార్యములను నెరవేర్చుటానినచో ఒక సంవత్సరమువరకు అసహాయ శాసనోల్లంఘనోద్యమములను నిలిపివేయవలెనని నేను కోరెదను. ఒకసంవత్సరముపాటు మనము సంఘనలేకుండ పని చేసినచో విదేశవస్త్రములు పూర్తిగా బహిష్కరింపబడుట నిశ్చయము. ఈ మూడువిధములను కార్యములను నిర్వాహ విధానము చంతనుగూడ మనః పూర్వకముగా నెరవేర్చెదమని స్వరాజ్యపక్షమువారిదివరకే వాగ్దానముచేసి యున్నారు. కాని వారు మూర్ఖులు నెరవేర్చినచో చాలదు. దొరతనమువారి హృదయము మారువరకును అసహాయోద్యమమును విరమింప పిలువలేదు. దొరతనమువారి హృదయము కాంగ్రెసు లో చేరకుండవలెనని రగు భారతీయులు బహిరంగముగాను దీక్షగాను నిర్వాహ విధానమును నెరవేర్చెదమని నహాయోద్యమ కింకను తరుణమురా లేదు

యము మారువరకును అసహాయోద్యమమును విరమింప పిలువలేదు. దొరతనమువారి హృదయము మారువరకును కాంగ్రెసు లో చేరకుండవలెనని రగు భారతీయులు బహిరంగముగాను దీక్షగాను నిర్వాహ విధానమును నెరవేర్చెదమని నహాయోద్యమ కింకను తరుణమురా లేదు

దొరతనమువారును, వారిప్రాపకములేకున్న తమప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనజాలక దొరతనమువారి నాశ్రయించుచున్న దేశీయులును నిష్కృతులుగా ప్రజలకు సహాయభూతులు కా దగినతరుణ మింకను రాలేదు. కేవలము పడుతున్నంతలో నేతి మగ్గములపై నేయబడిన శుద్ధఖద్దరునే కట్టవలెనని నమ్మకము గూడ నింకను చాలమందికి కలుగలేదని నేనెరుగుదును. రాట్టమునం దమ్మలేమహిమ కలదని వారికింకను నమ్మకము కలుగలేదు. భారతీయుల యజమాన్యమున భారతదేశమున పని చేయుచున్న మిల్లులను నేను నవ్వపరుపగోరుచున్నానను అనుమానముగూడ కొందరికి కలదు. రాట్టపుసందేశమునందలి అంతరార్థమును బాగుగా గ్రహించుటకు ప్రయత్నించువారిసంఖ్య అల్పము. రాట్టమునందు నమ్మకముకలదనువారైన త్రికరణ యా తమవిధిని నెరవేర్చుచున్నచో కాలక్రమమున తక్కిన దేశీయులందఱునుగూడ రాట్టమును త్రిప్పక మానరను నమ్మకము నాకు పూర్తిగానున్నది. నేనిటులనమ్ముట చాల పొరబాటుని నామిత్రులలోనే కొందరు తలచుచున్నారు. “అసహాయ శాసనోల్లంఘనోద్యమములను మీరు వదిలివేసినచో దేశీయులందఱును రాట్టములను త్రిప్పెదరు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును దొరతనమువారే వివాదలకు కలిపించుచున్నారని తలంచుట న్యాయముగాదు” అని నామిత్రులు తెలిపిరి. వారు చెప్పినదే నిజమగు గాక యనియే నాప్రార్థన.

మిల్లుల పరిశ్రమ

నా అభిప్రాయమును మిల్లు యజమానులకు నేను స్పష్టపరచ గోరెదను. నేను వారికేమియును శత్రువుడనుగాను. కొంతకాలమువరకును మిల్లులకుగూడ తావుకలదనియే నేను నమ్మెదను. మిల్లులసహాయము లేకున్నచో విదేశవస్త్రబహిష్కరణము కీర్తనముగా నెరవేరదు. మిల్లుల యజమానులు దేశమునకు సేవచేయగోరినచో వారు జాతీయపద్ధతి నవలంబింపవలెను. మిల్లులవలన వాటాదారులును ఏజెంట్లునుమాత్రమే బాగుపడవలెనను సంకుచితభావమును వదిలి దేశీయులకుందరికిని మేలు కలిగింపవలెనను ఉదారభావముతో వారు పనిచేయవలెను. కాని మన విధానమునందు మాత్రము మిల్లులకు తావొసంగ పిలువలేదు. ఏల యనగా ఖద్దరుకు దేశమున స్థిరమగుస్థాన మేర్పడవలెను. ఏడులక్షలగ్రామములలోను ఒకలక్ష గ్రామములైనను పూర్తిగా ఖద్దరుసంరక్షమందియుండలేదు. గాన మిల్లులకు ఇంకను ఆరులక్షలగ్రామములం దవకాళమునిలిచియేయున్నది. ఖద్దరుకు స్థిరస్థానమును కలిగింపవలెననినచో కాంగ్రెసు సభ్యులందఱును స్వదేశమిల్లులట్టలనుగూడ బహిష్కరించి ఖద్దరుబట్టలనే కట్టుటయు వానిని గూర్చి ప్రచారముచేయుటయు గూడ నవసరమే. ఈ నానూచన వలనగలుగులాభమును దాని అవసరమును హినిగల కారణములను దేశభక్తిగల మిల్లయజమానులు సులభముగనే గ్రహింపగలుగుదురని నమ్మెదను. తమమిల్లులవ్యాపారమునకునవ్వచుకలుగవక్రరలేకుండనే వారు ఖద్దరువిషయమున సహాయముచేయవలెనని నమ్మెదను. భారతీయులందఱునుగూడ ఖద్దరునే కట్టునట్టి భవనమున్నట్టి వచ్చునట్టి దేశీయులందరితోపాటు మిల్లుయజమానులుగూడ సంతోషింపవలసినదే. అప్పుడు లాంఛనము

లంబయజమానులతోపాటు దేశీయమిల్లులయజమానులుగూడ తమ ధనమును యంత్రోపకరణములను ఇతర విధముల నుపయోగించుట విధియేయగును. అది ఎన్నటికైన తప్పనిసరియే.

ప్రస్తుతావశ్యకత

నన్ను పడేపడే కొడుచున్న మిత్రులసంఖ్యపూర్తిగానే నీతివిధవిధానమును నూచించితిని గాని కాంగ్రెసువా రెవ్వరుగాని యీఅవాంతర గాథలలో దిగి తామిప్పుడు చేయవలసినపని నెంతమాత్రమును సేతు చేయగూడదు. వారందఱును నూలువడుకవలెను. ఇతరులనుగూడ ప్రాత్యాహురుపవలెను. త్రివిధవిధానమును గూడ నితరపక్షములవా రిప్పుడా మోడింపక పోయినను మనము విధిగా మనపనిచేయుచున్నచో త్వరలోనే తక్కిన పక్షములవారు గూడ నామోడింపవలసినవచ్చును. ఎప్పటికైన నటుల జరుగుట మాత్రము నిశ్చయము. మనము మనవిధిని సరిగా నెరవేర్చుచున్నచో తక్కినవారందఱును గూడ నెప్పుడు మనదారికి వచ్చునదియును సులభముగ నిర్ణయింప గలుగుదుము. దానియందు గట్టినమ్మకముగలిగి అత్యధిక సంఖ్యాకులు మనకు ప్రతికూలురుగా నున్నపుడుగూడ జంకకుండ పనిచేసిన మనమే దీనిని సాధింపదగినవారము.

అని మహాత్ము డీవ్యాసమున వ్రాసెను. ఉద్రేకకరములగు క్రొత్తవిధానములు కావలెనని కోరువారికిని ఒకదారియుం దును ఏకాగ్రతనుచూపవలెననియే అనేకవిషయములలో విధానమున నిముడవలెననువారికిని యీ త్రివిధవిధానము నచ్చకపోవచ్చును. ఒక్కొక్కదానినే తీసికొని దాని నేకాగ్రతతో నెరవేర్చుటకు వాటికి ఓరిమి లేదు.

గుజరాతు రాష్ట్రీయ సభ

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

నిన్న 11 వ తేది సాయంకాలము గుజరాతు రాష్ట్రీయ సభ జరిగినది.

“అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించిన రీతిని మీరు రోజు రోజు అరగజటునీవుమాత్రమే నూలువడికిన చాలదు. కనీస మొకగంటనేపైనను వడుకవలెను. గాన యీ రాష్ట్రీయసభవా రిటుల తీర్మానించెదరని నమ్మెదను. అసహాయోద్యమతీర్మానము కాంగ్రెసు మహాసభలో నామోడింపబడక పూర్వమే 1920 లోనే గుజరాతు రాష్ట్రీయసభలో నామోడింపబడెను. గాన గుజరాతువారైన దానిని నెరవేర్చెదరని నమ్మెదను.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుల

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడవదికి చాలమంది రాష్ట్రీయసంఘములవారు నామోడుగూడ నూచించిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు తూర్పుదక్షిణ ఆఫ్రికాదేశములకు వెళ్లి యితరులెవ్వరును చేయజాలని గొప్పసేవ చేసి మరల స్వదేశమునకు వచ్చుచున్నది. గాన ఆమెనే అధ్యక్షుడవది కెన్నుకొనవలెను. హిందు మహమ్మదీయమైత్రిని స్థిరపరచువిషయమున గూడ సరోజినీదేవిగారే తిగియున్నది. కాని మహమ్మదీయులలో సెవరినైన ఎన్నుకొనగోరినచో డాక్టరు ఆస్సానీగారి నెన్నుకొనవలెను. అటుగాక మీరుగూడ నామోడునే నూచింపగోరినచో నింకను వ్యవధియున్నదిగాన నేడే నూచింపవలెనని నమ్మెదను. కడపటివాయిదా వచ్చినపుడు నూచింపవచ్చును. నేను ప్రస్తుతము ఏకాగ్రతలను పెట్టుకొనకుండవలెనని చూచుచున్నాను గాని యీలోగా ఏదోయొకటి నిర్ధారణచేసి వాయిదానాటికి నా అభిప్రాయమును తెలిపెదను” అని మహాత్ముడు నడిపెను.

అందువలన అధ్యక్షుడవదికిపుడు సభవార్యునిని నూచింపలేదు. (అ. నె.)

కాంగ్రెసు ఉద్యోగి రాజీనామా

శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారి రాజీనామా

అహమదాబాదులో నామోడింపబడిన తీర్మానము ప్రకారము న్యాయవాదివృత్తిని చేయుచున్నవారు కాంగ్రెసు కార్యసంఘములలో నుండగూడదుగాన లంజాపూరు మండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి శ్రీ. నటరాజును బి. ఏ. డి. ఎల్. గారు రాజీనామానిచ్చిరి.

అహమదాబాదునుండి శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారి గారు నిన్న 11 వతేది సాయంకాలమునకు నేలము చేరిరి.

(అ. నె.)

స్థానిక వార్తలు

12-వ డివిజను సభ్యత్వము:—చెన్నైలో, కార్పొరేషను ఎన్నికలయందు జి. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు కాంగ్రెసు సంఘము తరపున 12 వ డివిజను, (నెల్లూరు నగరం) అభ్యర్థిగా నిలుచుచున్నారు.

చాకలిపేట - కార్పొరేషను వైద్యశాల:—చాకలిపేటలో నన్ను కార్పొరేషను ఉచిత వైద్యశాల 14వ తేదీన 380 తిరువత్సూర్ హైకోర్టుకు మార్చబడును. 15 తేదీ ఉదయమునుండి వ్యాధిగ్రస్తులచికిత్స ప్రారంభించును.

రాకపోకలు:—డా॥ సుబ్బారాయణుగారు శేతు కొలంబోనుండి విచ్చేసి. ఇ. టి. హెచ్. ప్రీతన్నను, డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు, శేతు విచ్చేసిరి.

తేలప్రోలు జమీందారుగారు నిన్న రాత్రి చెన్నైలో విడిపోయిరి.

విజాగానము:—తిరువల్లిక్కేడ సంగీతసభ వారిచే జమాన్యమున 'కారవాచోల' 81, వీర రాఘవమధురవీధి, తిరువల్లిక్కేడియందు, చివరివరకాపురమును విజాగానమపేరమునకు సోదరీమణులు మిస్ పశ్విని సుందరం, వోలేకమ్మగారు తేలు సాయంకాలము విజాగానము పరిచెవర.

సీమలపా:—ఇంగ్లాండునుండి వచ్చుటపా బొంబాయిలో నిన్న రాత్రి 10-45గంటల మధ్య మెయిలులో బయలుదేరినది జనరలు పోస్టాఫీసువద్ద సీమలపా ఆదివారము ఉదయము 9-30గంటల బయ్యడాయగను. తపాలశెట్టి గలవారికి ఆర్థిక గంట ముందుగా బయ్యడాయగను.

చింతాడిపేట బహిరంగసభ:—చింతాడిపేట కాంగ్రెసు సంఘము యాజమాన్యమున గురువర్షం చెట్టిపేటి పశ్విమ కొనను తేలు సాయంకాలము 6 గంటల బహిరంగసభ జరుగును. కాంగ్రెసు నాయకులు కార్పొరేషను ఎన్నికల గూర్చి ముచ్చటించి, టి. సి. మీనాక్షి సుందరంగారి అభ్యర్థనకు లిపరచెవరు.

శ్రీపుండలీక వరదసభ:—చెన్నైలో గోవింద పునాయానిపేటి నెంబిరు ఉమ్మడిరామయ్యశాస్త్రి గురుస్వామి శాస్త్రి కంపెనీవారి కార్యాలయమునందు 13.7.24 భానువాళం రాత్రి 9 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ వి. కృష్ణచార్యులగారివలన శ్రీమద్భాగవతకథావలీయందలి శ్రీకృష్ణావతారము అను హరి కథాకాలక్షేపము జరుపబడును. భక్తవసుదేవరసు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

చెన్నై వాప్టి టీచరు మేనేజరులసంఘము:—ఈసంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు నిన్న సాయంకాలము సభతేదీ యాదినవ తీర్మానముల గావించిరి:—1. మన వర్గంలో అనవసరముగా రాష్ట్రీయ ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుల సభ గావించి, రాష్ట్రీయ టీచరు మేనేజరుల సమాజము స్థాపించుటకు ఈ సభవారు నిరసించుచున్నారు. 2. టీచరు మేనేజరులతో నెట్టిసంబంధము లేని ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయులు స్థాపించిన సదరుసంఘమును ఈ సభనా రంగీకరింపదు. వైతీర్యానములను అభ్యక్షులను, ఇతరజిల్లాలలో టీచరు మేనేజరు సంఘములకును సంపవతనని కార్యదర్శిని యాసభవారు గోరుచున్నారు.

అ. భా. ఆయుర్వేద మహామండలము విద్యా పీఠము, మదరాసు:—ఈ మండలము కార్యాలయము, విద్యాపీఠమును ఎన్. సత్యమూర్తి, ఎం. ఎల్. సి. గారు 8 వ తేదీన జూచి, ప్రేక్షకుల ఆధిప్తాయము దెబ్బ పుస్తకములో నిట్లు వాసిరి:—

“అ. భా. ఆయుర్వేద మహామండలమును, విద్యాపీఠమును కామభాగ్యము కలిగినందుకుపరితనించుచున్నాను. విద్యా పీఠమునందు ఆయుర్వేద పరీక్షలు జరుగుచువిధానము చాల బాగున్నది. విద్యాపీఠము పద్ధతులన్నియు ప్రస్తుతకాలపరిస్థితులకును సుగుణముగ ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయములకు తగినట్లున్నది. మహామండలమువారును, విద్యాపీఠమువారును కేయమున కౌశలమును విజయము గాంతుని నమ్ముచున్నాను.

భారత స్త్రీల సమాజము:—మదరాసులోని ఈ భారత స్త్రీ సమాజమునందలి శిశుకాలయమును డబ్బు, వనబాణీ, అమ్మగారు రాగల 14 వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5.30 గంటలకు జి. టి. మూర్తి నల్లమర్తు వీధిలోని 10 వ నెంబరు గృహమున (స్వరాజ్యపత్రికా కార్యాలయమునకు ప్రక్క) ఆరంభింతురు. చివరివరకాపురము (డ్రస్ బినిసోస రులు బినికచ్చేరి ఆదేశపదర్శమున గావించురు. స్త్రీ లెల్లయను ఈసభకు వెదలవచ్చును.

లికమిషను నివేదిక

వైద్యసంఘమువారి యసమ్మతి

లికమిషను రిపోర్టు శిఫార్సులను గూర్చి చర్చించి, తదుపరి యసమ్మతిని దెలుపుటకై డిక్షిగమిందూఫ్తాన వైద్యసంఘము వారు నిన్న సాయంకాలము మదరాసు జై. ఎం. సి. ఏ. హాలునందు ప్రత్యేక సమావేశమును జరిపిరి. ప్రభుత్వసేనలో నుండు మెడికల్ ఆఫీసర్లు భారతీయులు మాత్రమే ఈసంఘమునందు సభ్యులు. సభలో ఈక్రింది తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

అసమ్మతి తీర్మానము

ఉద్యోగములో నున్నట్టియు, ఉద్యోగములో లేనట్టియు భారతీయుల యభిప్రాయములకు ఈ లికమిషను ఏమాత్రమును ఆదరణభావము చూపనందువలనను ఆ లికమిషను శిఫార్సుల ప్రస్తుతపు దురవస్థల సత్వమునందులయే గాక విడుదలకై విడుదలకై చేతముపై ఎక్కువభారము మోపుచుండుట చేతను, జాతిద్వేషముల నెంకను పురిచొల్లునవట్టివిగ నుండుటచేతను, దేశములలోని భారత వైద్యవృత్తి యభివృద్ధికి ప్రోత్సాహము గనిపించక, అభ్యంతరముల గల్గి వట్టివిగ నుండుటచేతను, దేశములోని వైద్యవృత్తికి సంబంధించిన లికమిషను రిపోర్టులోని శిఫార్సు లన్నిటిని ఈ సభవారు సంపూర్ణముగను తీవ్రముగను ఖండించుచున్నారు.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు ప్రచారము

చూశేవిజనుసభ్యత్వమునకు వి. చెక్కరేగారు అభ్యర్థులుగా నిలచిరి. కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఆయన సహాయార్థము ఓటుపలల మోచ్చిరించుటకుగాను నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభ గావించిరి. జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శి పి. ఎం. ఆదిత్య పురుష నాయకరుగారు సభాభ్యర్థులుగనుండిరి. ప్రస్తుత కార్పొరేషనుసభ యేమియు ఉపయోగకరముగ లేదనియు, సభ్యుల వరుస ప్రజలశ్రేయమునకై పాలుబడుట లేదనియు, ఇతర పురపాలకసంఘము లన్నియు అభివృద్ధిమార్గమున బట్టియుండ మదరాసు వెనుకబడి యున్నదనియు అభ్యక్షుడు ప్రారంభమున చెప్పెను. ఈనగరమునందలి కొన్ని విధుల కేర్లను దేశీయ నాయకులుగా మార్చు నూచనగూర్చి కార్పొరేషను అభ్యర్థుడు మోక్షగాన పలికినమాటలను చెలిపి పురజను లీ అమర్యాదకు కరీంపరాదని తేలుచేయర్లను మోచ్చిరించెను. కార్పొరేషను పరిపాలన యందలి వివిధ లోపము లను పేర్కొని ఆ వన్నియు సవరించవలెనన్న కాంగ్రెసుసభ్యులను ఎన్నుకొనుటయే యుక్తమగుని చెలిపి, చెక్కరేగారిని ఎన్నుకొనమని గోరెను.

వి. చెక్కరేగారు తరువాత ఉపన్యసించి స్థానికసంఘముల నాక్రమించుటలో కాంగ్రెసువారి కట్టి స్వలాభాపేక్ష యులేదని చెప్పెను. ప్రజలకు సాధ్యమైనన్నిరీతుల నేపజేసి, ప్రజలకు నాణి నిరాకరింపబడిన పారత్వపుహక్కులను సాధించుటయే కాంగ్రెసు సభ్యుల ముఖ్యోద్దేశము.

పిదప, వి. ఎల్. కామ్రేగారును, ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు కాంగ్రెసు సభ్యులకు ప్రజాసేవకేయు యభిలాష మొందుగా నుండుటచే వారిని కార్పొరేషనుకు ఎన్నుకొనవలెనని మోచ్చిరించిరి.

సివిలు జస్టిసుకమిటీ

పాట్నా జూలై 11:—సివిలు జస్టిసు కమిటీవారు నెల్లూరు 18 వ తేదీ జూలైకి సాక్ష్యమును తీసికొనుట ముగించి సిద్ధుకు బయలుదేరుచురని తెలియుచున్నది. సిద్ధుకు 18 వ తేదీన చేరుదురు. వచ్చేనానెత్సరాదిక గాని వారినివేరక ము బయటికివచ్చునట్లు కనబడును. (ఆ. ప్ర)

వార్తావరణ టైలి

1924 నం॥ జూలై నెల 12-న తేదీ శనివారము

Table with 6 columns: Item, Price, etc. Rows include various goods and their prices.

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.15 వడ్డీంచెను విశాఖపట్నము కాకినాడలో చినుకులుబడిన. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. గోపాలపురం కాకినాడలో ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 2.5 నుండి 5.5 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ్:—బళ్లారిలో 0.38 వర్షము పరిసము. కడపలో చినుకులుబడిన. మేఘములు ఒకమాస్తయగనున్నవి. బళ్లారిలో 5.2 కడపలో 2.5 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో చినుకులుబడినవి. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. పగటివేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రి వేడిమి కడలూరులో 2.3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దీప్తికల్పమున చాలవోట్ల స్థానికచికులు బడవచ్చును. ఎన్. ఆర్. సామ్రాట్, వార్తావరణ ప్రకటకుడు.

Advertisement for 'వెండ్రు బంగారు బహు మానము' (Vendru Bangaru Bahumanamu) featuring a portrait of a man and promotional text.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1934 వ సం. జూలై నెల 12 వ తేది

కనివారము

సాదను సమస్య

సాదను ప్రజలు ఈజిప్టులో కలిసి జూరు చేయారు. ఉభయభాగముల ప్రజలును ఒక్కజాతివారే. ఈజిప్టుకు స్వపరిపాలన మొనగకముందు, ఉభయలను కలిసియుండిరి. సాదనుపై ఈజిప్టుభాగ మాధారపడియున్నది. అట్టి తిరిగిముందు రెండును కలిసి యుండవలెననిగోరుట సహజము. సాదనుప్రజలు తమ యభివృద్ధియును వెల్లడిజేయుకుండ నిరోధించుటచే, ప్రజలందఱో సముదాయమిది. కర్షణములవలన ప్రజల వాంఛలను బోగొట్టుట దుర్లభము. ఈజిప్టుసాదనులు వేరగునని ప్రజలు భావించియుండదు. ఈజిప్టునాయకు డగు జిగ్మల్ పాషా గారు త్వరలో లండనుకు బోవుచున్నారు. వీరికిని మాక్స్ నాల్డుగారిని సాదను విషయమై సమాధానము గలుగుదునని దోచదు. మాక్స్ నాల్డు గారు సాదనుప్రజాభివృద్ధిపట్ల వీమాత్రము సుముఖులుగ లేరు. ఇంపీరియల్ సిద్ధాంతమునే వీరును ఏక రుపు బెట్టుచున్నారు. సాదనుసమస్యను నానారాష్ట్ర సంఘ పరిష్కారమునకు బంపవలయు నను నూజనను, వీరు నిరాకరించిరి. వెలుపలివారి కీస ముఖ్యులందు జోక్యమొనగట తప్పని మాక్స్ నాల్డు గారి వాదించెదరు. మోసూలువిషయమై నానారాష్ట్ర సంఘపరిష్కార మవసర మయినపుడు, సాదనువిషయమై ఏల బనికొందో తెలియదు. నానారాష్ట్ర సంఘనిర్ణయమునకు మాక్స్ నాల్డు గారు కట్టుబడియుండఁ నుట నిశ్చయము. సాదనును విడనాటుటకు వారి కేమాత్రము ఇష్టములేనపుడు, మధ్యవర్తి పరిష్కారమునకు చోటుముందున?

సాదను ప్రజల క్షేమము విషయమై తమకు గల బాధ్యతలను విడనాడజాలమనియు, బ్రిటిషు పరిపాలనము వలన సాదను దేశపు ఆర్థికస్థితి చక్కబడుచున్నదినియు, విద్యాభివృద్ధికి ప్రోత్సాహము గలుగుచున్నదినియు, అట్టిదేశమును ఈజిప్టుకు వప్ప గించజాలమనియు, మాక్స్ నాల్డుగారు తెలిపెడి విషయములు సాదనుస్వములైన గాని వేరు గావు. సాదను స్వాతంత్ర్యసాధ్యము ననుభవించుచున్నచో విద్యకుగల ఆర్థికస్థితికి గాని ప్రోద్బలముండదా? ఈజిప్టుతో పాటు సాదనును గూడ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుచో, అక్కడి చిక్కిలన్నియు దొలగిపోవును. రెండు దేశములను విడిచి నెండును వలన, ఉభయ దేశము లోను ఆసంస్కృతి ప్రళయే యుండును. ఈజిప్టును స్వ పరిష్కారమయ్యెనను సంతసము వెనుకెట్లును. జిగ్మల్ పాషాగారు సాదనుసమస్య విషయమై చాలకట్టుదల జూపుచున్నారు. తమ కడకి సాదనుమానమున ఆసక్తి, సాదను విషయమై సాదనును జగ్గులప మాగాయ నిసిద్ధులందు ప్రజల కోర్కెవైని పాటి రాజనామానుసంబంధముగొనెనన, ఆశయస్య, వారు విమవరు. ఏలన సాదను తీసి ఈజిప్టు శిశువులైన కరీరము వలె నుండును. ఈ నెల 25 తేదీన జిగ్మల్ పాషా

గారిని మాక్స్ నాల్డుగారిని లండనులో సమావేశము జరుగును. తేబరుకక్షమువారు స్వయం నిర్ణయధర్మమును గొరవించెదరియు, స్వాతంత్ర్య సమస్యలను విశాలభావముతో పరిష్కరించద రనియు, జిగ్మల్ పాషా గారా క పడిరి. కాని తేబరుకక్షమువారిచే వీరి కప్పుడు విశ్వాసము దొలగినది. తేబరుకక్షమువారి సిద్ధాంతములాచరణ లోనికి రాకున్నది. ఈ సంగతిని జిగ్మల్ పాషాగారు ప్లుష్టుముగవివరించెదరిని యూహింపవచ్చును. మాక్స్ నాల్డుగారిచేల ప్రవర్తించెదరో త్వరలో తెలియ గలదు.

మాండేలు పరిపాలనము

మాండేలు పరిపాలనము, విఫలమగునని ప్రజలు మొదటినుండియు యూహించి యే యుండిరి. ఏలనన, వరాధీన దేశపరిపాలనమున కది ప్రత్యామ్నాయమయ్యెను. నానారాష్ట్ర సంఘము నకు, మాండేలు బాధ్యతను వహించినవాడు తరవాదులయినను, యీ సంఘము తనిఖీజేయుచున్నటుల దోచదు. నిజమయ్యెను నానారాష్ట్ర సంఘ మేమి చేయగలదు? ఈ సంఘమునందయినను, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ లే మఖ్యుత్వాసము నాక్రమించుచున్నవి. విల్పనుగారు మొదట స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును గంభీరముగ ప్రకటించి, తుట్ట తుడకు మాండేలుల కంగీకరించెను. మాండేలులు పెద్దజాతులకు క్రొత్తదేశములను చేర్చుట కక్కరకు వచ్చెను గాని స్వాతంత్ర్యసిద్ధి కక్కరకు రాలేదు. ఇంగ్లండుకు మెసపొటేమియా పాలెస్టీనులు చేజిక్కినను, ఫ్రాన్సుకు సిరియా చేజిక్కినను, తురుష్కుల నిరంకుశత్వమునుండి అరబ్బులను తప్పించి, వారికి స్వాతంత్ర్యసాధ్యము నిచ్చుటకై, ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సులు సమకట్టెను. కాని, కొంతకాలముయిన పిమ్మట మొదటివైఖరి మారెను. ఈదేశములందు ఇంగ్లండు ప్రాన్సులవలంబించుచున్న పరిపాలనా పద్ధతులు చాల వెగటులుగ నున్నవి. ప్రజలలో నసంతృప్తి పెరిగిపోవుచున్నది. బ్రిటిషు ఫలహదాసుగనున్న ఫిల్బీగారు, మాండేల పరిపాలనము నకు గినుకవహించి, తమ పదవికి రాజనామా నిచ్చిరి. వీరు లండనులో నిచ్చిన యుపన్యాసము నందు, అక్కడి పరిస్థితులను వివరించిరి. పరిపాలనా పద్ధతులను నిరసించిరి. సిరియాలో మొదట తేసిన వాగ్దాసములు గాలి కెటుల బోయెనో తెలిపిరి విధి లేక సిరియాలో ప్రజలు అసహాయోద్యమము నడలించివలసినవచ్చెను. వెనుకటి వాగ్దాసము సఫల మగువరకు ప్రజలీయోద్యమమును విడువరు. ఫ్రెంచి పాలకులు ప్రజలకోర్కెలను నిరాకరించుటచే, నైస్యబలముచే పరిపాలించవలసి వచ్చుచున్నది. ఫిల్బీగారి ప్రకారము, సిరియానుండి తేలిపోవుటకు ఫ్రెంచివారు సంసిద్ధులు గనున్నారు. కాని మెసపొటేమియా పాలెస్టీనులనుండి బ్రిటిషువారు వెడలి ప్సనగాని, ఫ్రెంచివారు సిరియాను వదలి వెట్టురు. ఫ్రెంచివారు ప్రతిష్టకై ప్రాకులాడుచున్నారు. బ్రిటిషువారు తేచి రావలయుననియే, ఫిల్బీగారు గోరుచున్నారు. ఏలనన, మెసపొటేమియాలో 60 లక్షల సవరనులను బ్రిటిషువారు విభగ ఖర్చుపెట్టుచున్నారనియే వీరి తలంపు అందుచే స్వార్థమును విడనాడి, ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సులు రెండును మాండేలు క్రింద నున్న దేశముల సుకృతముగవిడనాడినమేలని, ఫిల్బీగారు హెచ్చరించుచున్నారు. అప్పుడు అరబ్బులకు సంఘీభావము గుడుడుననియు, అందరును ఒక్కరాజ్య

ముక్రింద నంకిన సుఖముగ నుండుననియు వీరి తలంపు. ఫిల్బీగారు అనుభవపూర్వకముగ చెలిపిన యిట్టి ఫలహాను ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సులు పాటించునా?

బాల్కను గాంధీ

బాల్కనుగాంధీ యగు స్టీఫెను రాడిచ్చిని గూర్చి వలుపురు వ్రాయుచున్నారు. స్వరాష్ట్రముగు క్రోషియాకు స్వాతంత్ర్యము చే కూరుటకు వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రజాస్వామ్యమును స్థాపింపవలెనని వీరి కుద్దేశ్యముగలదు. వీరు కర్మక ప్రముఖులు. గాంధీమహాత్మునివలె వీరికిని ప్రజాసాహస్యమువై ప్రేమగలదు. కర్మకులపై ఎక్కుడు ప్రీతి గలదు. గాంధీమహాత్మునివలెనే వీరును ప్రజలకు అసహాయోద్యమమును బోధించిరి. మహాత్మునివలెనే వీరికిని అహింస ముఖ్యము. చార్లెస్ రాహిత్వము నవలంబించి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలెనని, రాడిచ్చిగారు కోరుచున్నారు. ఎట్టి పరిస్థితులలో నయినను చార్లెస్ స్వము నడలంబింపగూడదనియే వీరి విశ్వాసము. వీరి యనుచరులును నాయకుని యుపదేశము నవలంబించుచున్నారు. తమ సంకల్పము తప్పక నెఱవేరునని వీరికి నమ్మకము గలదు. రాడిచ్చిగారి యుద్యమము సఫలమగునని, క్రోషియాకు స్వాతంత్ర్యము లభించుట యగాక, బాల్కను సమస్యగూడ సులభముగ పరిష్కారమగును బాల్కనునందు స్వాతంత్ర్యరాష్ట్రములు చిన్నవి గలవు. ప్రతిరాష్ట్రమును ధైర్యసాహసము లందు ప్రసిద్ధి కెక్కినను. కాని వీనిలో వీనికి ఏక మాత్రములేదు. ఎప్పుడును పోరాటములతోను యుద్ధములతోను కాలము గడచిపోవుచున్నది. బాల్కనురాష్ట్రములు తమలో తాము కలహించుటయగాక, యూరపుశాంతికి భంగము కలిగించుచున్నవి. పెద్దజాతులు నేదియో యొకపక్షము జేరుట చే ఎప్పుటి కప్పుడు ప్రచండ కలవర మేర్పడుచున్నది. కడచిన ఘోర సంగ్రామమునకు బాల్కనుకలవరము మూల కారణ మయ్యెను. బాల్కనులలో శాంతి గుడుగునని, యూరపున కంతకును క్షేమము గలుగును. చార్లెస్ రాహిత్ వాతావరణమును వ్యాపింపజేసి, పరిస్పరసంఘర్షణ కారణములను తొలగించి, వివిధజాతులమధ్యను ప్రేమను వ్యాపింపజేయుచో, శాశ్వతశాంతి గుడుగునని రాడిచ్చిగారు భావించుచున్నారు. యూరపునందుగూడ, చార్లెస్ రాహిత్వ మవసరమని గుర్తించ బడుచున్నది. ఇయ్యది సర్వత్ర వ్యాపించుచో, ప్రపంచము భూతలస్వర్గముగాదా? పశుబలప్రమాణము తొలగిపోయినగాని, అంతరాతమ సంఘములు బనిచేయజాలవు. ప్రపంచ పునర్నిర్మాణము కవశాశముగలుగజాలదు. గాంధీభావములు సర్వత్ర వ్యాపింపవలసిన యవసర మొకగలదో యూహింపవచ్చును.

ఇంగ్లండు ప్రాన్సుల ఒడంబడిక

ఇంగ్లండు ప్రాన్సుల మధ్య యొడంబడిక మరల గుడిసెందులకు, కొంతవడి సంతృప్తి చేకూరినను భయము దొలగలేదు. స్వపరిహారసంఘము మరల ప్రాముఖ్యము వహించినది. దీనిని హద్దులలోనుగచు మారము గనిపింపలేదు. మాక్స్ నాల్డుగారు ఫ్రెంచి మంత్రికి లొంగిరిని చెప్పవచ్చును. రూరువిషయమై ఫ్రెంచివారి కాత్తిస్యము దొలగలేదు. దానిని సడలించుటకు మాక్స్ నాల్డుగారికి చేతగాక బోయెను. లండను సమావేశములో సయినను ఎక్కుడు

లాభము గలుగునని దలచుచున్నాము. ప్రాచ్యుడు దానికి తీసుకొనివచ్చుట దర్శనము. అందుకు టైము విలేఖరి దెలిపినటుల మిత్రమండలివారు తమలో తా మెట్టి యొడంబడిక కీసికొనినను, జర్మనీ దాని నంగీకరింపవలెను. జర్మనీతో యోచింపకుండు మంత్రుల నన్నిటిని నిర్ణయించుట వలన నేను ప్రయోజన ముండును? ప్రాచ్యు యువకులు వదలిపెట్టవడి, జర్మనీ ఎటుల కోల్పోవగలను? నష్ట పరిహారము నెటుల చెల్లించగలదు? హరియట్ మాగ్డనాల్లు సమావేశము జర్మనీలో నాశాభంగము గలిగించెనని దెలియుచున్నది. అందుకు సమావేశముపై జర్మనీకి నమ్మకము గుఱురకున్నది. ఒక వంక జర్మనీ గుండుచుండ, వేరొకవంక ప్రాతిమ్యత్రియగు పాంకేరుగాను కారములు మిరియుములు నూరుచున్నారు. హరియట్ మాగ్డనాల్లుగార్లుకలిసి, తగినంత కౌశల్యము జూపరేమోనని వీరికి భయము గలదు. జర్మనీని నిర్బంధించుటకు మారుగ బుజ్జగించుట తప్పని వీరు దెలుపుచున్నారు. ఉభయదేశ మంత్రులును గూడుటయే వీరికి సరిపడలేదు. అందుకు సమావేశమును గూర్చుట, తప్పని వీరి తలంపు. నష్టపరిహారసంఘమునకే సర్వాధికార ముండవలయుననియు, మిత్రమండలిలో నెవరియిష్టము వచ్చినటుల వారు జర్మనీని నిర్బంధించుటకు స్వేచ్ఛయుండవలెననియు, వీరు గోరుచున్నారు. పాంకేరుగారి హెచ్చరిక, ఫ్రెంచి ప్రజలలో నింకను నధికరోషము పుట్టెను. తేలియుదు. ప్రస్తుత స్థితి నష్టపరిహారమునకై పరిష్కారమున కనుకూలముగ గనబట్టదు.

ఇటలీ: పత్రికానిరోధము

ఇటలీలో ఫాసిస్టీపక్షపు నిరంకుశత్వమధిక మగుచున్నది. ఇటీవల వీరిలో కొందరు ఎటుటి పక్షమువారి నొకరిని బలాత్కారముగ వధించిరి. అప్పటినుండియు ఫాసిస్టీపక్షముపై దేశములో తీవ్రప్రాతికూల్యము ప్రబలెను. ఫాసిస్టీపక్షముకు బలమే ప్రమాణము. ఎటుటి పక్షమువారిని బలవంతముగ నణచుకొంటుంటున్న వీరు బూనుకొంటున్న వీరి నాయకులగు ముసులోనిగా రిట్టి పద్ధతులవలన బించి తుదకు ప్రభాసమంత్రయయ్యెను. కొంతకాలమువరకు వీరిని దేశమునకు భయమేర్పడినను, రానురాను వీరిచర్యలు కంటకము లగుచున్నవి. ఫాసిస్టు దృఢులు ప్రజాస్వామ్యమునకు భంగము గలుగజేయుచున్నవి. ప్లామోరీ సామ్రాజ్యదాయములను పోషించుచున్నవి. ఇటలీపత్రికలీటివల వీచర్యలను తీవ్రముగ ఖండించుటచే గాబోయి, పత్రికానిరోధచట్ట మొకటి నిర్ణయపడెను. ఫాసిస్టీ పాలనమును ప్రతికూల ఖండింపకుండజేయుటకే, పాలకులీ మార్గము నంటించుచున్నారు. దీనివలన, దేశమునందు మిరిలేని ఆగ్రహము ప్రబలుచున్నది. పత్రికలకు రెండుసార్లు ముద్రించినపిమ్మట, వానిని ప్రభుత్వమువారు ఆణిచివేయవచ్చును. మాత్రన నిర్బంధ ప్రయోగమువలన, ముసులోనిపరిపాలనము మరింత యవకీర్తి పాలగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. స్వాతంత్ర్యనిరోధమువలన కొంతకాలము లాభము గనుమీచినను, తుదకు తీవ్రనష్టము వాటిల్లకమానదు.

ఏటుగారి ప్రశ్నలు

శాసనసభలను కొంతకాలము వరకు నిలిపివేయవలయునని నర్ ఛార్జెసు ఏటుగా రిటీవల కామన్సుభలో కోరియుండిరి. వీరిప్రభు మరయొక ప్రశ్న నడుగుచున్నారు. బెంగాలు విశ్వవిద్యాలయమునందు, చాలమంది విద్యార్థులు కృతార్థులైరట.

ఆంధ్రుల
గంధీ మహాత్మని వుజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను
12-7-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివఱకు	మొత్తం	43998-1-10	చందాలు	ఇదివఱకు	మొత్తం	18710-1-1
నేటి వసూలు		122-9-9		బాపట్లతాలూకా దీక్షాసంఘము		
గుండలపల్లి పున్నయ్య శాస్త్రి గారి				ద్వారా వలివేటు వీరరాఘవయ్య		
ద్వారా నూకల సుబ్బారాయుడు				గారివద్దనుండి	122-9-4	
గారి వాగ్దానము		30-0-0				
	మొత్తం	44150-11-7			మొత్తం	18832-10-11

ఈ పూజానిధికి సామర్పించుచు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

అందుచేపీరిసంఖ్యను తగ్గించుటకై ఏటుగారు మార్గము జూపుచున్నారు. హైందవ విశ్వవిద్యాలయ పరిషత్ కరిమాబాదును బ్రిటిషు పరిమాణమువరకు బెంచవలయునని వీరి యుద్దేశ్యము. ఇంతకన్నను విశ్వవిద్యాలయముల నసలే ఎత్తివేయవలయునని వీరు గోరిన బాగుండెడిది. శాసనసభల నొకవంకను, విశ్వవిద్యాలయము నింకొక వంకను రద్దుజేయుచో, రాజకీయాందోళన మణిగి పోవుననియు, స్వపరిపాలనము గోరు వారుండరనియు, ఏటుగారు తలంపవచ్చును. కాని ఇందువలన స్వపరిపాలనాశయము మరింత బలపడునుగాని తగ్గిపోవదు. విద్యాధికులకన్నను, ప్రజాసామాన్యమునకు స్వపరిపాలన మత్యవసరము. ఆసంగతిని వారు గ్రహించిరి. నోరులేని ప్రజాసామాన్యము మానముధరించెదరని ఏటుగా రూపొంపజనదు. స్వపరిపాలనము లేనిది, గౌరవజీవన మనంభవమని కనుగొనుటచే, గమ్యస్థానముజేరవలెననియు తమపట్టుదలను విడువజాలరు. కలనల్ ఏటుగారి స్వల్పపు టూహలా, వారిని మరింత పరిహాసస్పదుల గావించుచున్నవి.

అమెరికా: జపాను

“జైలులుక్కు” పత్రిక అమెరికా జపాను సంబాధమునుగూర్చి చర్చించుచు, ఉభయదేశములకు మైత్రిగూర్చుటకు ఇంగ్లండు ప్రయత్నము నలువలయు నని దెలుపుచున్నది. కాని, ఇదిచేకూనుటలు? అమెరికా ఎర్లభేదమును పాటించి, జపానులను రాసియకుండ జేయుచున్నది. ఇటుల జేయవలదని, ఇంగ్లండు సలహా నిచ్చిన నేమి ప్రయోజనముండును? ఎర్లభేదము నుండి ఇంగ్లండు దప్పించుకొనినదా? బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు, కెనియా, దక్షిణాఫ్రికా, కనడా, ఆస్ట్రేలియా, ఫిజి మున్నగు ప్రదేశములన్నిటిలో బ్రిటిషువారు శ్వేతేతరులను బాధ పెట్టుచున్నారు. ముందుగ తన స్థితిని చక్కబరుచుకొననిది, ఇంగ్లండు అమెరికా కేసుల హితబోధ సేయగలదు? ఇట్టిలోపము తెల్లవారందలో గనుపించును. దానినుండి ఎల్లరును విముక్తులు గావలయును. లేమయెడల ప్రపంచ సంక్షోభము నూతనగూఢము చాల్చకమానదు.

అకాలీల యుత్సాహము

అమెరికాలో వాంకోవరులోనున్న సిక్కులు సాహీబజతను పంపెదమని కోరిరట. శిరోమణిసంఘమువారి క్షేమంబున, సిక్కుల సుతాభిమా

నమున కడి నిదర్శనము. మరల రెండుసాహీబజతలు శేపటికనము అమృత సరమునుండి బయలుదేరు నని దెలియుచున్నది ఇంకను నాభాఅధికారులు అకాలీల మతస్వస్థములను నిరాకరించుట విచిత్రము స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, తమ కోర్కెలు నెఱవేరవని సిక్కులకు నమ్మక మేర్పడుటకు, నాభాఅధికారుల మూర్ఖతయే కారణమగుచున్నది. స్వాతంత్ర్యాభిలాష నితరుల పురిగొల్పుచున్నందులకు, అధికారుల నభినందింపవచ్చును. ప్రజలకు స్వపరిపాలనము కేవల మొక పేడుక కాదు వారి యునికీయే దానిపై నాధారపడి యున్నది. నిర్బంధప్రయోగ మీసంగతిని మరింత కరతలామలకము గావించెను.

జిల్లాబోర్డులు: అధ్యక్షుల నియామకము

గుంటూరుజిల్లాబోర్డుకు డి. బి. పి. సి. యల్. యతిరాజులనాయుడుగారిని, కడపజిల్లాబోర్డుకు రా. బి. టి. యమ్. నరసింహాచార్యులు గారిని ప్రభుత్వమువారి దృష్ట్యులకు నియమించినటుల, యివారింపు ఫోర్ముసెంటు జార్జిగెట్టెలో ప్రకటింపబడెను. జిల్లాబోర్డులకు తమ అధ్యక్షుల నెన్నికొనుటకు కక్షిరా లేదా? స్వపరిపాలనమునకై దేశము త్వరపడుచుండ, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుల నెన్నికొనుట కింకను ఎంత కాలము వేడయుండవలెను? స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి పై మంత్రివర్గమున కెంత యభిమానముగలదో ఇందునుబట్టి గ్రహంపవచ్చును. అధికారవర్గమువారిలోవనే వీరును ద్రోక్కుచున్నారు. స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధి యినను, స్వరాజ్య మవసరమని రూఢి మగుచున్నది.

తొర కేశ్వరము

శ్రీ సచ్చిదానందస్వామిని వదలిరి
నిన్న 11 వ తేదీని సచ్చికానందస్వామిని జామామూక వదిలిరి. 16 నడు పంటియలన ఆకట్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రాండుకోడ్లు టాక్సీబండిపోటు
కలకత్తా, జూలై 11:—బండిపోటు హత్య శిక్షిస్తేలు మిగిలిన జోషేయును మరముగ్గురును నిండా బోపింపబడిన ప్రాండుకోడ్లు టాక్సీ బండిపోటు నేరమును శిక్షు హైకోర్టు నెవన్యులో న్యాయమూర్తి చోట్లనును ప్రత్యేక జూరీయను పరిష్కారముచేసిరి. జూరీతో అంగీకరించి న్యాయమూర్తి జుగనేషుపై నిందమోపి వానికి మరణదండనను విధించెను. హత్య జేయుటలో సహాయము చేసినందుకు రామేశ్వర నిందస్థాపన జేయబడి ద్వీపాంతరవాసము పంపబడెను. ఈర్ష్యాలులలో నిద్రుడు వదలివేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

పార్లమెంటు ప్రసంగములు

ఒడంబడికకు పునాది వేయబడెను

ఇంకను ఎంతయో జరుగవలసియున్నది

భావిభాగ్యదయము నాశించుట

బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

లండన్, జూలై 10:—రాత్రి 9.20. ఒడంబడిక బోధకులముందు ముగిసినట్లుగా రిట్టు బెప్పిరిని ప్రెస్సుపత్రికా విశేషి పరి ప్యాటిస్మండ్రి తెలుపుచున్నాడు:—

పూర్తిగా ఒడంబడిక కుదిరెననిగాని, అంత్యపరిష్కారము జరిగెననిగాని అనవలసి మిమ్ములను గోరుచున్నాడను. ఒడంబడిక కుదురుటకు కావలసిన ఏర్పాట్లను చాలవరకు చేసినారను. ఇది చాల శుభవని. “హెరియట్టుగారిలో” ముగిసినట్లుగా ముట్టాడుచే పక్షితు లింతవరకు వచ్చిన మాట నిజము. ఒడంబడిక ప్రభుత్వములకు పూర్తిగా ఒడంబడిక కుదిరెనని ఎవరను అనకొనుటలేదు. కాని ఇద్దరు ప్రధానామాత్యులును తుదకు సరియగు మార్గమునకు వచ్చిరనుచున్నారు. ఇది చాల గొప్పపని. రాబోవు ఒడంబడికను గూర్చి పత్రికలు భిన్నాభిప్రాయములను తెలుపుచున్నవి. కాని మొత్తముమీద అంతయు శుభముగ జరుగునని ఆశించుచున్నాము. జర్మనుల ఒప్పందల ఆవసరము

లండన్, జూలై 11:—ఉదయం 12.50. జర్మనుల తమ ధర్మమును నిర్వహించుచున్న ఒడంబడిక సభవలన ప్రయోజన మేదియు యుండదు. ఆర్థిక నిపుణులవిధానమును అమలులో పెట్టు విషయమై మిత్రముండలి అందరును ఒడంబడికను తేసికొనవచ్చును. కాని తక్కినవంతయు జర్మనుల జేయుదానిపై ఆధారపడియున్నది. మిగిలిన జర్మనులను నిర్వహించుచున్న మేము మార్గములను గణనచేయవలసి జర్మనుల హక్కులు పాటనుబాడుచున్నాము. అనగ తమకు రైలు, మార్గప్రదేశములందు సంపూర్ణ ఆర్థికపరిపాలనాధికారముననుపలెనని జర్మనులు గోరుచున్నారు. ఈలోపుగ ఏమి జరుగవచ్చునో కనిపెట్టి చూచుచున్నాము.

మగ్నానాల్డుగారి ప్రకటనము

లండన్, జూలై 10: పార్లమెంటులో బయలుదేరిన ప్రతిపక్ష పరిష్కారులను తొలగించి ఒడంబడిక జరుగవచ్చునని అభ్యంతరము లేకుండ జేయుటకు పార్లమెంటులో నని కామన్సుస్పష్టలో బాల్ఫోర్ గారికి ముగిసినట్లుగా ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఆలస్యముగాకుండ నిపుణులవిధానమును అమలులో పెట్టుటకు విశ్వప్రయత్నములను జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము. వెర్నెయిల్సు ఒడంబడికకు బదులుగ ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికమును గ్రహించరాదని ప్రెంచివారి యభిప్రాయము. కాని నష్టపక్ష చరమును పరిష్కరించుటకు మాత్రము క్రొత్త మార్గముగ నివేదికమును అంగీకరించెదరట. ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికమున ప్రధాన విషయము 40,000,000, పానుల ఋణమును ఏర్పాటుచేయుట. పెట్టుబడిదారులకు భయము లేదనినమ్మకము గలుగజేసినగాని ఈయందు గుఱుకు టిపాధ్యము. జర్మను ప్రభుత్వమైనది రాచరిక చర్యలనుగాని మంత్రముండలిమైనది రాచరిక చర్యలనుగాని తమసామ్యుకు భంగమురాదని అభియమిచ్చినగాని ఎవరను అప్పు ఇచ్చారు. జర్మను ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక రాచరికము అభియమల నిచ్చినగాని పెట్టుబడిదారులు సామ్యు నీయజాలరు. అప్పిచ్చిన వారికి భంగమురాకుండ ఆర్థిక నిపుణుల నివేదిక ప్రకారము జర్మనులు ప్రకటించుచున్న నష్టపరిహారసంఘమును అమెరికను సభ్యుని నియమించెదరు. ఇది పిలుగానినో అమెరికనువ్యక్తి నొకరిని నష్టపరిహారములను పరిష్కారముజేయుటకు నియమించెదరు. పరిహారసంఘమునా చేకగ్రీవముగ పరిష్కారము జేయజాలనినో ఈ అమెరికనువ్యక్తి ముగ్ధుడై గుండపలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నూచించిరి. ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు గడువుగిరిరి. అంత్య తీర్మానమును లండంబడికవారికి వలపలెననిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దీనికి అభ్యంతరము ఒప్పుకొనిరి. ఈలోపుగ ఆర్థిక వేర్వేరుతో ఆలోచించెదరు. ఇదంతయు పెట్టుబడిదారులకు సంతృప్తికరముగ పరిష్కారమొనగాని అప్పు ఇచ్చునా చెవకుచుండదు. ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికముతో అంతర్విత్తముండలి ఋణసమస్యను జరిపకుచును ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు.

ప్రారంభనభ

ఈనగరహార మిట్లు కాలనిర్ణయము లేకుండ సాగుటకు పిలు లేదని ముగిసినట్లుగా మెరియట్టుగారిని హెచ్చరించుచుట. ఆగస్టు 11 లేదని కర్తవ్య ప్రభువు నవల పెట్టినప్పటినుండి కోశాధిపతులు ఈవిషయమును ఆలోచింపవలెననిరి. ఈవిషయమును బ్రిటిషు అధికారి తో చర్చించుటకు ముందుగ ప్రెంచికోశాధికారియొకరు లండనుకు రావలెనని దీనికి అంగీకరించిరి. పరిష్కారము జేయబోవునపుడే సంగతులన్నిటిని ఆలోచింపవలెననిరి. తమకు ఉపద్రవము లేకుండ జేయు విషయమును మరచిపోరాదనిరి. సైనిక ఒడంబడిక మార్పును ఒడంబడికలకు ఎంతమాత్రము పిలు లేదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ తెలియజేసిరి. కాని ఈవిషయమై అయుధ యుద్ధసామగ్రిని తగ్గించుటకు బాతినమితిద్వారా ప్రయత్నింపవలెననిరి.

వెర్నెయిల్సు ఒడంబడికలో లేనట్టియు దాన్ నివేదికమున జెప్పబడినట్టి సంగతులను నష్టపరిష్కారసంఘమువారు విచారించరా దను యభిప్రాయమును వరులుకొనిరావని యడుగ దానిని 16 లేదని ఆంగ్లో ప్రెంచి న్యాయవాదులు నిశ్చయించెదరనియు, ఈవిషయమునంతను వారి తీర్మానము ప్రకారము ఆలోచించెదరనియు ముగిసినట్లుగా ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఇంకను కష్టములున్నవి.

లండన్, జూలై 10:—లండన్ పార్లమెంటులో పార్లమెంటు సంభాషణను గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు బయలిడెను. లండనులో క్రొత్తగా ఒడంబడిక కుదిరెనని సంతృప్తులనుచున్నారు. సభ జరుగు ననుచున్నాము. అసలుచిక్కలన్నిటిని ఎదుర్కొని జయించిరా యని కొంద రడుగుచున్నారు. తా నీయగిరిన దానికంటె ఎక్కువతృప్తిగము జేయవలె నని ముగిసినట్లుగా రి అడిగిరేమోయని గొందరు భయపడుచున్నారు. పార్లమెంటులో చాలవరకు పత్రికలు సంతృప్తిని తెలుపుచున్నవి. మరొకటి పత్రికలు వివాద మాత్రము తొలగిపోయె ననుచున్నవి. ఇంకను కష్టములున్నవనియు వ్యవహారమంతయు కుదురుటకు చాల కాలము పట్టునని ముగిసినట్లుగా దెప్పిన మాటలు నిజమే.

జర్మను భయములు

బెర్లిన్ జూలై 11:—హెరియట్టు ముగిసినట్లుగా ప్రసంగములు రా జకీయవేర్వేలుకు బెర్లిన్ లో ఆశాభంగము గలుగజేసినవి. ఒడంబడిక సభ యుద్దేశ్యములు సాగవని భయపడుచున్నారు. ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికమును అమలులో పెట్టు విషయమై నష్టపరిహారసంఘమువారే నిశ్చయించెద రనుట పత్రికలకు అసంతృప్తికరముగ నున్నది. ఒడంబడికకు జర్మనులను సలహానిమిత్తము ఆహ్వానించెదరే లేక ఒడంబడికను సంతకము జేయవలెననిదరొయని రాజకీయవేర్వేలు జరుగురుగ తెలియగోరుచున్నారు.

పోయొకేరుగారి అసంతృప్తి

పార్లమెంటు, జూలై 10:—జర్మనులను నిర్వహించుటకు జరుగు నచ్చజెప్పుటకు ప్రయత్నించుట తప్పని హెరియట్టు ముగిసినట్లుగా రిని ఖండించుచు సెనటులో ప్రెంచి ప్రభుత్వ విజ్ఞాపక విధానమును గూర్చి ప్రశ్నించునపుడు పోయొకేరు గారు వాలుగు గంటలు మాట్లాడిరి. ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికమును జర్మనులు అమలులో పెట్టువరకు ఒడంబడిక నేర్పాటు జేయరాదనిదరనిరి. ముగిసినట్లుగా సభ అయినతరువాత ప్రకటించిన సంగతులు తృప్తికరముగ లేననిరి. జర్మనులు అపరాధము చేసినట్లే లేదని పరిహారసంఘమువారే నిశ్చయింపవలెననిరి. జర్మనులు తమ ధర్మములను నిర్వహించుచున్న మిత్రముండలి ఎవరికుట్టుకు వారు తగినట్లు ప్రవర్తించుటకు హక్కుండవలెననిరి. హెరియట్టుగారు శుక్రవారము ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదరు.

ఇటీవల పత్రికల వాగ్బంధము

క్రొత్తపరిశీలననిబంధనలు

ఎక్కడలేని కోపము వచ్చుట

లండన్ జూలై 10:—రాత్రి 11.20. పార్లమెంటుపరిపాలనను ప్రతిపక్షులు ఆశ్చర్యచకుండుగలు జేయుటకై ఇటీవల క్రొత్తగా పత్రికలకు వాగ్బంధమును గలుగజేయ తీర్మానించినంతలకు అందరును కినియుచున్నారు.

ఈ పత్రికాశాసనమువలన పత్రికాస్వాతంత్ర్యముగాక అసలు పత్రికాజీవితమంతయు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి ఆధికారమునకు లోనగునని ఒకపత్రిక వాక్యముచున్నది. పత్రికాజీవితము ఇకమీదట కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి కటాక్షము మీద ఆధారపడునని పత్రికలు నడుపుచున్నవి. దండనాధికారులకు ఇందు జోక్యములేకుండ జేసిరి. వారిని ప్రోహితజేసిరి. ప్రభుత్వవర్గముననున్న అధికారులను పత్రికలనుగూర్చి ఆలోచించుటకు ఏర్పాటుజేసిరి. పత్రికలను రెండుమాగలు హెచ్చరించినవిషయ మరల తలయెత్తుకుండ జేయు అధికారముగలదు.

ఈ క్రొత్త పత్రికాశాసనము చే పత్రికలకు రెండు విధముల ఆదరణ జరుగును. ప్రభుత్వవర్గమున పనిచేయుపత్రికల నొకరిరిగను ప్రతిపక్షముగనున్న పత్రికల నింకరిరిగను ఆదరించుట తలస్థించునని న్యాయశాఖకు సహాయకార్యదర్శి తెలుపుచున్నాడు.

ఈపత్రికా శాసన సభాంతిమును ఎవరును అంగీకరింపదు. ఎవరు అంగీకరింపకపోవుటచేతనే దానిని సమర్థింపవచ్చును. ఇది ఎనదికని అనవలెదు. కాని ప్రత్యేక ఆవసరమును నిర్వహించగల్గినటుల కనిపించుచున్నవని ఇపోకాక్రొత్త ప్రకటించుచున్నది.

మ్యాడ్రిడు పోగొనుకర్కారము

మాడు నెలలవరకు మూయబడెను. 4000 ప్రేమలకు పని లేకున్నది. నిన్నటిదినము పీరు హెచ్చువేతములు గావలెనని సమ్మెగట్టిరి. సమ్మె అన్యాయమనియు పనికత్తెల కోర్కెలను మాడునెలలవరకు ఆలోచింపజాల మని ఎస్పెల్లాగారు తెలియజేసిరి.

స్వాంధుస్సు సైనికకళాశాలలో కావలసినంతమంది అభ్యర్థులు లేరట.

నిరంజనపాలు అనునాతడు రచించిన మ్యాజిక్ క్రిష్టల్ అను క్రొత్త ప్రహసనమును ప్రవహించిరి. ఆరియెరు ప్రభువు, సర్, బెంజమిన్ రాబర్ట్స్, మరియు అనేకులు భారతీయులునువచ్చిరి. ప్రేక్షకులు ప్రదర్శనమును ఆనందించిగాని పత్రికాభిప్రాయములు అనుమలముగ లేవు.

లీప్ ఎన్నికలలో కన్సర్వేటివులభక్తికి పక్ష బప్టెన్ బీవిషగాయ నగ్గి. 9:04 ఓట్లు వచ్చినవి.

లతేపయాకుట్ర

ప్రభుత్వమును కూల్చుటకు ప్రయత్నములు

కమ్యూనిస్టులను అస్తుజేయుట

లండన్ జూలై 11 ఉదయము 1.24:—కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థాపకులకు లు 14 నిమి లతేపయా వాలీనువారు అరెస్టుజేసిరి. ప్రభుత్వముపై తిరుగబడి కూల్చుటని బోధించు రాజకీయపత్రికలు చాలవరకు కను. 1920 లో మాస్కోలో లతేపయా సంఘిప్రభును సంతకముజేసినప్పటినుండియు ఒక హామీగూడ కుట్రను ప్రభుత్వమునుకూల్చుటకు ప్రయత్నించుచువారు లేదు. ఈకుట్ర అన్నిటికంటె చాలా ముఖ్యమైనదనిచున్నారు.

ఆప్రీలియ మోటార్ వందర్శనము

మోటార్లనులో జుగుచున్నది. 98 మోటారుకంటె పిలు ప్రదర్శనమునకు బండ్లనుబంపెను. ఆప్రీలియలో అమెరికనుబండ్లు విస్తారముగ విక్రయములచే బ్రిటిషుబండ్లకుమాడ అనకాశముండుట కి ఏర్పాటుచుడెను.

లండను వార్తాపత్రికలు ఎవరెప్పు వర్తకశిఖరము కెక్కుటకు ప్రయత్నించిన మ్యూలర్ ఇర్వెయినుగార్లును కొనియాడుచున్నవి.

ఆంధ్ర యు ర్షే ది క్ ఫార్ సి లి మి టె డ్

(డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనాథ్ బి. ఏ. ఎమ్. బి. అండ్ సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపించబడినది).

శాస్త్రీయ బౌద్ధ ధర్మములకు రహస్యము లేని మిక్కిలి సమృద్ధిమైన బౌద్ధ ధర్మ శాస్త్రము
హిందూ ఆఫీసు అండ్ ఫ్యాక్టరీ నెం. 19, హా రిన్ రోడ్డు, మాంటూ రోడ్డు మద్రాసు.

మా కార్యదానిలకు తెలియగలదులకై ఈ దినపత్రికయందు ప్రచురించబడినది.

ప్రాంతీయ విభాగము	చూడవలసిన వైద్యుని పేరు	వైద్యశాల తెరచియుండుకాలము	డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనాథ్ బి. ఏ. ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్. గారు వుండునపు ధర్మము
186, మాంటూరోడ్డు	ఆయుర్వేద భూషణ వై. టి. వెంకటాచార్యగారు	ఉదయము 7-30 గంటలనుండి రాత్రి 8-30 గంటల వరకు	బుధవారము రోజు తప్ప తిథిమ రోజులందు ప్రతిదినము ఉదయము 8 గంటలనుండి 11 గంటలవరకు ఉండురు
144, హైకోర్టు, తిరువల్లి క్లెరిక్	బి.ఎన్. రాజమండ్రికి వెంకటేశ్వరరావు	డిటో	యిక్కడికి రారు
10, కచ్చేరిరోడ్డు, మైలాపూరు	వైద్యభూషణ కృష్ణారావు అవర్గల్	డిటో	ఉదయం 7-30 గంటలనుండి 8-30 గంటలవరకు మంగళ, శుక్రవారములందు మాత్రము ఉండురు.
నెం. 3 గోపంపన్న నాయక కిడ్నీ, బార్ని రోడ్డు, మద్రాసు.	డిటో	బుధవారము రోజు తప్ప తిథిమ రోజులందు రాత్రి 7 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు ఉండురు
402 టంకశాలపేటి	భీమగంగల్ డి. రంగాచార్యులుగారు	డిటో	యిక్కడికి రారు
184 బ్రాడ్వే	వైద్యవతి కె. జయరామ్ నాయుడుగారు	డిటో	యిక్కడికి రారు
66, చిక్ పేట, పెంసలూరుసిటి	ఆయుర్వేద భూషణ కె. నారాయణరావుగారు	డిటో	(పరిబుధవారము ఉదయము 7- గంటల నుండి 10 గంటల వరకును సాయంత్రము 4 గంటల నుండి 5 గంటలవరకును ఉండురు

తుర్కీ-సోవియటు

తగవు రావచ్చును

బ్యాంక్స్ లో కట్టుదిట్టములు

లండన్, జూలై 10:—రాత్రి 11-40. సోవియటు

పత్రికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:

బ్యాంక్స్ లో సోవియటు సేనలు దిగువని తురుష్కులు భయపడుచున్నారు. అట్టి అవధి పెచ్చినచో ఎదుర్కొనుటకు తురుష్కులు సంసిద్ధులగుచున్నారు. సోవియటు రాజకీయ వేత్తలు రసోన్-తురుష్కు మైత్రి బంధంబడిన గూర్చి వ్యక్తిక రించుచున్నను తుర్కీతో ఒకవేళ జగడమువచ్చిన ఎదుర్కొనుటకు ప్రయత్నములను జేయుచు సిద్ధముగ నుండుటకు పూనుకొనిరి.

సామ్రాజ్య వాయువారాప్రచారము

వర్తకపద్ధతులమీద వాయువారాప్రచారమును జరుపుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారికి సలహానిచ్చుటకు నియమింపబడిన సభ్యమువారు వచ్చేవారము తమ నివేదికనును ప్రకటించెదరు.

గ్రేటుబ్రిటను అధినివేశ ప్రభుత్వములకు చాల దుష్టును అప్పిచ్చెను.

వికంతువునకు బుట్టిన కొడుకు

బౌరసు డే

స్కాట్లండులో ఒక స్త్రీని ఒక పురుషుని కిచ్చి పెండ్లి జేయుటకు నిశ్చయించిరి. కాని పెండ్లి ఒక పూర్వము భర్త అవుతున్నాడు, అనిపించును. పెండ్లి తొమ్మిదిరోజులకు జరుగనగా చనిపోయెను. ఆ పురుషుడు చనిపోయిన 8 వారములకు ఆ స్త్రీ గర్భవతి అయి కొడుకును గనెను. ఆ కొడుకు బొంగుడు యని స్కాచిన్యాయమూర్తి తీర్పు జెప్పెను.

వెలింగుటన్ సినిమా

12.7-24 శనివారమునుండి 18.7-24 శుక్రవారమువరకు

సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 అటలు రాత్రి 8-30

శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 కూడ గలను

డబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ డి బరిగాన్

ట్రయల్ మూడవవారము ఎడ్డిసోలో అద్భుత

సావాసకార్యములు వారి పింగుడగారు మొనలగు

నవి గలవు. తెదరు పువర్వు గూడ చూపబడును.

కొలదివతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?
నుహరి దేవేంద్రనాథ కాకూర్ గారి స్వీయచరితము: (గ్రంథకర్త మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు)
ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రు. 8 0
నిందుకృతికొబైండు ఫెడర్ వైటుకాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
లిపాలపెట్టె నెం. 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తొబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రతిభావంతులగు వైద్యులకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసినది.

సిరియా దేశము

ఆంగ్లేయులు, పరాసులు విడిచిపెట్టవలెను

సెంటుజానుఫీల్స్ గారి ఉపన్యాసము

హెచ్. సెంటుజానుఫీల్స్ గారు గ్రేటరు సిరియా దేశము పొక్కులనుగూర్చి సర్పించుచు లండనులో డిస్కోపన్ షాసము గావించిరి ఫీల్స్ గారు మొన్న మొన్నటివరకు బ్రాన్సుజాన్ డోనియా దేశమున బ్రిటిషుప్రభుత్వము అధ్యక్షుడగుచుండెను. ఆ రేచియా దేశవిషయములలో యాయనకన్న యెక్కువ దక్షిణ వారులేరు. ఆరేచియా దేశమున చివరనుండి ఆచివరవరకు సంచరించి దక్షిణదేశమును జాచుటకు యాయనయే ప్రథమ బహిష్కరించుచున్నట్లు బ్రిటిషుఉద్యోగిగ పేరెన్నికగాంచెను.

ఆయన యిట్లు చెలి పెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము జారు ఆరేచియా దేశమును గూర్చి న్యాయముగా పరిష్కరింపకుండుట యందుగల అన్యాయముకావలసిన బుద్ధిమాంద్యతను ప్రభుత్వమువారికి ఉద్యోగిత్వా యొన్నియోసాయలు యెరుకపరచి చివరకు ప్రాణము విసిగి, ప్రభుత్వమువారవలంబించు విధానమునుండి తప్పించుకొనుటకై ఉద్యోగమును వదలివచ్చితి నని చెలిపెను. న్యాయముయొట్టి యీకార్యమునందు మనఃస్ఫూర్తిగా పనిజేయుటకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుట కట్లు జేసెను.

ప్రజలను తురమ్మరాజ్య నిరంకుశత్వమునుండి తప్పించి దేశీయప్రజల యిష్టముపై స్థాపింపబడు జాతీయప్రభుత్వము నేర్పరుచుటయే మిత్రమండలివారి ముఖ్యోద్దేశమని చాటిన 1918, ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ప్రకటన వరకులను ఫీల్స్ గారు జ్ఞప్తికి తెచ్చిరి. దీనియర్థమేమన, సిరియా మెస్సటోమియా దేశముల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించి, మాండేబరాజ్యముల సలహాసహాయములపూత్రము నైకొనుండవలెనని. సిరియా పజ లీప్రకటనను ప్రమాణముగ నైకొనిరి. అందలివరకులు ఆనుసరింపబడునని దలంచిరి. ఈ ప్రకటనను గ్రేటరు సిరియా గోరు దేశాభిమాని యొవడో తయారుజేసి యుండును.

ఈ ప్రకటనయందు సిరియా ప్రజలకు గోరదగినదంతయు ప్రసాదించబడెను. కాని మిత్రమండలివారి ధార్యత్వము సంధి యుండునంతకాల మైన నిలచియుండలేదు. ఈచేతనిచ్చినది ఆ చేతతీసికొనిరి. దేశీయప్రజల యిష్టానుసారము అధికారమును నైకొను జాతీయప్రభుత్వ ముండవలసిన సిరియా దేశమును గుర్తించకయే మిత్రమండలి సభ్యత్వమునుండి తొలగించిరి. యూధుల నందరిని గొంపోయి తరిఫీదుచేయు విధానము ప్రయత్నించి జాచుటకై పాలస్తయను దేశము ప్రత్యేకించబడెను. బ్రాన్సు జాన్ డోనియా పాలస్తయను అధికారమునందున్నది. ఉత్తరసిరియా దేశము ఖండిఖండములుగా విభజించి పరాసుల యాధీనము జేయబడినది.

సిరియాలో అనహా యోధ్యము

సిరియా ప్రజలు, తాము కోరినది స్థాపింపబడిన సంస్థల యందు పరాసు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వములకు సహాయము జేయుట మానుకొనిరి. వారు 1:18 వ ప్రకటనయందలి వరకుల పాటించవలెనని గోరెదరు. ఇందుకు అంగీకరింపనంతకాలము ఆంగ్లేయులు, ఫ్రెంచివారుగూడ తమ అధికారమును ఆయుధ క్రితినేక నిలబెట్టుకొనవలెను.

ప్రాంసు, ఇంగ్లాండు దేశముల వైరము అవకాశముగాని సిరియా దేశయులు లాభము పొందుటకై కొన్ని యెత్తులు వేసిరి. కాని అది నిష్ఫలమైనది. ఇంత ప్రాధాన్యముగల రెండు దేశములకు సర్వ నిలచియున్న ఒడంబడికను సన్నగిల జేయుట కష్టసాధ్యము. ఇంగ్లాండు ఒప్పుకొనిన వరకులపై ప్రాంసు సిరియాలో స్థలమాక్రమముకొని యున్నది. ఆంగ్లేయులు పాలస్తయను, మెస్సటోమియా దేశములో ఉండునంత కాలము పరాసుల సిరియాలో నుండురు. ఆంగ్లేయు లాదేశములు విడిచిపెట్టెనవిద పరాసులు సిరియాలో నుండ వాంఛింపరు. మనము (ఆంగ్లేయులు) పాలస్తయను, మెస్సటోమియాలో అధికారమునిలబెట్టుకొనుటకై సాలునకు 2,000,000 పౌనులు నిరజల్లుచున్నాము. ఈ దేశములు విడిచిపెట్టివోమన దేశీయులలో నధిక సంఖ్యాకులు సంతోషించెదరను మాట సత్యము. ప్రాంసు సిరియాను వదలకుండుటకు రాజకీయకారణములు గలవు.

ఈ ప్రాద్దేశములందు యిరువురు లాభకరముగా నుండుట్లు యెవరంతలు వారు విడిచిపెట్టు పద్ధతిని పరాసులు ఆంగ్లేయులుగూడ అవలంబించిన పా ను కు న న న న న

దలంచెను. పాలస్తయను మెస్సటోమియా దేశములను మాండేబరాజ్యములనుండి తొలగింపవలెనని సిరియా దేశయులు బ్రిటిషువారికిపాఠిను ఆఫీసువారికి బ్రిటిషులకేయవలెను. మెస్సటోమియాను విడిచిపెట్టివో ఆంగ్లేయ రాజ్యమునకు 20,000,000 పౌనులుమిగులును. కాక ఫలస్తయనుగూర్చి గొప్పచిక్కుగలదు. వరకులు సాధించుటలో ఒక్క అడుగైన వెనదీయక గొప్ప సంఘమునకు బ్రిటును దేశము ఋణపడియున్నది. తానే ఆరేచియాను దేశాభిమాని నైననా యూధులకు నల్లపైను మన్నన ఆరేచియా దేశము అన్ని ప్రాంతములలోనికి వచ్చి, యితరజాతుల వారితో సరిసమానమును హక్కులు గలిగియుండు అవకాశ మొసంగెదను, కాని యూధుల నిరంకుశత్వము స్థాపింపవలెనను వరకుల సంగీకరింపనని ఫీల్స్ గారనిరి. పాలస్తయనులో యూధులకు న్యాయముజరుగునట్లు జాచుటకై జాతీయమితివాదు తగిన క్రెడ్టహింపవలెనని ఆయన నూచించిరి.

ఇరువు రొక్కసారి విచారవలెను.

గ్రేటరు సిరియా ఆదర్శమును బడయవలెనన్న గ్రేటు బ్రిటును, ప్రాన్సు దేశములు రెండును ఒక్కసారి విడిచిపెట్టవలెనని ఆతని యభిప్రాయము. అట్లు జేసినచో ఉభయరాజ్యములకును, చివరకు ప్రపంచశాంతికినిగూడ లాభకరముగనుండును. గ్రేటరు సిరియాను ఉత్తరమున శత్రువుగానున్న టర్కీవలెనే గొప్ప ప్రమాదముగలదు. దేశములో కట్టుదిట్టములు చేయుటకుగాను మనము యిప్పుడు చెచ్చించుచున్న ధనమంతయు విదేశముల నుండి సంరక్షించుకొనుట కుపయోగింపవచ్చును. గ్రేటరు సిరియాగూడ, మెస్సటోమియాలో ధనమొసంగి తలఁపుగానున్న దేశములనుండి సైన్యమునుగాని కాపురముగానుండుకొనవచ్చును. ఆరేచియా దేశమున జాతీయత యేర్పడుటకు ఆరేచియా రాష్ట్రముల సమితి యేర్పడగలదు.

ఫీల్స్ గారు ఆరేచియాలో నీయువ్యమునకు తోడ్పడగల నాయకుల గుఱాతిశయములను వేరువేరుగా విర్ణించి, హుస్సేను రాజుగారి శత్రువుత్వము అందరికన్నయెక్కువ జయప్రదముగా నడుపగలడని చెప్పిరి.

తరువాత నుపన్యసించిన ఆర్థుగ్రాఫికులతో సిరియాలో ప్రాచీనవారి యత్నములు విఫలమైనదని జెప్పెను. అనతికాలమున మెక్కాలో ఆరేచియా కిలాలఫరురాజ్యము స్థాపింపబడి ఆరేచియా జాతీయమితి యేర్పడుటగాంచగలుగుదు మని నుడిచెను. అది నెరవేరినచో సిరియా రిపబ్లిక్ గాగలవలెను.

సభకు అప్రెయియ, ఈజిప్టు, బల్గేరియా, అల్బేనియా దేశముల మంత్రులు వచ్చియుండిరి. (మాంచెస్టరు గార్డియన్)

“సన్ షీతు” అనుసరకులయోడ

కరాచీ హాత్వరు బయట ఒడ్డునపైను

కరాచీ, జూలై 11:— కరాచీ హాత్వరు బయట ఆ యిద్దురు రాకుడు దూరముగా “సన్ షీతు” అనుసరకుల బోటు ఒడ్డునపైను. ఈయోడ పూర్తిగా బార్లె ధాన్యము నెక్కించుకొని జూను 27 లేదిన కరాచీనుండి బయలుదేరెను. కరాచీనుండి మాడునాల్లవందల మైళ్లదూరము పోయ్యేవరకు ఓడలో యొక యింజను వింగిపోయెను. “బ్రిటిషు అధ్వశేటు” అను స్టీలుటాంకుస్టీమరు సహాయమున అది కరాచీవైపునడిపిండుకొని రాబడెనం పోర్టుప్రస్తువారు బలవంతముగాలాగి యోడను సురక్షితమే నుప్రదేశమున చేర్చవలెనని యెంచిరి. కాని సముద్రము కల్లోలముగా నుండుటవలన యేమిచేయుటకును వీలుగాకపోయెను. అందువలన ఓడ క్రిందటి బుధవారమునాడు ఎక్కడ నుండెనో అచ్చటనే లంగరు వేసికొనెను. బి. ఎ. యస్. యస్ కంపెనీ స్టీమరు. “నేత్రసతి” దానిని కరాచీహాత్వరులోనికి లాగుటకు మరియొక ప్రయత్నముచేసెనుగాని అదియు నిష్ఫలమయ్యెను. బుధవారమునాడు రాత్రి “సన్ షీతు” లంగరువేసి వైచి ఆయిద్దురు రాకువైపు కొట్టుకొని పోవుచుండెను. తెల్లవారుసరికి సురక్షితమైన ప్రదేశమున చేర్చబడుట పునః ప్రయత్నము చేయుటకు వీలులేనట్లువంటి మెరకప్రదేశముచేరెను. ఇప్పుడది ఆయిద్దురు రాకుకు ఆగ్నేయముగానున్నది. “సన్ షీతు” యొక్క కెప్టెను తక్కిన పదివారాడ్రును నిన్నుసాయంకాలము రి గంటలకు కరాచీ హాత్వరులోనికి తీసికొనిరాబడి. (మెస్సరు మిచ్చెల్ కాల్పు అండుకంపెనీలవలన) సన్ లైను వారి కిది చెందియున్నది. దీనికే క్రి 8000 టన్నులు. వాతావరణాధికులు అభివృద్ధి చెందెనని ఓడను తేలగొట్టుచున్ననను యాక యాంకను కలదు. (అ|| పై||)

రైల్వే ద్వారా వస్తువులను పంపుట

రైల్వేవారును బాధ్యత వహింప వలెను

సిమ్లా, జూలై 11:— రిస్కన్ టో రిజక్ కమిటీ ని వే ది క ము పై యిం డి గా దొ ర త న ము వారు కొన్నియు త్తలనువేసి ఎ. బి. జి. జి. ఆండ్ మోవ్ అను ప్రోత్సారములను గెజెటులో ప్రకటించిరి. ఇవి 1924 ఉక్తోబు మొదటి లేదీనుండి ఆములులోనికి వచ్చును. ప్యాకేజీసరిగా చేయబడినవానియొక్క గాని ప్యాకేజీచేడి పోయిన వాని యొక్క గాని విషయమున రైల్వే పరిపాలనోద్యోగుల చెడునడతవలెనే నష్టము వచ్చినవని రుజువుచేసినచో తప్పరైల్వే పరిపాలనోద్యోగుల చెడునడతవలెనే నష్టము వచ్చినవని రుజువుచేసినచో తప్ప రైల్వేవారు బాధ్యులుకావలరు. ప్రత్యేక రేల్వేతోగాని యజమానుల బాధ్యత రేల్వేతోగాని పంపినసామానులను విషయమున, వస్తువులకు భంగముగాని నష్టముగాని నష్టపులు తగ్గి పోవుటగాని రైల్వే పరిపాలనోద్యోగుల చెడునడతవలెనే కలిగినవని రుజువుచేసినచో తప్ప రైల్వేవారు బాధ్యులుకావలరు. వారు బాధ్యులగుటకు యాక్రంది చరతులను చెల్లించబడవలెను. (1) ప్యాకేజీ ట్రాఫిక్ లో నున్న నిబంధనల ప్రకారము చేయబడి యుండవలెను. అట్టినిబంధనలలేమయు లేనియెడల చేతితో సులభముగా పీకవేయుటకు వీలైనకాగితము మొదలగువానితోగాక మరిదేనితోనైన గట్టిగా ప్యాకేజీచేసి యుండవలెను. పంపబడిన వస్తువులలో అంతగాని కొంతగాని బట్టాడా చేయబడకపోవలెను. చిరునామా పూర్తిగా వ్రాసియుండవలెను. అట్లు బట్టాడాచేయబడకపోవుట రైలుబండ్లకు వచ్చు ప్రమాదములవల్లగాని అగ్ని నల్లగాని కాక యుండవలెను. (2) సరిగా కట్టుబడినవానినుండి కొంత దొంగతనము చేయబడి యుండవలెను.

బట్టాడా చేయబడక పూర్వముగాని చేయబడనన్న సమయమునగాని అట్టిదొంగతనము జరిగినట్లుగా రైల్వే పరిపాలకులకు చూపింపబడినట్లయిన తమ స్వాధీనములో నున్నంతకాలము ఆస్తు చెట్టుగానున్నదో నష్టపును పంపినవానికి చూపించుటకును చెడునడతను రుజువుచేయుటకు నష్టపును పంపిన వానిని పిలువకపూర్వమే అనవరతమైనయెడల సాక్ష్య మిచ్చుటకును రైల్వే పరిపాలకులు బాధ్యులు. కాని అటువంటి సాక్ష్యమువలన రైల్వే పరిపాలకులు యొక్క గాని రైల్వే యువోగుల యొక్క గాని చెడునడత రుజువుచేయబడక పోయినయెడల అట్టిచెడు నడతను రుజువుచేయవలసిన భారము నష్టపు పంపినవానిపై నుండును. (ఆ. పై)

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

సిమ్లా, జూలై 11:— రాజప్రతినిధి భార్యాసమేతుడై సిమ్లానుండి ఆగ్టు తొమ్మిదవ లేదిన బయలుదేరి పూనాకువై అచట 18 లేదీవరకు ఉండును. తిరిగి అక్టోబరు 15 లేదిన రాజప్రతినిధి పర్యటనము సిమ్లానుండి బయలుదేరి కాశ్మీరదేశమునకు పోయి అచ్చట పూనాదుదినము లుండురు. విదవ రాజప్రతినిధి ఢిల్లీకివచ్చి సంస్థానాధీశులసభకు వెళ్లెను. తరువాత కథియ వారుకు పోయి రాజప్రతినిధి మిలిటరీవసులను చూచుటకు తిరిగి ఢిల్లీకి వచ్చెను. క్రైస్తవము కాలమంతయు కలకత్తాలో గడువబడును. రాజప్రతినిధిదంపతు లచ్చట ఒకనెల యుండురు. (ఆ. పై)

చిలకుః వాల్పూరై రైల్వేనడ్యే

సిమ్లా, జూలై 11:— పోరమురు నిర్మాకులం రైల్వే విూవనున్న చిలకుడినుండి అనమై గట్టులలోనున్న వాల్పూరై వరకు రెండుఅడుగుల ఆగలం శముల వెడల్పుగల ఒకరైలుమార్గమును నిర్మించుటకై సౌతిండియన్ రైల్వే నిజనీరూపు అధ్యక్షమునంతను సగ్యచేయకలసినదని రైల్వేబోర్డువారు కాంక్షను చేసియున్నారు. (ఆ. పై)

గూఢాణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1.కి రు.0.8-0

రక్తశేచనములు, బంకవిశేచనములు, జీగటవిశేచనములు, అజీర్ణవిశేచనములు, నీటివిశేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. టిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గూఢ మిచ్చును. అమ్మతాంబూలము డిపో, ముదరాను - శాంబాయి.

చిననాటి రాజమాత్రులను గురించి యీ "అమృతశేఖర" అను తత్వము వ్రాసియుండునని తోచుచున్నది. ఆపద్యము లెంతైన లభించినా సరే పరిశోధకులు ప్రయత్నింతురుగాక! 'సంతులన' న్యసింహాది, పారసీభాషలో మహామా వ్రాసిన "సైజీ" పదాకవి మఱికొందఱు నిట్లే తమ యగచాటలను నాటి నృపబృతుల దుష్కీర్తిని తమ కావ్యములలో వ్రాసికొన్నార.

ఇదియు నొకవిధమైన సంతులనభావమేయైనను, మానవప్రకృతికి గల సామాన్యలక్షణ మని యూహింపవలసియున్నది.

మఱయు నీటమొరపాతరాజకవిత్వజాఁ డెవరో మనము ముందుగఁ దెలియవలసియున్నది. ఈతఁడు తనవంశమును గూర్చి.

సి. కాండిన్యగోత్రసంకల్పంఁ డాప సుంబ
నూత్రుండు పుష్కండు, సుభగంజైన
భీమనమంత్రికిఁ బ్రియపుత్రుఁడన్నయ
కలకంఠి తద్భార్య గౌరమాంబ
కమలాప్రసరమునఁ గనియె సోమనమంత్రి
మల్లభ పల్లమ వారితనయుఁ
డెల్లన యతనికి నిల్లాలు మాచమ
వారిపుత్రుఁడు వంశవర్ధనుండు

తే. గీ. లలితమాత్రీ బహుళశానిధి కేసన
దానమాననీతిధనుండు ఘనుండు
దనకు లక్ష్మణుంబ ధర్మగోపిని గాఁగ
మనియె వైవాప్తమతము గనియె
కం. నధువదు నిలయము వెలువడి
తడవదు పరపురుషగుణము దనపతిశుభ్రుడే
గడువదు వితరణకరుణలు
విడువదు లక్ష్మణుంబ విబుధవిసరము వొగడన్.

అని తల్లియగు లక్ష్మణుంబగునూర్చి వ్రాసి యంతటితో ముగింపక
ఉ. మానినీదేవుగారు బహుమాననివారితీసమాసన
గ్లానికదానధర్మ మతిగౌరవమంజులతాగభీరతా
స్థానిక ముద్దనానికి సదాశివపాదయుగార్చనానుకం
పానయవాగ్ధవానికిని బమ్మెర కేసయ లక్ష్మణానికికే.

అనిగూడ వ్రాసినాఁడు. తనతల్లియగు లక్ష్మణుని లక్ష్మణానియని యేల ప్రయోగించినాడు ఈ సానియనుప్రయోగము మున్నెన్నడు బ్రాహ్మణ్యహీనులయొడ నెంచిన నెవరైనఁ బ్రయోగించిన దృష్టాంతరములన్నవా? భారతమున "కుంతికి" ముదుసలిసానియనియు శాసనములలో "నైరక్ష్మణ్యుసాని" యని శూద్రస్త్రీలయొడలను వాడినారేగాని బ్రాహ్మణస్త్రీలసందర్భమున నెకాలమునైన సాని యను విశేషణము చెప్పబడియున్న సంగతి దృష్టాంతరముకాలేదు. పాతన్న సాని యని శబ్దాలంకారముకొఱకు వేసివాడెన్న నది "తల్లి" యొడల నలులుండగూడదు. ఇదిగాక ముద్దసాని కొన్నిచాతులలో ముద్దసానియని ఆపద్యములోనే మఱియొక విశేషణముగూడ వైన పేర్కొనియున్నాఁడు. ఇదియేమికారణమో ఆమెయెవరో తెలియవలసియున్నది.

బ్రాహ్మణులు కొన్నాళ్లకు నియోగులు కొన్నాళ్లకు మంత్రులుగా మారి పేరుచివరను "రాజు" అను క్షుత్రీయపరమైన శబ్దముక దానిని జేర్చుకొన్నారనుట విస్పష్టము. ఆ పరిణామమే రాజభార్య ప్రభృతి, సాని, అని ప్రయోగించియుండనోపునని సమర్థింపఁగ నడచున్నను "ముద్దసాని" యను మాత్రేయొక విశేషణముగూడ యిందుగుపడుచున్నది. దీని శేషయర్థమో భోధపడుటలేదు.

ఈ పాతరాజు భోగినీపంకము వ్రాసి కడపట
ఉ. పండితకీర్తనీయుండను బమ్మెరపాతన యానుభాంశుమా
రాండ్రులచలాంబునిధి తారకమై విలసిల్లి భోగినీ
దండకము నప్రించెటను దానవిసార్థకు తావుసింగధూ
మండలభ రక్షక విమతమానవసాధనుదాపహ రక్షక.

అని యెంతయు శ్లాఘాపాత్రమైన కార్యమును గావించి తనకుతానే కొనియాడుకొని యీవిషయ మొక్కయక్షతమైన తరువాతరచించినభాగమునందు దెల్పుకొనియుండలేదు. కాని భాగవతముతరువాత రచించిన వీరభద్రవిజయమునందు:

ఉ. భాగవతప్రబంధ మతి భాసురత ప్రచియించి దత్తకృ
ద్భాగకథాప్రసంగమున నల్పవచస్సుండవైతిఁ దన్నిమి
తాగమనక్రిందోపపరిహారకై యజనైకవైవా
ప్రార్థిగమవీరభద్రవిజయంబు రచించెద వేద్యతోడుతక.

అని భాగవతపురాణము రచించినట్లు వ్రాసినాఁడు. దీనినిబట్టి భోగినీపంక మితినిదానా కాదా యని శంకింపవలసియున్నది. లేదా నేను వైవాప్రసినట్లు "అమృతశేఖర" అను ల"ను పద్యముపైని మఱికొన్ని పద్యము లుండవలయును. అవి దొరకన శి దండక ప్రసంగముగూడ నుండునందరా సరే.

హేమనుందరో పాఖ్యానము సంస్కృత శ్లోకపరివృత్తము

[శ్రీరంగము సోమేశ్వర శాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

గజవర్ణనమునందు "మాకుంభకతిసత మానినీ స్రవములు దొంగిలించినవంతుభూళియైతి" అను సీసపద్యపాదం వీక్రింది శ్లోకమున కనుకరణము:—

శ్లో. సీతా కుంభంభకతిసతా కామినీనా మరోజైః
నే యం భృత్యా భృతమణిగజైః కందుకై రావృతైవ
ఇ త్యాఖ్యాతుం నరపతిగృహద్వారి కుంభంద్రుంభాః
కుండాదండై ర్యపుషి బహులాం ధూలి ముద్ధులయంతి.
కువై ద్యవంద

శ్లో. చితాం ప్రజ్వలతాం దృప్తవై వైద్యో విస్మయ మాగతః
నానాం గతో న మే భ్రాతా కన్యేదం మాస్తలాభువం"
అట్టి యాయాయుచ్ఛేదభామణి యొకనాఁడు,

గీ. ప్రజ్వలించుచు గాలశంఖంబుఁ జూచి
చోద్యముం బొందె భారీ! నాకసోదయండు
లేడు, నే నూరి కేసకవాడ నహవా!
ఇట్టిహస్తలాభువంద్యుఁ డెవ్వఁడనుచు."

ఉ. భాతుపరీక్ష, దేహమలశిత్యం, వస్తుగుణంబు, శాస్త్రనిర్ణీతపథంబు, నోపధులశేషము, సర్వరూపానిదానముకా బ్రాతంగ నేర్పి, వై ననుభవజ్ఞులఁ బెద్దల నాశ్రయించి, యజ్ఞాతరహస్యయోగములపారమెరిగినవైద్యుఁ డెవ్వఁడో.

ఈపద్యము విశ్వనాథాదర్శమునందలి—

శ్లో. న భాతో ర్విజ్ఞానం న చ పరిచయో వైద్యకనయే
వరోగాణాం తత్త్వావగతి రపి నో పస్తుఃకణ్ఠీః
తథా శ్చే తే వైద్యా ఇతి తరల యనో జడజనా
ననూ శ్చృత్వోర్మృత్యా ఇవ మను హరన్తే గదజామం.

అను శ్లోకమునందలి పూర్వపాదపద్యము ననుసరించి కొంతవఱకు నున్నది.

నాకుఁ దెలిసినంతవఱకు శ్లోకములను జూపితిని. పలు శ్లోకము లన్నియు వర్ణనాసందర్భములను గవిచే నాంధ్రీకరింపఁ

రావు సింగభూపాలునకును నీతనికిని ఏలచెడినదో అది యును తెలియదు. కాని యీతనితల్లినిబట్టి యీతఁడు బ్రాహ్మణునికానియేదల ఆనాటిరాజులే యీతఁడు కృతీయయ్య బోయినను పుష్కకొనియుండరు. ఒక్క భట్రాజులవి తేక్కతక్కిన బ్రాహ్మణేతరులకృతులు ప్రభువులు బ్రాహ్మణేతరులైనను బుచ్చుకొన్న ట్లంతగా నాంధ్రవాఙ్మయమునం దగ పడరు. ఆయాచార మనుశ్రుతముగా నేటికొకటను వచ్చుచున్న డనుటలో నిర్వివాదము. కామనూరి అప్పకవి:

తే. గీ. ఉపమగల్గినశయ్యల నొప్పియున్న
నంఘి భవుని కాన్యంబు గ్రాహ్యంబు గాదు
పాయసంబైన సంస్కారపక్వమైన
కాక మృష్టంబు పూజ్యంబు గానిపగిది.
అనిగూడ తెగడియున్నాఁడు.

పాపము చేమనూర వెంకన్న విజయవిలాసమువంటి మనోహరమైన కావ్యరాజమును తింజాపూరు రఘునాథభూపాలున కంకితముచేయుటకు గిజిజ్ఞాంబుకొని దీక్షఁజే కొరిసమర్పించి యాత్మగౌరవమును గోల్పడినాఁడు కాని వానికి రెండవదారి లేకపోయినది. అదియును హరిశివమర్పించిన. బాగుండును కాని కడుపుకమ్మర్చి చాలచెడిది. ఆకాలమండేమి యీకాలమండేమి కవులకృతుకు చాల నీరసమై యాచతులకన్న నీనముగ నున్నది. ఇది దేశదోష్యాగ్యమని యనకతప్పదు. పాతన్నవంటి యాత్మనిగ్రహం లెందరుండెదరు? ఎవరుండెదరు?

ఉ. కాటుకకంటినీరుచనుకట్టుపయిం బడ నేల యేడ్చెదో
కైటభవైత్యమర్దనుని గాదికికోడల యోమదంబయో
హాబకగర్భరాణి నిత నాకటికూటికి పోయి యల్ల క
ర్నాటకీరాటకీచకుల కమృత్రి శుద్ధిగ నమ్ము భారతీ!

ఉ. బాలరసాల సాల నవపల్లవకోమల కాన్యకన్యకా
గుళల కిచ్చియాపడుపుమాడు భుజించుటకంటె సత్కవుల్
హావ్యులై ననేమి గహనాంతరసీమల కందమూల కో
ద్దాలితులై ననేమి నిజ దారసుతోదరపోషణారమై.

అని పాతరాజుమహాకవి, కవిబ్రహ్మ, మహాత్ముఁడు తన యనతారమును చాచించినాఁడు. (296)

బడినవి. ఈకవియొక్క యాంధ్రీకరణమునుగూర్చి కొన్ని నుటలు చెప్పబడవలసియున్నవి:—

కొందఱు కవులు సంస్కృతశ్లోకముల నాంధ్రీకరించు వట్లున భావమునకుఁ దోడుగా నందలిసమాసములనుగూడ నాకరించురు. దీని కుదాహరణముగా శ్రీనాథుని వైవాధాంధ్రీకరణమును జూపవచ్చును. వైవాధాంధ్రీకరణమునందు మాత్రమే కాక శ్రీఘాభిరామమునందు దీని కొకయుదాహరణమును జూపుచున్నాను:—

శ్లో. ఉద్దామమృదుమణిమృతివృత్తికర ప్రక్రిడదర్శోపల
బ్యాబాలజటాలజాంగలతటిశిష్యాజాఁగయవ్యయః
భామోష్ణప్రవమానసార్యకిరణాః క్రూరప్రకాశా దృశా
మాయమ్మర్మ సమావయంతి భిగమూ ర్యధ్యాన్యకూన్యా

[దిశేః. అను మురారికవిప్రణీత మగు నవర్ణ రాఘవమునందలి శ్లోకమును సమాససంవిధానమును మార్చుకొండ నీక్రిందిరీతికి నాంధ్రీకరించెను:—

శా. వ్రాలె నిజుల భానుభావ్యతికరప్రక్రిడదర్శోపల
బ్యాబాలజటాలజాంగలతటిశిష్యాచాలకోయవ్యులై
గొలంజంబులు మూఁటి ముట్టు వెఱచెం గ్రా వేది బీరెండల,
జాలం గ్రాగి కరంబు వేడి యగు కా-సారాబ్జమైతేయముల
వై సమాసవిధానమతోఁ గూడినపద్య మొక్కటి హరవిలాసమునందఁ గూడ కలదు.

మఱికొందఱు కవులు భావమునుమాత్రము గ్రహించి తమ స్వాతంత్ర్యమును జూపి పద్యములను రచించురు. ఉదాహరణముగా మనుచరిత్రయందలి పద్యము నొకవానిని జూపుచున్నాఁడు:—

గీ|| ఏవిహంగముఁ గన్న- నెలుగు లిచ్చుచు సారే
మను సైకలంబులఁ గూడఁ బాటుఁ
దాటికన్గొని యది- తనశోడు కాకున్న
మెడ యెత్తి కలయంగ-మింట నరయు
నరసి కన్నీటితో- మఱలి తామర యెత్కి-
వదన మెండగ సరో- వారి నద్దు
నక్షి త్రావగ నెంచ- కట్టిట్లుఁ గన్గొని
ప్రతివింబ మీక్షించి- త్రమసి యాటుకు

గీ|| మఱికి యొకఁడు తడియ వే-టోక్కరిట్టు
కరుగు నరిగి రవంబుతోఁ దిరుగు కేంట్లఁ
బొడుచు ముక్కున మఱియును- బోవు వెడక
సంజఁ బ్రియుఁ బాసి వెగ నొక్క-చక్రహరి
ఈపద్య మీ క్రిందిశ్లోకమునకు ననుకరణము

శ్లో|| ఆయాతి యాతి పున రేష జలం ప్రయాతి
పద్మాంతురం చ విదినోతి ధునోతి పక్షం
ఉన్నతైవ ద్భ్రమతి కూజతి ముక్తకంఠః
కాంతావియోగవిధురో నిశి చక్రవాకః||
రెండవతెగకవులయాంధ్రీకరణమున కింకొకయుదాహరణము:—
యామినీపూర్ణలీలకామిలాస మను గ్రంథమునండి చూపుచున్నాఁడును:—ఈగ్రంథము చల్లపిల్ల నరసకవిచేఁ జేయబడినది. శ్లో|| వై వం వ్యాకరణజ్ఞమేలి పితరం,

న భ్రాతరంతార్కికం
మూం త్సంకుచి తైవ గచ్ఛతి యథా
చక్షాలత శ్చాందనాత్
మీమాంసానిపుణం నపుంసక ఇతి
జ్ఞాత్వా నిర స్మాదరాత్
కావ్యాలంకరణజ్ఞమేవ కవితా కన్యా వృణీతేష్యయః||
అనుశ్లోకమును గ్రంథకర్తయగుచల్లపిల్లనసకవి యి ట్లాంధ్రీకరించియున్నాఁడు.—

సి|| సకలార్థతత్త్వజ్ఞ-శబ్దశాస్త్రజ్ఞునిఁ
గన్నతండ్రిగ నెంచి- గౌరవించు,
ఘనతరసాహిత్యకల్పకు లైనట్టి
తార్కికులందు సో- దరత నిల్పుఁ,
బరమపుణ్యాన్నయ-పతనశీలర నంట
రాని నారిగ దూ-రతఁ జరించు
మహితధీయుతుల, మీ మాంసశాస్త్రజ్ఞులఁ
బుం స్తవీనా లటంచు. బుద్ధిశేను

గీ|| భూరినాటక కావ్యశృంగారభావ
కనడలంకారశబ్దల- క్షణము లరయఁ
వానికడఁ జేరి వదిలొన- పలపు లూరఁ
దొడరి వరియించు కవితావ-ధూలలాహ||
ఈసంపర్కమునందు ముక్కు తిమ్మనార్యునిపాఠజాఁత పదారణమునందలి:—
(సశేషము)

ఆంధ్ర గీతి

[శ్రీపాద రామమూర్తిశాస్త్రిగారు]

IV

శ్రీత్యాగరాజస్వామి

శ్రీశ్రీయయ మహాకవి, సంగీతానందము లేనివారినిగురించి వర్ణించుచు, వారు కుట్రలు రాజ్యదోహదములు మొనలగుచున్నయులకు తగుదురని వ్రాసియున్న సంగతి ఆంధ్రరకూ విశేషమే. త్యాగరాజు అంతఃప్రేమగా నచింపకపోయినను, భక్తియొన సంగీతజ్ఞానపీఠానులకు మోక్షము లేదని, నారమతి రాగమున “మోక్షమగలవాఁడవిలోన” యను కీర్తనముల నూచించియున్నాడు. శ్రీత్యాగరాజస్వామిని గురించి అనేక అద్భుతకథలు వాడుకలో నున్నవిగాని, వాటినిన్నిటిని యిక్కలపుజనులు నమ్మరేమో యని సంకోచముగ నున్నది. ఆ యనను, ఒకటి రెండింటి నేందు వ్రాయుచున్నాను.

శ్రీత్యాగరాజస్వామి కొంతవయస్సు గడచినతర్వాత అనేక తీర్థయాత్రలు చేసిరి. వారు తిరుపతికి పోయినప్పుడు శ్రీ వెంకటేశ్వర విగ్రహమున కెదుట యొకతెర కట్టబడియు న్నందున, వారికి దేవదర్శనము కాలేదు. అందువలన, అక్కడనే గౌళిసంతురాగమున, “తెరతీయగరాజా, తిరుపతి వెంకట రమణా, నాలోనిమత్సర మను || తే ||” అనేకీర్తనమును పాడగానే, తెరపనంతట తానే పడిపోయి విగ్రహము దృష్టిచరమైనవట. వారు తిరిగివచ్చినపు డొకమొదలూరుగాను వారిని సత్కరించి, వారు స్వగ్రామమునకు ప్రయాణ మవునప్పుడు కొంతసామ్యు నిచ్చి, వినయపూర్వకముగ ననుమించినాను గనుక పుచ్చుకొనవలెనని ఎంతబలవంత పెట్టినను, త్యాగరాజు నిరాకరించెను. అప్పుడు, ఆయనకు తెలియకుండగనే ఆయన శిష్యులతో జెప్పి పల్లకీముల ఒక వెయ్యిరూపాయల సంచి దాచిపెట్టి, తరువాత మొదలియారు నెలవుతీసికొనెను. త్యాగరాజస్వామి ప్రయాణము సాగించి, ఒక అరణ్యమధ్యమున రాత్రిపోవుమండగా, దొంగలు వచ్చుచున్న శబ్దము వినబడుచున్నదని శిష్యులు త్యాగరాజున కెరిగించిరి. అప్పుడు వారు “మనవద్ద నేమిన్నది? రానిమ్ముమన కేమి భయమని శిష్యులతో ననగా, వారలు రూపాయలసంచి పల్లకీలో మొదలియారుగారు త్యాగరాజునకు తెలియకుండగనే ఒకమూల నుంచిన సఖితి తెలిపిరి. అప్పుడు ఆయన ఆగ్రహపడి, ఆసంచిని దొంగలకు పారవేయుటని శిష్యుల కాజ్ఞాపించి, దర్బారురాగమున “ముందు వెనుక నిరుప్రక్కల” అనియు “ఏది నీబాహుబలము” అనియు కీర్తనలను బాడి శ్రీరాముని ప్రార్థించుచుండిరట. తర్వాత కొంతసేపటికి దొంగలు కనబడి మహాప్రభూ రాత్రి యంతయు తమపల్లకీకి రెండుప్రక్కలను నిలువబడి యిద్దరు మహాశిష్యులు మామీద తీక్షణమైన శరవరంపరలు విడుచుచునే యుండిరి. వారిమీద మాకు కోపములేదు సరేగదా? వారియం దమితభక్తి జనించుచున్నది. ఆ నివ్యమంగళవిగ్రహములను, దగ్గరనుండి వెలుగులో చూడెదమని యిహించి, తెల్లవారిననరకు ఊచుకొనియుండి, యిప్పుడు పల్లకీయొద్దకు వచ్చి చూడగా, వారు కాన్పించుటయే లేదు. ఎక్కడ నున్నారో తెలిపెదరా, స్వామీ! అని త్యాగరాజు నడిగిరట. అప్పుడు త్యాగరాజు దొంగలు వచించినరీతిగ, తన్ను రెండుప్రక్కల నుండి సంగ్రహించిన దివ్యమూర్తులు సాక్షాచ్ఛిరామలక్ష్మణులే యని నిశ్చయము చేసికొని, వారినర్శనము దొరకుటకు దొంగలెంత యవస్థవంతులలో గదా యనియు, ప్రతిరోజునను వారి భజనము చేయుచున్న భక్తడకు తనకు అట్టిపుణ్యము లభింప నందుటకు అమితముగ దుఃఖించుచు, రామబాణ ప్రభావమును కొనియాడు, “ఎవరిచ్చిరారా, ఆరేరచాపములు” (మధ్యమావతి), “రామబాణ” (సావేరి) “వాచామగోచరమే” (నీతివతి). “రామరామ” (హాహాన మొదలగు కీర్తనములను పాడిరి. ఇది రామదాసు, తనకు దర్శన మీయకుండ తానీమాకు దర్శన విచ్చిన రామలక్ష్మణుల సంగతి విని విచారించినరీతిగ నున్నది.

తరువాత వారికి కొన్నిరోజులకు భార్యావియోగము తటస్థించెను. అప్పుడు రాగి మైదలచెంత రమ్యమా వరిమొలక రాజల్లనా? యనుభావము కలిగియున్న “తొలిజన్మమున జేయు పాపము (బిళ్లారా) కీర్తనమున ఏపాపముజేసితిరా (అరాణా) కీర్తనమును రచించిరి. వీరు మొదటిభార్యతనంతరము రెండవ వివాహము జేసికొనిరినియు ఒకమూర్తి తప్ప పుత్రసంతతి లేదనియు ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. కాని, యిప్పుడు తంజావూరుజిల్లాలో, త్యాగరాజు మునివసుమనిపుత్రుల మని చెప్పు

కొనువా రొకరిద్దరు, మూలముప్పరి తేక వేరొకయుద్వేగమో చేసికొనుచు నున్నారని తెలియుచున్నది. కాని వారు త్యాగరాజపుత్రిక సంతతివారో లేక త్యాగరాజు సోదరుడు జప్పేతుని సంతతివారో నిశ్చయముగ తెలియలేదు. త్యాగరాజస్వామి ప్రతి ఏకాదశిరోజునను, అదిదీక్షతో కుష్మాపవాసము గడసి రాత్రి నిశ్చలధ్యానపూరితహృదయముతో భక్తి మార్గము బోధించు క్రొత్తకీర్తనములను, అమితములగు వింత సంగతులతో బాడుచుండుట మామూలని తెలియుచున్నది. అట్టి పర్వదినములందు వారి మనోహరగానమును వినుటకు చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండి వేల కొలది జనులు, శ్రీత్యాగరాజస్వామి ఎప్పుడు తనకుటీరమువద్దలి బయటికి ఎప్పుడునుత్తురో యని నిరీక్షించుచు, వీధిలో కటికనేలపై చతికిలబడి, కుప్పలుకుప్పలుగా కామకొని యుండెడివారట. నిమ్మలవస్త్రధారయడగు మహాభక్తుడు, సరసరము భగవంతునికొరకు పరికిపించుచు తనమనమునుండి పొరలెపోరలి వచ్చు అభిప్రాయములను, భావానుభూతిముగ దివ్యగానమున బాడుచూ, మైమరచి క్రేహరిని సంబోధించునపుడు, అట్టిమహాభావుని సందర్శించి, విని యానందించుట కమితకతూహలము జనసామాన్యమునకు కలిగినదన్న వింత ఏమున్నది? ఆంధ్రభాషాజ్ఞానము లేని తమప్రజలను, తనలను నాడబలిమిచే దూరదేశములనుండి ఆకర్షించి, తన కంఠస్వరమువల్ల వారిని పరవశులు గను విభ్రాంతులగుచు చేయగలిగిన మహాశక్తి ఎంతఅద్భుతమై యుండువలెనో, చదువరులే ఊహింపగలరు. ఇప్పుడు ఒకరి యొద్ద నొకరు నేర్చుకొనుచు వచ్చినందువలనను తెలుగు తెలియని అరవగాయకలచే వీశేషముగ పాడబడుటచేతను, నగము వస్త్రేత్తిన కీర్తనములను వినినతోడనే మనకు పరమానందము కలుగుచున్నదిగదా. వాటినే శ్రీత్యాగరాజస్వామి స్వయముగ బాడుచున్నపుడు, ఎంతమాధుర్యముగ నుండెడివో మనమే ఊహింపగలము. ఆయన బ్రతికియున్న రోజులలోనే, శైఖర్మైద్రాగములు లేకపోయిననూ, ఆయనకీర్తి అరణ్యవ్రతమంతయు వ్యాపించియుండెను. ఆయనను దర్శించి ఆయనమధురగానమును వినుటకు విదేశములనుండి జనులు ప్రత్యేకయాత్రలు సలుపుచుండెడివారట. ఒకమారు తిరువాన్కూరునుండి పల్లవిలో అనమానుడని ప్రసిద్ధి కెక్కిన గోవిందమారార్ అనుగాయకు డొకడు త్యాగరాజును దర్శించుటకు వచ్చి, యింకొకరి ద్వారా తనయభిప్రాయము (అయ్యగారిగానమును వినుట) తెలియబరచెను. ఇది 1888 వసంవత్సరమున జరిగినది యమ్. యస్. రామస్వామి అయ్యగారు రొకవ్యాసములో వ్రాసియున్నారు. అందువలన, త్యాగరాజు తనశిష్యునొకని పాడుమని యజ్ఞాపించగా గోవిందమారారు, “అయ్యా తమరుపాడవలెనని నా ప్రార్థనగాని, తమశిష్యులు పాడినందువల్ల నాయభిప్రాయము నెరవేరదు. నేను జబ్బుమనిషి నైనప్పటికి, కొంచెముపాడగలను, తమగానము వినుటకు ప్రత్యేకముగా తిరువాన్కూరునుండి, వ్యయప్రయాసముల కొర్చి వచ్చియున్నాను.” అని మనవిచేసెను. అందులకు త్యాగరా జింతుకగోపించి. “ఏమి వీడు ధైర్యముగా నన్నేపాడుమని అడుగుచున్నాడే. జబ్బుమనిషియట. కొంచెముపాడగలడట. జబ్బుమనిషి ఏమిపాడునో? కానిమ్ము విందము,” అని జవాబు ఒకమధ్యనర్చి చెప్పెనట. అప్పటికనేకజనులే పూజింపబడుచు, నారజావతార మని ఎల్లపుడు నూ శిష్యునుండలిచే పొగడబడుచుండుటవల్ల త్యాగరాజు, ఎంతమహనీయుడైననూ మానవుడుగాన, అట్లుకొంచెము గర్వింప జవాబుచెప్పియుండవచ్చును. అప్పుడు గోవిందమారార్ గానముప్రారంభించి, యిక్కలములో నోటబుట్టుటకు కూడ నసాగ్యమగు, పంచమమధ్యకాలములవరకు పల్లవి పాడగా, అచ్చట నుండు ఘనుష్యులేకాక జంతువులకూడ ఉత్సాహమున మైమరచి తాళానుగుణ్యముగ నభినయములు చేయుచుండెనట. గానము ముగిసినతోడనే, త్యాగరాజు, గోవిందునకు, తానొనర్చిన యపరాధము తెలిసికొని, మహనీయుడు గాన, తాను చేసిన తప్ప సంగీకరించి, గోవింధునకు నమస్కరించి క్షమాపణచేసేదను తననక్రతులను మాటలయవసరము లేక కేవలము స్వరమువల్లనే స్పష్టముగనూచించు “ఎందరోమహాభావులు, అందరికీ నందనములు” అనుకీర్తనమును శ్రీరాగమున అప్పటికప్పుడే కల్పించి పాడి, తిరిగి గోవిందమారార్ ను విభ్రాంతునిజేసిరట. యాకీర్తనము అచ్చటచ్చట యిప్పటికిని పాడుచున్నారు; అదివినినవారికి దీనిని శేషము వేరే చెప్ప నక్కరలేదు. త్యాగరాజకీర్తనములలో పంచరత్నములనబడు అయిదుకీర్తనలలోను, యిది ఒకటి, తక్కినవి, “కనకనరచిరా” (వరాలి) “సాధించెనే” (ఆరభి) “దుడుకుగల” (గాళ్ళ), “జగదానంద” (నాట).

తరువాత కొన్నిసంవత్సరము లిటులేనే గడపి, తుదకు, “ఒరామా, నిన్ను యిన్నిసంవత్సరములు పద్మతప్పక భజనచేసి యున్నానుగదా. యిప్పటికైననూ జ్ఞాన మొనగరాదా” యని ప్రార్థింపగా, శ్రీరాముడు స్వప్నములో కనబడి, సన్నాసము అసికోవలెననియు, తదనంతరము వారమురోజులకు మోక్షము చేసిననియు చెప్పెనట. ఆప్రకారముగ నే, శాస్త్రజ్ఞులను రప్పించి, త్యాగరాజు సన్నాసము తీసికొనగా, సరిగా వారము రోజు లయినతర్వాత, 1846 వ సంవత్సరమున, పరాభవనామ సం|| పుష్య|| పంచమినాడు, శ్రీత్యాగరాజస్వామి లోకాంతరగతుడయ్యెను. మరణించునపుడు ఆయనకపాలము బద్దలు చేసికొని ఒకదివ్య తేజము మైకెగస ఆకాశములోకలసిపోయెనని చెప్పుకొనువాడుక గలదు. తమిళులు, వారిపేరున తిరువయ్యారగ్రామమున, ఒకమతము కట్టియున్నారు. అచ్చట నిప్పటికీనీ, ప్రతీసంవత్సరము సుప్రసిద్ధ గాయకులందఱునూ గూడి, ఉత్సవములు గానకాలక్షేపములు జరుపుచు, శ్రీత్యాగరాజస్వామి కీర్తిని కొనియాడుచున్నారు. వారిదివ్యకీర్తనములను బాడుకొని యానందించు జనకోట్లన్న ప్రతిరోజుననూ “త్యాగరాజ” యనునామము ప్రతీకీర్తనచిననకు ఉచ్చరింపబడుచునే యుండగా, వారికీర్తి అనంతమనియు సర్వవ్యాప్తమనియు, దానిని నిలబెట్టుటకు శిలానిర్మితము లనవసరములనియు, వేరే శిప్పనక్కరలేదు. మనస్వదేశియుడు త్యాగరాజునకు గౌరవార్థమై మనయాంధ్రు లేమియు చేయకుండుటకు మనము చాలా సగ్గుపడవలసినదే. గానకళను పునరుద్ధారణచేసి, అందులోకూడ మునుపటివలెనే దక్షిణమునంతకును మార్గదర్శకులుగనుండుటకు ప్రయత్నించినయెడల త్యాగరాజునకు తగిన గౌరవము చేసినవార మగుము.

శ్రీ త్యాగరాజస్వామి రచించిన కీర్తనలసంఖ్య అధమ పక్షము 6000 అని తెలియుచున్నది. కాని, కొన్నికీర్తనలు వాడుక లేకపోవుటచేతను కొందరు శ్రేణువులు చాలాభాగము కాలేషీచేత తగులబెట్టినందువల్లను, యిప్పుడు మనకు 800 మిగిలినవి. అందులో స్వరములతో నున్నవి దాదాపు 600. అవి యైనను ఒక పుస్తకములో లేవు. అనేక పుస్తకములనుండి తెక్కించిన 600 అవును. ప్రారంభవశలో అందఱు గాయకుల వలెనే త్యాగరాజుకూడా “విరిబోణి” “జలజాక్షి” మొదలగు వర్ణములు నేర్చుకొన్నవారే. శ్రేయోపదములుకూడ బాగుగ రాగముకొరకు గుర్తించినవారే. కాని అటుతర్వాత మామూలు బాటవదలి నూతనపద్ధతి నలవించి, క్రమమైన మార్గములో నికీ తీసికొనివచ్చిరి. వీరిరోజులలోకూడ జావళీలలో నున్న “మజా కీర్తనలో రాదనిన్ని, తింటేగారేలేతినవలె, వింటే జావళీలే వినవలెననిన్ని, శ్రీలకు అనువర్తించని సంగీత మొక సంగీతమా యనిన్ని భజనకూడా ఒక గాంధర్వవిద్యయేనా” యనిన్ని అభిప్రాయపడువారే విశేషముగా నుండిరట కాని త్యాగరాజస్వామి చిన్నప్పటినుండియు జావళీలను హేయముగ దలంచినవాడై అవిపాడుట పాపమనియు ఉన్నతసంగీతాదర్శవిరుద్ధ మనియు నమ్మియుండెడివాడు. “భగవన్నామసంకీర్తనయం దుపయోగింపబడు సంగీతమునందు రక్తి ఏల లేకుండవలెనో? శంకర భృంగి నలేక నార దాంజనేయారు లుసా సించినది రక్తిరహితగానమా? రక్తి లేదుట మనమనంబులు నిర్మలములు కావనుటకు నిదర్శనముగాని, సంగీతములో నున్న లోటుగాదు” అని తెక్కించుకొని, భావానుభూతిముగ రాగముల నుపయోగించి, స్వాభావికముగ మూర్ఖనా ప్రస్తావముల చేయుట సాధ్యముకాదా యని యాలోచించి, కీర్తనములలో “సంగతులు” వేయుట నూతనముగ వీ రేర్పరిచిన పద్ధతియే. ఈసంగతులయొక్క రక్తి త్యాగరాజు కీర్తనము లన్నిటిలోను స్పష్టముగా కనబడును. ఈవిషయములో త్యాగరాజు, జర్మన్ గాయక శిఖామణియనబితో వేన్ దొరగారితో పోల్చదగినవారని ఒకరు వ్రాసియున్నారు. ఇదిగాక అప్పటికి వాడుకలో నున్న రాగములమిక్కిలి తక్కువయు యున్నందున, అపూర్వరాగములను బయటికి దీసి వాటికి లక్షణప్రమాణము లనదగు కీర్తనములనేకములు రచించినది త్యాగరాజస్వామియే. తమ పూర్వులగు వెంకటమధివీరవరచిన 72 మేళకర్తలనుండియు, క్రొత్తరాగములను దీసి విశేషముగ కీర్తనలలో కనబరిచినవారు, అప్పటికి నిప్పటికి వీరే. నాదమాధుర్యము ఎక్కడనున్ననూ బయటికి దీసి స్వరూప మేర్పరచుచుండిరి. వారు గతించి 150 సంవత్సరములకు పైన యైనదిగదా. ఆ విధమున అధమపక్షము నాలుగయిదు క్రొత్తరాగములను బయటకు దీయగలిగిన మొనగాడు, గాయకులలో ఒక్కడునూ బయలుదేర లేదు. గానవిషయమున మనము వహించిన శ్రద్ధయొక్క ప్రమాణము తెసిలికొనుట కీవిషయ మొక్కటియే చాలును. (288)

బందరు
(స్వకీయవిలేజింగ్)

తిలక్ చౌకు

జూలై 10:—మా బృందావనపురమధ్యమందు రాబర్డు సకా స్క్వేరు అను యొక చౌకుగలదు. దానినే యిటీవల తిలక్ చౌకుని వ్యవహరించుచున్నారు. ఈ చౌకుమట్టును వివిధవస్తువుల విక్రయించు దుకాణములు, పావులు వరుసలాడిరి యొకటి వెనుక యొకటి యుండియున్నది. ఈచౌకుమధ్య కృష్ణానదీ జల పూరితమై కట్టడపు తటాకమొకటి గలదు. ఈతటాకమునుండి పట్టణముయొక్క వివిధప్రాంతములకు కృష్ణాజలము తూముల ద్వారా సప్లయ చేయబడుచున్నది. ఇప్పుడు నీటిపంపులు వచ్చి యుండుటచేత వైయోర్యాటు పంపులుగల ఓథలలో తీసివేయబడుచున్నవి. కాని పంపులైన అన్ని వీధులలో వ్యాపింపజేయబడినను చౌకుమధ్యనున్న కోనేరుమాత్రము పూర్ణివేయబడదని విశ్వసించుచున్నాము. ఈచౌకుయొక్క వైకాల్యము మూడు 418 యొకరము యుండియుండును. కావున యెన్ని వేలజనమయినను సామాన్యమయములందు చక్కగా విహరింపవచ్చును. సాయంత్రము చౌకు జనాశీర్షమయి యుండియుండును. చౌకు పురమధ్యమం దుండుటచేతను, సమస్తమయిన దుకాణము లచటనే యుండుటవలనను, విశాఖయొ విహారయోగ్యమయిన ఫలమగుటవలనను పనియున్నవారు లేనివారు సహిత మచటనే కూర్చుంటుంటున్నది. ఇట్టిజనాశీర్షమయిన పురమధ్య ఫలమెట్టిపీఠియందుండవలెనో చదువరులూహించుటకు కష్టముకాకపోదు. సాధారణముగా అందరికిదోచునట్లు కుభ్రమై, ఆకోగ్యప్రదమయి, ఆకన్న వింతమై శోభాయమానముగ నుండుననియొయితరులు తలంపవచ్చును. కాని దుమ్ముమూలితోను, మురికి నుంటలతోను నిండియుండునని యెవరు తలంపరు. మా దౌర్భాగ్యము మాత్రము యిటులనే పట్టివది. పట్టణములోని వివిధవిధులలోని వర్షపునీరు, కొలాయిల వర్షచిందు నీరు ప్రసహించి పూరియటకుపోవుటకు జలమార్గములు లేకపోయినను పట్టణమధ్యమందలి చౌకులోని నీరైనను నిలవజేరి మురుగుకుండునట్లు జూడవలసిన బాధ్యత మ్యునిసిపాలిటీ వారిపై నున్నదని వాడుగ్రహించిన బాగుండును. ఒకవేళ మేము ఈ పల్లపుప్రదేశముల పూర్వపుటకు ప్రయత్నించినా మని నుడువవచ్చును. వారుచేసిన ప్రయత్నమువల్ల చౌకులో నీరునిలచుట మానినవా? లేదు. ఈ చౌకులో సాధారణముగా కాంగ్రెసు జహిరంగసభలు జరుగుచుండును. నీరు నిలిచియుండుటవల్ల సభలు జరుపుటకు వీలులేకయున్నది. ఒకప్పుడు ఈ చౌకులో చిన్న చిన్న చెట్లకు చెంచి మనోహరముగజేయ యత్నించిరి. ఈ పని నిర్వహించుటకు సామ్యులేకనో మట్టియేకారణముననో మానివేసిరి. ఏదియెట్లున్నను నీరు మాత్రము నిలవజేరకుండునట్లును జట్కూబుడ్డు, గడ్డిపావులవాండ్లు అచటజేరకుండునట్లును, ఉదయము, సాయంత్రము పరిశుభ్రముచేయబడునట్లును, దుమ్ము కలరేగునప్పుడు నీరు చల్లునట్లును జేయుట మిక్కిలి ఆవశ్యకమని మ్యునిసిపాలిటీ వారికి విన్నవించుచున్నాము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యుల రాక

మా జిల్లా కాంగ్రెసు కేగాయిదాలను పరిష్కరించుటకు గాను రాష్ట్రీయసంఘముచే నియోజింపబడి శ్రీ యాత బులుసు సాంబమూర్తిగారు యిచటికి వచ్చిన సందర్భమున పురమందిరమున నొక మహాసభ గావింపబడినది. తత్సభకు శ్రీ ముత గాడికొల్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వారి ప్రారంభోపన్యాసములో టాలస్తాయి (వాసిన వివాన్ దిఫూర్ (మూర్ఖ రాజని) సర్వోత్తమరావుగారిచే తెనుగింపబడిన అనుకథను చెప్పి యాశోజులలో తలతోపని చేయుటకంటె చేతితోనే పనిచేయుట చాల అవసరమని చెప్పిరి. చేతితో ఉపన్యాసముచేయుచున్న తమన్నే హేతుకు సాంబమూర్తి అధ్యక్షుని ఆజ్ఞను మన్నించి నోటితో కొంచెము ఉపన్యాసము చేయుదురుగాక యని చెప్పిరి. అప్పుడు సాంబమూర్తిగారు నూలువడకుండుడిరి. అంతట వారులేచి అహమ్మదాబాదుసభకుతామువెల్లియుండకపోవుటచేనావృత్తాంతము తాము శిష్యులమునిము స్యయముగ జూచి మాట్లాడి వచ్చిన సర్వోత్తమరావుగారి కాంగ్రెసు సందేశమును గూర్చి చెప్పియుండిన బాగుండునని చెప్పిరి. అంతట సర్వోత్తమరావు లేచి అహమ్మదాబాదు స్వత్రాంతమును చెప్పుచు ప్రజలను కొనునంత విశేషములు స్వరాజ్యపార్టీవారికి కాంగ్రెసుపార్టీ వారికి లేవనియు తీర్మానములన్నియు సరముగానే వున్నవనియు అంజలు కలిపి పనిచేయుటకు యిష్టపడిరనియు రాజోపు ఆరు

నారాయణరావుగారికి జనాబు

ఆంధ్రరాష్ట్ర) వాతీయోపసంఘమునుగూర్చి తెజవాడలోని మిప్రత్యేకవిలేజింగ్లో ఆ. నారాయణరావు ఎమ్.ఎల్.సి. గారు చేసిన సంభాషణమును ఈనెల 9 వ తేది ఆంధ్ర పత్రికలో చదివియుంటిని. నారాయణరావుగారు తమసభలే ప్రజాప్రతినిధిసభలనియు కాంగ్రెసుసభలు ప్రజాప్రతినిధిసభలు కావనియు తమ సంభాషణలో ధ్వనింపజేసిరి. వీరు కాంగ్రెసు విధానమును తెలిసికొనక మాటలాడి యుండిరని యూహింపవలసియున్నది. కాంగ్రెసు విధానములో సంవత్సరమునకు పాపలా చెల్లించి కాంగ్రెసు మతమును స్వీకరించిన ప్రతివారికిని వోటునిచ్చు నధికారము గలదు. వారిసభలకో, పదిరూపాయల పన్ను చెల్లించువారికే వోటుహక్కు గలదు. ఇవి వీల ప్రజాప్రతినిధిసభలుకావో మరయొకసారి నారాయణరావుగారు దీర్ఘబుద్ధితో నాలోచించెదరు గాక. తమసభలకు నెన్ని నియమములకలవో అన్నియును ఇచ్చటకుకూడ వర్తించును. వానిని అవలంబింపకపోవుట ఆధ్యక్షులలోప మని సభను విక్షించిన నారాయణరావుగారికి స్ఫురింపక పోవుటకు ఆధ్యక్షులయందు వారికి గల పరిపూర్ణవిశ్వాసమే కారణమై యుండగలదు. కారాగారమునకు వెళ్లినవాటను ప్రజోపయోగమునకై ద్రవ్యమును చెచ్చించిన వారును సమానత్యాగులే యని వీరు నడివిరి. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ ననుసరించి నడచుకొనక, కేవలము తనకున్న సామ్యులలో కొంతభాగముచెచ్చించినమాత్రమునత్యాగియెట్లుననో వీరాలోచించినటుల కాన్పింపదు. పెద్దలను వారి తప్పలనుబట్టి దూషించి అగౌరవపరచుటకు తామే, యు త్రమమార్గమునకు నుత్తమపథకులను అలంబించి నాయకత్వమును విహించి యాయుద్యమము నడపుట యుత్తమమని నారాయణరావుగారు యునకులకు ఉపదేశముగావించిరి. "ఉర్విజనులక్లెబ్బ నుండుద్రవ్య" అని వేమనయోగింద్రుడు శాసించినాడు. పెద్దలేదైన తప్పుచేసిన ఏమిట్లు చేసితిరని యడుగుట నారాయణరావుగారిభావములో తిరస్కారమని నూచించుచున్నది. వీరు శాసనసభలో సోఫాల మీద కూర్చొనియుండు పెద్దలందరికిని బహు వినయవిధేయులై, వారి నేమియు ప్రశ్నింపక, తీర్మానము లుపపాదించక నిర్విణ్ణులై చూచుచుండురుకాబోలు. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను ఆచరణలో పెట్టలేదని పెద్దలను విమర్శించుట నారాయణరావుగారి దృష్టిలో మహాపరాధముగా నెంచబడుచున్నది. సభలలో ప్రశ్నించిన పెద్దలయందు కారవము లేదనియు, లక్ష్యము లేదనియు

నెలలో ఏపార్టీవారు ప్రాబల్యము చెందునది లేలుననియు ఆది జిల్లాలో కాంగ్రెసులో సువ్యక్తముకాగలవనియు ప్రజలు తమ బాధ్యతను గుర్రెత్తిన మహాత్మురి యాజ్ఞ శిరసావహించిరాట్నము త్రిపెద్దరుగాక యని చెప్పిరి. సాంబమూర్తిగారు మహాత్ముడు ఉపన్యాసము లివ్వవద్దని నడువుటచే నాయాజ్ఞ తాము విరచలమకొనలేదనియు విడకుట ముఖ్యమయినధర్మ మగుటచే నాధర్మమును అందరు నిర్వృత్తింపవలసినదని కోరుచు రెండుముక్కలతో ముగించిరి.

జిల్లాభోర్డు

గుడివాడలో జిల్లాభోర్డు అధ్యక్షులుగా మార్గాపురము జమీందారుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. జిల్లాభోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నిక సక్రమమయినదికాదని దానిని రద్దుచేయవలసినదిగా మారపనేని వెంకయ్యచౌదరిగారు బొల్లిన నారాయణ స్వామి నాయకుగారిచే నొక పిటిషన్ కోర్టులో దాఖలుచేయించినారు. ఇట్లు రద్దుచేయమని కోరుటకు కారణము. ఇదినరలో జిల్లాభోర్డు సభలకు మూటికి మరుసగా రాక సభ్యత్వము గోల్పోయిన యొక సభ్యుడు ఎన్నికలలో పాల్గొనినాడనియు, వారిటువల్లనే రాజాగారికి అధ్యక్షపదవి లభించినదనియు నూచించినటుల తెలియచున్నది.

జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

మాజిల్లా కాంగ్రెసుకేగాయిదాలను పరిష్కరించుటకు రాష్ట్రీయసంఘముచే నియమింపబడిన ప్రహ్లాద శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు మాపురమునకువచ్చి యిరుపక్షములవారిని విచారిించి బందరులో జరిగిన రాష్ట్రీయయెన్నికలు, గుడివాడలో రెండుపార్టీలవారు జరిపిన జిల్లాసంఘ యెన్నికలు నియమవిరద్ధముగానుండుటచే చెల్ల నేరవని త్రోసివేసిరి. తిరిగి యెన్నికల 20 వ తేదిన జరుపవలసినదిగా నిర్ణయించిరి. మహాత్ముని హృదయవిదారకమయిన ఉపన్యాసము చదివినవిమ్మట యైనను కార్మికులు క్రోధములు పదలి పరస్పరము సుహృద్భావముతో యిరుపక్షములవారు మెలగుదురు గాక యని కోరుతున్నాము

నెల్లూరు (స్వకీయవిలేఖరి)

మునిసిపల్ సంఘము

జూలై 9:- ఈసంఘ ప్రత్యేక అవసరసమావేశము ఈ నెల 9 తేది శనివారము సాయంత్రము జనాభా యాభ్యుత్థి సాహెబుగారి అధ్యక్షతకీర్తి జరిగెను. కొద్దిమాసములక్రిందట అధ్యక్షులు గ్రామములో లేని సమయమున శ్రీయుతులు అన్న దేవుల గోవిందరాజు, తూములూరు శివరామయ్యగార్లను మునిసి పల్ సంఘమువారు తమ ప్రతినిధులుగ జిల్లా సెక్షన్ డిగ్రీ గారు విద్యాసంఘమునకు ఎన్నుకొనియుండిరి జనాభా యాభ్యుత్థి గారు ఈ గ్రామమునకు విచ్చేసినతర్వాత ఈ ఎన్నికలు చట్టము ననుస రించి బ్యాల్ టెటుపద్ధతిని జరుపలేదనియు, కాన తామురద్దుచేసి దమనియు, ప్రత్యేకముగ మరల ఎన్నికలు సంఘమువారు జరుప వలసియుండుననియు తెలుపుటచే, దీనిపై కొంత దీర్ఘమైనచర్చ జరిగెను. ఈ ఎన్నికలకు జనాభా యాభ్యుత్థి గారు ఏల ఆక్షేపింప వలసియుండెనో తెలియదు. వారి కొక్కరికే యీ ఎన్నికలు ఆక్షేపణముగతోచుటకు వేరుకారణము లుండియుండవలయు నని యాక్షేపణ రిలించుచున్నారు. చట్టప్రకారము ఎన్నికలు జరిగిన తీ దినములలో, వానిని ఆక్షేపించుచు ఏమగురుసభ్యులు గారి దరఖాస్తుపంపుకొనవో, వానిని విచారించి తిరుగ ఎన్ని కలు జరుపు విధియుండెననియు, అట్టి యాక్షేపణదరఖాస్తు లేమియు సభ్యులు పంపియుండలేదనియు, సభ్యులందరు అంగీక రించి చేసినవానిని అధ్యక్షులు రద్దుచేయుట బాగుగనుండలేదని సభ్యులు కొందరు తెలిపియుండినను, అధ్యక్షులు పెడచెనివెట్టి తమ అధ్యక్షాధికారము నుపయోగించి, ఆ ఎన్నికలు రద్దుచేయు చున్నామని గట్టిగ తెలిపియుండిరిని వినుచున్నాము.

సూతనముగ ఎన్నికలు జరిగెను. శ్రీయుత అన్నదేవుల గోవిందరాజుగారు, జనాభా ఫల్చాయుద్ధీన్ సాహెబుగారును ఎన్నుకొనబడిరి శ్రీయుత తూములూరు శివరామయ్యగారికి తక్కువవోటు వచ్చియుండుటచే ఎన్నుకొనబడలేదు.

తర్వాత సింగర్ న్యూయింగు కంపెనీవారు మునిసిపల్ సంఘమువారిపై తెచ్చిన కేసునుగూర్చి చర్చించిరి. పూర్వము మునిసిపల్ సంఘమువారు ఈ గ్రామముననుండిన సింగర్ న్యూ యింగు కంపెనీవారిపై రు 125/-లు యిక్ కంటాక్టు విధించి యుండ, ఆకంపెనీవారు అధ్యక్షులకు పునర్విచారణకు అపీలు చేసికొనియుండినను, మునిసిపల్ సంఘాధ్యక్షులు ఆ రు 125/- ఖాయముచేసి తీర్పుచెప్పియుండిరి. ఇది అక్రమమనియు, వృత్తి పన్నుమాత్రము తమయొద్ద వసూలుచేయవలయుననియు, సింగర్ కంపెనీవారు మద్రాసు హైకోర్టులో మునిసిపల్ సంఘమువారి పై దావాచేసిరి. ఈ 125 రూపాయలకోరిక, రాజీతడ నిచ్చు గించక, ఖర్చులుమున్నగునవి రోమగుసోయని ఆలోచింపక, మద్రాసునందుకేసును సమర్థించుకొనుటకై పూనిసాలిసిటరు, ము న్నగువాకిని మునిసిపల్ సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. సంఘము వారు గెలుపొందెదరని తలచియుండిరిగాని, ప్రస్తుతము సింగర్ కంపెనీవారికి ఖర్చులకూడ కట్టియివ్వవలసివట్టు తీర్పుచెప్పబడిన దని వినుచున్నాము. దీనికంతకను రు 8600 లకు మించి మునిసి పల్ సంఘమువారు భరించుకొనవలసివట్టు లేలియుండెను. ఈ సమావేశమున సంఘమువారు యీ మొత్తమును కాన్ క్షన్ చేయ వలయుననికోరగా కొందఱు దీని కంగీకరింపకుండిరి. తుదిభాగ అధికసంఖ్యాకులచే సంఘమువారు యీ మొత్త మొసంగుటకు ఆ మోదింపబడెను. ప్రస్తుత సంఘసభ్యుల శ్వాసాయాస్వాస విద త్తము, పురపాలనాసామర్థ్యత మున్నగునవి రు 125 లకై రు 8600 లకు మించి ప్రజలద్రవ్యము ఖర్చుచేయుటయందు తేలు చే ముట్ల గ్రహింపవచ్చును.

ఈ సమావేశమున నవాబు పేటయందు స్థాపించ తీర్మానిం చియుండు పాఠశాల విషయముకూడ కొంత ఆలోచింపబడెను. ఈ పాఠశాలనుగూర్చి, ప్రభుత్వమువారి యంగీకారమింపకు తెలి యలేదు. కావున, మరలనొక తీర్మానము చేసి, జూలై 15 లో పుగా ప్రభుత్వమువారు అంగీకారమును తెలుపకొరచు నొక తంతి, ప్రభుత్వమువారికి పంపుకొనవలయునని నిశ్చయించిరి.

లింక్ పేట వైద్యశాల

లింక్ పేటయందు ఆంగ్ల వైద్యశాలను తొలగించి, ము నిసిపల్ సంఘమువారు ఆయుర్వేద వైద్యశాలను స్థాపించుటచే పురవాసులకెంతయో లాభకారిగనున్నది. ఈ వైద్యశాల ప్రా రంభించి యిప్పటికి 10 దినములు మాత్రము అయినది. ప్రస్తుతము దినమునకు 300 మంది రోగులు ఆచ్చుట వైద్యము పుచ్చుకొ ను చున్నారు. ఇంకను దినదినవాణివృద్ధికరమగు నూతనము

కనపించుచున్నది. ఆయుర్వేదభూషణ యేటూరు శ్రీనివాసా చార్యులుగారు శ్రద్ధతో రోగులకు వైద్యము మొనంగుచు న్నారు.

తాగుడును నిల్వపవలెను

నెల్లూరు జిల్లా 1921 వ సం॥లో మద్యమును నిలుపుట యందు విచిత్రమైన పనిచేసియుండెను. ఆ సం॥ ఆంగళ్ళపాట మొత్తము రు 1,65,000 లనుండి రు 228 ల వరకు తగ్గిపోయెను. ఈశంసర్వమున అమెరికా దేశములకూడ నెల్లూరును మెచ్చు కొనిరి. త్రాగుటవలన దేహము చెడును, ఆయువుక్రమగును, దబ్బుపోవును, పాపము సంభవించును. ప్రస్తుతము జరుగు కూ సీలు, అల్లరులు, ఇతరశేరములు త్రాగుడువలననే జరుగుచున్న వి. అన్నవస్త్రములు లేక బాధపడుచున్న బీదల భూమి మనము చూచుచు ఊరకున్నయెడల చాలబాధలు కలుగగలవు. ఇటీవల మనజిల్లాబోర్డువారు రోడ్డుప్రక్కలనుండు లోకల్ ఫండు డబ్బు ను గీతకీయకూడదనియు, రోడ్డుప్రక్క ఆంగళ్ళు పెట్టుకూడదని యు త్రాగుడు కూడదని బోధింపవలెననియు తీర్మానించి కాల్వ రమైన కీర్తిని గడించిరి. కావలి తాలూకాబోర్డువారు త్రాగు డునుబహిష్కరింపు డని కరపత్రమును నచ్చువేయించి గ్రామస్థు లకు పంపించుచున్నారు. మనజిల్లాపక్షమున మద్రాసుకాసన పక్షమైన శ్రీయుతులు బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి కృష్ణరావు పంతులుగారున్నా దిల్లీ కాసనసభ్యులైన శ్రీయుత కాకు టూరు రమణా రెడ్డిగారున్నా త్రాగుడును నిలుపుటకు సంపిద్ధు లయియున్నారు. గాంధీజీహత్యకు జైలునుండి విడుదల కా గానే కల్లుసారాయిలు మాపుమాపవలెనని బోధించుచున్నారు. చెన్నపురి గవర్న మెంటువారుకూడ ఆయిదు తాలూకాలలో త్రాగుటను నిషేధింప బోవుచున్నట్లు తెలియచెప్పెను. మన జిల్లాలో ఇప్పటికిని చాలగ్రామములలో ఆంగళ్ళు లేవు. గొప్పరై తులు చెట్లను గీతకీయట లేదు. కావున జిల్లాలోని రైతులు వైవిధ్యములను గమనించి ఈశంసర్వము కల్లును నిలుపుటకు ప్రయత్నింపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము. తాలూకా బోర్డు సభ్యులు ఈవిషయమున మార్గమును చూపెదరని కోరు చున్నాము.

మ.రా:- ఈశంసర్వము జూలై నెల ఆఖరువాతములో కల్లుశలములు ప్రారంభమగును.

బెజవాడ చంద్రశేఖరరాజు, పాణికా పట్టాభిరామిరాజు, కె. వి. రాఘవాచార్యులు, కరణం పద్మానాయుడు, కొ. పార్థసారథి అయ్యంగార్, ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, చెన్నై లకంటి రాఘవయ్య, రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్య, కందాడై కృనివాసకా.

ద్వంద్వవ్యాధులకు శీమచికిత్స

పొత్తికడుపులో భరింపరానిపోటు, మెదడు లో యీలవంటివ్వని, స్మృతి తప్పిపోవుట మున్న గు బాధలవలన నేను ఇరువదియేండ్లనుండి బాధ పడుచుంటిని. నాకుమార్తెకూడ ముట్టుకుట్టు, కడు పునెప్పి మున్నగువానిచే బాధపడుచుండెను చాల మంది పాశ్చాత్యవైద్యులు మందుల నిచ్చిరిగాని యేమియు గుణము గలుగ లేదు. చివరకు మేము చెన్నపురి జార్జిటవును ఆశ్రీనియన్ వీధి 72 వ గృహ ములో కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారివద్ద మందుపుచ్చుకొనుటకు ప్రారంభించితిమి. ఏమిఆశ్చర్యమో తెలియదుగానిమా దీర్ఘ వ్యాధులు శీఘ్రముగా మా మువ్వెనవి. ఈ వ్యాధు లుకుదురనేకుదురనని పాశ్చాత్యవైద్యులువదలిపెట్టి న మొండిరోగములనుగూడ ఆవలీలగా కుదుర్చున టి కీ క్రి ఆయుర్వేదావధములకు కలదని యిప్పటికి స్వానుభవమువలన గ్రహించి ఇతరులకూడ నావ లెనే రోగవిముక్తులుకాగోరి దీనిని నేను ప్రకటించు చున్నాను.

ఆర్. గణేశన్,

శివైర్ల వైద్యమునాథుడు తెప్పకళం 19-7-1923.

వాం సలహాకటము రు 15-0-0

((చకటన నెం 21))

చెరువు నది ఆపాదముల నుంచి శనివారము

కడచిన 5 నెలలనుండి భోజనమునకు మునుపు, తరువాత చెరువు క్షము ఉండుటచే పొత్తి కగుపు నెప్పిగా యుంటాయుండెను. తరువాత బాధపాచ్చి అన్నకోశవ్రణము (అపెన్టిసైటిసు) గా మారెను. శస్త్రచికిత్స చేసికోవలసివచ్చు కూడ సలహాసంగిరి. నేను అనేకవైద్యుల వద్ద భోజన సేవచేసితినిగాని వ్యాధినివారణ కాలేదు. మరియు బాధ క్రమేణ హెచ్చుచుండెను. నేను ఒకకవ శము అన్నము కూడ తినుటకు వీలైనదికాదు. తిరు సల్వేజిల్లా కృష్ణాపురవాసియును, ప్రస్తుతము చెన్ననగరము ఆర్థినియోక వీధి, నెం 72 రు భవ నమునం దున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే వ్యాధులు అమోఘముగా బాగు చేయబడుటకు విని వారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించి తిని. 3 వారములలో నాబాధ పూర్తిగా తొలగెను. మరియు వారములకు నాకు మంచి ఆరోగ్యము కనిగినది. ఇవన్నియుగాక నేను వారివద్ద చికిత్సచేసి కొనుచుండినప్పుడు అనేకవిధవ్యాధులనువారు జయ ముగా బాగుచేయుటను స్వయముగా చూచితిని.

ఎస్. వి. రత్న వేలు చెట్టి, గుమాస్తా, ఫింగర్ ప్రింటువీరో సి. వి. డి. ఆఫీసు, మద్రాసు. నెం 40 పొన్నప్ప చెట్టివీధి, పార్కు-టౌను మద్రాసు. 11.4.24

వారిసలహా కట్టుము రు.15

(పదిటన నెం 14)

శ్రీకృష్ణదేవరాయ విజయము

(గ్రంథకర్త: శనకనరపు రాఘవశాస్త్రిగారు)

శ్రీకృష్ణదేవరాయల చరిత్ర యంతయు మహావీరమైన శైలిని విదంకముల నాటకముగా వ్రాసుబడినది. పద్యములు ముద్దులు మాటగట్టుచుండును. మాటలు తేనెలాల్పముండును. ఇదివర కున్నటువంటి నాటకరాజము చూచియుండరు. కొడి ప్రభులు మాత్ర మే ముద్రించినవారు. అలస్యము చేసినవో ప్రభులు దొరక కేరపు. నెం 0-12.0 మాత్రమే.

తపతీ సకలము నెం 0-12.0 మాత్రమే.

(గ్రంథకర్త: కాకర్ల కొండలరావుగారు)

నవరసములొల్కు ముద్దులుమాటగట్టు నాటకరాజము ఈనాటకము చదువుట మొదలుపెట్టినవో సాంకేయగువాకు విశాకాచల మొదటికూర్పు త్వరితముగా ఖర్చు అయినందున రెండవకూర్పు ముద్రించి యుంచినవారము పండితాభిప్రాయములు వెక్కులు కలవు. వెంటనే కాన్డ వ్రాయుడు.

మారుతీరాం అంశు కో.,

బుక్కు సెల్లర్సు, బెజవాడ, కృష్ణాజిల్లా.

కొటిల్లు ని అర్థ శాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మారుడిపూడి వేంకట

రంగయ్య, ఎం ఎ, ఆరుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రిక పుస్తకానికి ప్రధానచరిత్రము చాణక్య డనుసామాంతరముగలిగినట్టియు. కొటిల్లునిచే రెండువేలంకత్త రములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు గరి యైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో సగ్రంథము. దీనినాధారము చేసికొనియే కామండకూర్పులు వాగ్రంథములరచించిరి పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియగ్రంథములేదని పొడియున్నారు. ప్రాచీన కాలముందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెటు పాలింపబడుచుం డెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికి విది య మూల్యమైనది. గ్రంథమును వ్రాసినవాడు కొటిల్లుడేనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెట్టి, గ్రంథమును వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క ప్రధానలక్షణము లెవ్వి-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కోశైండు. ఖరీదు రు 4.0.0 మాత్రము.

మారుడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

మహారాజాకాలేజి, విజయనగరం.

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోప సంఘము

ఆ 1924 సంవత్సరము జూలయ నెల 7వ తేదీన మ. అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారి యింటిలో మ. నల్లూరు పా పయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయిన పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా జాతీయోపసంఘమువారు తీర్మానించిన తీర్మానములు.

హజరయిన సభ్యులసంఖ్య 11

తీర్మానములు

(1) ఆంధ్ర హిందీసాహిత్యసమ్మేళన ప్రచారక కా ర్యదర్శిగారు కోరినప్రకారము ప్రస్తుతము సహాయము చేయు టకు ధనము లేనందున సహాయము చేయజాలనందుల కీసభవారు వింతిల్లుచున్నారు.

(2) బెజవాడ రామమోహనశర్మ పుస్తకభాండాగారము లో లోగడతెచ్చిన జంపకానా పోయినందున దానికిగాను వారు కొన్నటువంటి ఖరీదు రు 15-0-0ని లైబ్రరీ కార్యదర్శి గారికి యిచ్చుటకు తీర్మానించడ మయినది.

(3) తరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభకు నీజిల్లా ఖద్దరు బోర్డు కార్యదర్శిగారు తమలెక్కలతో హజరు కావలయునని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(4) ఈ క్రిందివారిని వాలంటియరు బోర్డుగా నియ మించబడుయినది. 1. కాట్రగడ్డ రఘురామయ్యగారు, 2. శో న్నవిత్తల కుటుంబ సుబ్బారావుగారు, 3. అయ్యంగి వెంకట రమణయ్యగారు, 4. పెన్ను వెంకటసుబ్బయ్యగారు, 5. గో విందరాజుల వెంకటేశ్వరరావుగారు.

(5) ఈజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము తరఫున దూడేశుల పాశకాలను స్థాపింపవలయునని తీర్మానించడమయినది. యీ పాశకాలను కామలినద్రవ్యముకొఱకు ఆం. రా. కాంగ్రెసు సంఘముద్వారా అఖిలభారత జాతీయోపసంఘమువారిని కోరు టకు తీర్మానించడమయినది.

(6) ఆహమ్మదాబాదునందు అఖిలభారత జాతీయోపసం ఘమువారిచే తీర్మానింపబడి ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము వారిచే అంగీకరింపబడిన తీర్మానములను యీసంఘమువారు మనఃపూర్వకముగ నంగీకరించుచు ఆచరణలో బెట్టుటకు యీ సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

(7) సమద్రాల సత్యనారాయణ వాలంటియర్ తరఫి యకు కొవ్వారు వల్లివచ్చినందులకయినఖర్చులు రు 3-12-0 లు యిచ్చుటకు తీర్మానించడ మయినది.

(8) మనజిల్లాసంఘము తరఫున వసులయిన గాంధీ పూజానిధి తొలూకుసామ్యుతో నిల్వయున్నమొత్తమును వెం టనేకోశాధిపతి క్రియత కాకినాడని నాకేశ్వరరావు పంతులు గారికి మణియార్చుట చేయవలసినదిగా కార్యదర్శిగారిని కోరడ మయినది.

గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావు,

స. కార్యదర్శి.

* * * * *
పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా వాలంటియరుబోర్డువారి తీర్మానములు
హజరు. 4.

తీర్మానములు

(1) ఈసంఘమునకు జొన్నవిత్తల కుటుంబసుబ్బారావు గారిని కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోవడ మయినది.

(2) ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు ఏర్పాటు శిక్షాబీర మునకు దళనాయకులను పంపుటగాను ముందుగా కేరళను సమకూర్చుటకు తీర్మానించడ మయినది.

ప. కృ. జా. సంఘము } పెన్ను వెంకటసుబ్బయ్య,
బెజవాడ, 5.2.24 } (అధ్యక్షుడు)

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి.సి. 1-5-0

ఆకస్మాత్తుగా గారిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమునప్పుడు, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు, 3 కీళ్ల బిగియుట, 4 సందులయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కడలుకుట వీలంతేటలు సర్వాంగములు బిగియుట మొదలగు నవి. ఈ మందును కొన్నిపూటలు త్రాగితోడనే గంచి యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి కోరిము యధాశీతికి వచ్చును. బాధల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

మృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ప్రకటన

మామండులకు వాడి మిక్కిలి ప్రశంసించిన ఆం ధ్రులకోరిక నకునంది తెలుగుజిల్లాలవారి సౌకర్యా ర్థము రాజమండ్రిలో బ్రాంచి బొమ్మకాలయము నేర్ప రచినాము. ఆంధ్రసాహిత్య లెల్లరు మమ్మాదరింప కోరెదము. మండులు కావలసినవారును ఏజన్సులు కోరువారును మాబ్రాంచి మా కేజరుకే వ్రాసినచో బడయుగలం.

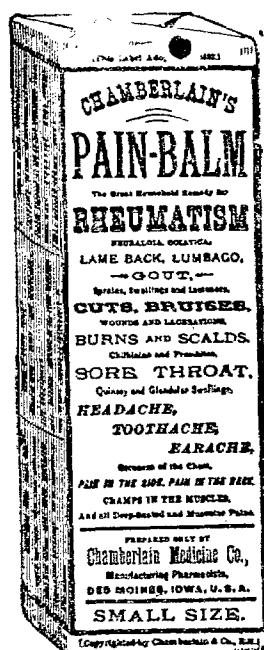
తెలుగు కేట్లాగు వుచితము.

మనరాసు ఆయుర్వేదపార్శ్వనీ లిమిటెడ్స్,

రిపాలవెట్టి నెం 151 మద్రాసు.

The Madras Ayurvedic Pharmacy Ltd ,

101 Box 151 Madras.

చేంబరేన్ గారి పెయిన్ బామ్

వార నెవ్వలు, నడుము గొప్పి, కాలినగాయములు. కలనొప్పి, పండ్లనొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని బాగాలలో

విక్రయమునకు

33 దొరకును. (1

Siromani NARAYANACHARYA Chaukhamba, Benares City.

మా దగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, మొద

S. U. N. & CO. BENARES CITY.

లయినవి కోరినవాటిని సరిఅయిన ధరలకు వి.సి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు 12 మూరకి రు 12 నుంచి 20, రుద్రాక్ష 108 వుండే సరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10, పాత్రుపంచలు 7, 8 మూరకి రు 7 నుంచి 11; పట్టుపంచలు 10-12 మూరకి రు 14 నుంచి 25, బెంగళూరురకం చీరలు జరిపనిచేయబడినది. 12-16 మూర చీరలు రు 46 నుంచి 150, బనారసు జరి పట్టుచీరలు మూర 1-కి 12, 16 మూర 1-కి రు 25 నుంచి 150, విడ్డలు ఆడతగిన 82 సామానులుగల చిన్న పెట్టు 1-కి రు 1-8-0, మధ్యరథము రు 2-12-0, పెద్దరథము 1-కి రు 5-0-0. కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు వుచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, కాశీ.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసులభము! (పోస్తుఖర్మలప్రత్యేకము) గణపభక్తము!

కోరిములో ఉన్నభక్త్యనుచే కలిగిడి నైత్యకాల కీమా తెలు డివ్యావృత్తియు. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవుకీలెలు, అగ్ని మాయ్యు, అతిహామము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కీరస్సు, ప్రేగు, అస్తలు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పు లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు మేక వార నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యందు అనేకవిధ గుణు చేరి వి. అనుభవము గల బొమ్మధనుగుటచేతను పంపహంకరము యని చెప్ప వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలను.

చిరునామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుపాట, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్రనాటక సాహిత్యపరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులగు శతావధాని

కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారితో సంభాషణ

ప్ర: - ఆచార్యులుగారికి ఉద్దేశమును గ్రహించుట సహజము. పద్యము సామాన్యముగ, రాగధోరణిని పరిపఠకులములు చేత, కవి యుద్దేశ ముచేత కావచ్చుననుడదా?

ఉ: - గద్యపద్యవిచిత్రములూ కూర్పుముగ, వచనమునూ గూడ, రాగమున నెక్కువెట్లు, పాదాశీక, భాగవతులెందరుతరు? చత్వరమునో, వాచకలోపమునో, ముందు పదము, నామక జరుగుకొంటి, విడిచింపులు, సంగతులు, కంపము ప్రతిబింబించుచుండును. దానింబట్టి, చత్వరారులు, తత్త్వయుక్త చేష్టలు, శ్రీవ్యాసమహర్షి శోభిల్లునా?

ప్ర: - పద్యమునకును, రాగమునకును గల బాంధవ్యమేమి?

ఉ: - ఒకప్పుడు పద్యపాఠకునకును, నాటక సంగీత ప్రేక్షకునకును గల బాంధవ్య మనవచ్చును. వాస్తవమున, పద్యగత గురులము ప్రస్తారము, స్వతసిద్ధమగు నొకగతిని, తత్త్వయుక్త తాళచ్ఛాయను సృష్టింపజేయును. ఆధారము, ప్రాణముపోసి, రక్షిని దెచ్చు పాకడయే రాగము.

ప్ర: - అట్టితరీ రాగమును నిశ్చయించువారి యుద్దేశమేమి?

ఉ: - భాషాకోమలి, గాంధర్వసమ్మోహమున బడి, మూర్ఖిల్లవంట.

ప్ర: - కాన సంగీతవాదుల పక్షమునకు కొంతవలము కలదనియే తోచుచున్నది!

ఉ: - అబలయగు భాషాకోమలిని, బలవంతముగ గాంధర్వమున కప్పగింపకుండుటకు, మీవాక్యమే తార్కాణము.

ప్ర: - నటుని యనుభవము భ్రమయగునని, యేమగును?

ఉ: - నటుడే క్రమలోమనిగిన, కథ కంచికిని, మన మింటికిని చేరవలసివచ్చును. భ్రమ ఎప్పుడును సంగల్పజన్యము కానేరదు. నటుని, యనుభవము, ఆహార్యమునకు (అనగా) ఇచ్చామూలకమగు నవస్థకుచెందినది. నటునిచేష్టలు, భ్రమ జనకములుగాని, భ్రమాత్మకములు కావు.

ప్ర: - రాముడుకాని నటుడు రామునిగ తన్ను భావించుకొనుట భ్రమకాదా?

ఉ: - రాముడుకాని నటుడు నన్ను రామునిగ భావించుకొనుట, ఆహార్యము (నాతోపము) రాముడుకాని నటుడు, తనయందు, సామాజికునికి రామత్వజ్ఞానమును కల్గించుటే, భ్రమ. సంభావన, ఇచ్చాదీనము, సంగల్పరూపము, భ్రమ, పరాధీనము, నిశ్చయరూపము. నటునిచేష్టలు నటసంగల్ప సిద్ధములు. సామాజికునికి, భ్రమ కారణములు.

ప్ర: - మనోవిధిని, నాటకదర్శనానందము ననుభవించువారి యవస్థ ఆహార్యము. నటునిస్థితియు, ఆహార్యమే యనవలసివచ్చును. ఈరెంటికిని సాంకర్యములేదా?

ఉ: - నటునియందు రామత్వాదికము ఆహార్యము సామాజికునియందు, నాటకదర్శనానందము ఆహార్యము. సాంకర్యమేద?

ప్ర: - రామాదితర సంభావనామాత్ర చతురుడగు నటునిస్థితి యెట్టిది?

ఉ: - అది తాత్కాలిక పర్యవసానమునే పొందును. అభినయవికాసముగ సంభావనామాత్ర చతురుడగు నటుడు, నటుడనిపించుకొనజాలడు.

ప్ర: - నటునియం దాహార్యస్థితి యెప్పుడు ప్రారంభమగును?

ఉ: - కొంతరకు, రంగస్థలమున ప్రారంభమయి, రంగస్థలముతో నంతమొందును. మరికొందరు, రంగుతో ప్రారంభమయి, రంగస్థలము మాచినంతనే యంతరించును.

ప్ర: - నాటకభేలన ప్రాశస్త్యమునకు పరిత్ర యేమి?

ఉ: - నాటకముకా దనిపించుకొనుటయే. (సశేషము)

(ఒకవిలేఖరి)

కర్ణాటక కందుకూరు తాలూకా పూర్వపాలెం గ్రామమున ప్రత్యేక మాన్యబాలగంగాధరలిక్ గ్రంథాలయమునకు రావుబాదూడు పాత్రుడు అయ్యన్న శ్రేష్ఠిగాకొనూరును ఉండ్రయ్య కెట్టిగాతు రాండుకేటెను 8 తేదీని ధర్మముగా నిచ్చిరి.

చిత్తుస్కీము ప్రకటననోటిసు

శ్రీప్రజాపాల లక్ష్మీనరసింహస్వామి వారితోట మాజేటివారితోట లక్ష్మీజయన్

ఈదిగర పెమ్మలూలో వివరించిన వైకల్యమునకు మునిసి పర్ కాన్సిలువారు తయారుచేసిన చిత్తుస్కీము 1920 సం॥ మదరాసు లెన్ స్టానింగ్ అట్టయొక్క విధుల ఎభాగముయొక్క విధి 12 క్రింద ది 20-2-24 తేదీని ప్రచురచరించుట యందు మూలముగా ప్రకటించడమైనది

పదరు స్కీము పూర్తిగా అందుతోయుంచిన అన్ని కాగితములతో నుమోపులతోను ఉచితముగా (సామ్యముల చేయకుండగ) మునిసిపల్ ఆఫీసువద్ద ఆఫీసు తెరచియుండుకాల

పెమ్మలూ

సర్వీ. నెం.	యజమాని పేరు	పరిమితి ఎకరములు	శెంట్లు	రిమాన్యులు.
272-1	శ్రీప్రజాపాల లక్ష్మీనరసింహస్వామి	2	84.16/121	మాన్యము
272-2				
271	మాజేటి రామయ్యగారాలు			
నిసిపల్ ఆఫీసు పాలకొల్లు } బి. వి. సుబ్బారావు, చెయవన్.				
29-జూన్ 1924,				

“నర్మి నన్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవావృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మాత్రమే కాదు అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న రసాయనము లన్నిటికిని రాజావంటిదని హిందూదేశపు ప్రాచీన ఋషులు తెలిపియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రదీచి బౌద్ధములలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని మిలితముచేసి, తయారు చేయబడిన దివ్యవృక్షము నరముల బలహీనత, నపుంసత్వము స్వల్పముగా నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బుధుత్వగుట, అపరిశుద్ధరక్తము దుర్బలత్వము, న్యూర స్త్రీయూ మలబద్ధకము, అజీర్ణము మొదలగు అన్ని విధములు చెడువ్యాధులు, తీర్చిదివ్యాధులు తప్పక గుణమగును. కడినపత్తము, లంకణముచేయ ననగరములేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు పైకి కన్నూరేలేమును వాడవలెను. స్వర్ణమువలన అనేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నెలకు సరిపడు నర్మనను బౌద్ధము స్వర్ణముతో మిలితమైనది. బుడ్డి 1 కి రు 5-0-0. పై పూతబౌద్ధము రు 2-8-0 ఒక పూర్తిస్వర్ణ రు 7-0-0 తపాల ఖర్చు చేరు. ఉష్ణదేశములలో నుండువారి కిది అమోఘమైనది.

డి. వెంకట్రావు ఎన్ట్రెప్రైజర్, బి. ఏ. నైదావేటపాస్టు “మంచి పుష్టిని కలుగజేసినది”. మిస్టర్ ఎం. బి. నాయకర్, మద్రాసు “రక్తమును శుద్ధిచేయును”. మిస్టర్ హెచ్. కార్తరు, బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”. డాక్టరు బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”. డాక్టరు ఎస్. మాస్సే ఆహుదాబాదు: “నూర స్త్రీయూ రోగికి చాలమంచిది”. మిస్టరు డబ్ల్యూ బెట్టి మద్రాసు “2 పోసల బరువులు ఎక్కువైనది”. మిస్టరు రూఫ్. భాకా సి. ఐ. డి సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పాట్నా “ఉపయోగకారి, గుణకారి”. ఎస్. ఆర్. రావు ఎ ఎన్ట్రెప్రైజర్ బి. ఏ డెట్టి కలెక్టరు వేలూరు “నాకు చాలమేలు చేసినది”. మిస్టర్ పి. సుబ్బారాయలు, రంగును” సంపూర్ణత్వ ప్రినికలక జేసినది. మిస్టర్ ఎస్. సి. డిటా కాని 3 ఇన్స్పెక్టరు కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించిన ఆరోగ్యముగా నుండ గోరిన ఇప్పుడే ఈదిగువ విలాసము నీ వ్రాయుడు నేనులో బాగలే పూరు విలాసమునకు వ్రాయుచున్న లేక ఏజంటు వద్ద తీసుకొన వచ్చును.

Behar Chemical Works, Bhagalpur. Branch-Mihijam. Wirechemists, Bhagalpur or obtain direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., and Madras Branches. Dadha & Co., Asvin & Co., Iyacaunoo Mudali Madras Woollen Mart, Mangalore. A. Abid & Co., Hyderabad and Chemists and Druggists everywhere.

The Silver King Fountain Pen.
“సిల్వర్ కింగ్” పాకెట్ పేనాలు

ఇంగ్లండుదేశములో నండి రప్పించబడినది. 14 క్యారెట్లు బంగారుపాళి వేసియున్నది. అక్షరములు ముత్యములవలె బాగుగా వ్రాయును. ఈపేనాలు ప్రఖ్యాతి అగుటకుగాను చాలా తక్కువధరకు విక్రయించెదము. ఒకటిని కొనిచూచిన యెడల మీరే సంతోషపడుదురు. ధర పేనా 1 టికె రూ 1-8-0 సిటివాచ్ కంపెని, 16, తిరువల్లి వీధి, మదరాసు.

నిమ్మనబ్బ

శరీరమునకు చాల చలవదనమునిచ్చును
సువాసనగలదు

10 తుల బిళ్ల 1-8 ఖరీదు 0-2-0
1 డజరు 1-5-0, 1 గ్రోసు 15-0-0

కృష్ణానబ్బకంపెనీ, మచిలీపట్నం.

ఇ న నా వే లి మలేరియాను సిద్ధపెషధము

కైవసాకంబెను తులెడి. ఏలకంటే కైవసా తత్కాలమునకు మాత్రమే జ్వరమును నిలుపును. అంతియేగాని జ్వరమును పూర్తిగా పోగొట్టుటలేదు మరియు ఆ నెలకు కడుతున్నప్పు, నరములు తమస్థానమునండి తప్పుట మొదలగు దుర్బలములుగూడ గలుగును.

ఇననావేలి మలేరియా పురుగులను నాశనముచేసి, జ్వరగడ్డను కరిగించి, రక్తమును వృద్ధిజేయును. మరియు నరములకు బలమునిచ్చును రోగిని మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును.

మలేరియా రానీయక ఆటంకపడుటకు ప్రతిరోగము ఉదయం, సాయం కాలములందు ఒకమాత్రము నేవించిన చాలాను. 15 దినములు వైత్రకారము నేవించిన మలేరియా పూర్తిగాపోవును.

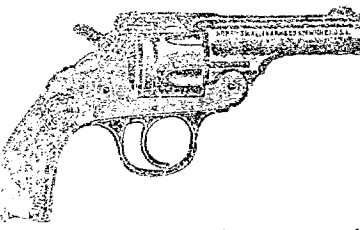
బిడ్డలకు ద్రవరూపముగాను ఇననావేలిని అనగా ఇననావేలినాను ఉపయోగించును.

(3) ఇండియా, బర్మా, సింగపూరు సోల్ ఏజంటు,
Gorio Ltd., Post Box No. 159. Fort, BOMBAY.

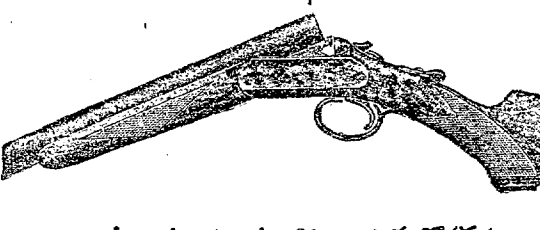
THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY
Life and Marriage Assurance Company, Limited.
Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).
 Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000.
 Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000.
 Annual Premium Income Rs. 50,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]
 Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs. 1,000 to Rs 5 000. Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:-
Messrs. P. K. Rau & Sons.
 Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

అత్యధిక కుటుంబ గణి వారి లాభి

కేటాగు యినాం! కాలవిమర్శన తరుండా బౌద్ధమును సేవింపవచ్చును కేటాగు యినాం!!
 రు 116-0-0 లు బహుమానము గుణము లేదని రుజువు చేయువారి కియ్యబడును
 ఈ విశ్వావధాన పరికరము స్వీకృతము చేసి ఒక గొప్ప ఘోషా మహాత్ముని లాభింపి. ఇది సేవింప
 ఎటు, నలుపు, రాగిరట్టపు మచ్చలు, తెలుపు మొదలగు అష్టాదశ కృత్యకర్మములు, స్వస్థానము లేకుండుట ఎట్లు
 బాధన ముఖము, అరకాళ్లు, అంతులు, జీవనమునందు చర్యలు మొదలైనవాటిని ఖండించి కీర్తకాంతిని కలుగ
 జేయును. కంకరపోయిన కేటాగు యథావత్తును వచ్చును. 1 నెలకు సరిపోవు బౌద్ధము రు 8-0-0, 2 నెలకు
 రు 10-0-0, 3 నెలకు రు 12-0-0. మొత్తము రు 36-0-0. బహుమానము చేయవచ్చును. కాగితము మోసపోకుదు !!
 సమాచారము:- ఈ మాత్రము మాత్రముగా కనిపెట్టబడినది. యిది 40 రోజులు సేవింపిన పొత్తు, రొమ్మ
 చిట్ట రసి, అడ, కొరడు, అంటి, ముత్యము, కాటు కొచ్చుటాకి చిదవ, బిగ్గి-మొదలగు ఎటుగంటి సమాచారమును
 నికారించి, జీర్ణించిన సమాచారములను. మచ్చలు, కీర్తకృత్యము దురదబోలు చీమకాదు, మేహరకాదులను ఖండిం
 చును. ఏకాగ్నియైనను సరే మరదలయెడల పొత్తుకావచ్చును చేయవచ్చును. 40 రోజులకు రు 4-0-0.
 ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రొప్రైటరు, రెడ్డి అండుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపొత్తు గోదావరిజిల్లా.

ధ ర లు
 సరసము.
 కేటాగు
 ఉచితము

ధ ర లు
 సరసము.
 కేటాగు
 ఉచితము

కాగితము 3.0, 3.8, 3.6 అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి. జేబులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును.
 యు. వి. రామారావు & కంపెనీ లిమిటెడ్, నెం. 12, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

క్రీరవర్ధి

వసంతకుసుమాకరము

యిది పిల్లలకు చనుపానము వృద్ధిచేయును. కృత్రిమపాల ఆహారము
 నిచ్చి పిల్లలను పోషించుట చేకరుగునగును, రోగముదాయము తగ్గిపో
 ను. బుడ్డి 15 ధర రు 1.8-0.
 మధుమేహము మున్నగు మాత్రవ్యాధులు, క్షయం, చిరకాలము
 నుంచి శ్రీలక్ష్మణాధిపత్య శ్రేష్ఠప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖండించి
 నరములకి క్రిన్ వృద్ధిచేయునట్టి ముప్రసిద్ధమైన బౌద్ధరాజము. 20 మో
 దులుగల బుడ్డి 1.5 ధర రు 5-0-0
 ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామకృష్ణ, ప్రొప్రైటరు, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ

ఉచితముగా పంపబడును - నేడే వ్రాయుడు

సకలవిధ దంతవ్యాధులకు
 కోతి మార్కు
 నల్లదంత చూర్ణమును వాడుడు

మొము ఉచిత ముగా పంపు పొత్తుము నకు,
 మార్చిత్రిమైన క్యాటలాగుకు నేడే వ్రాయుడు

ప్రతిచోటను విజయము కావలెను

అన్ని జాగలలోను అమ్ముచున్నది బుడ్డి 1 ధర రు 0.5-0
 ఒకరూపాకు తక్కువగా వచ్చు వి. పి. లక్ష్మణులు కంపెనీ
 నోగి & కో. గిర్గాం, బొంబాయి నెం 4 రు.
 మద్రాసు ఏజెంట్లు, స్వాం అండు కో., నెం 6 రు, బందరువిధి, మద్రాసు.

జ్ఞాన దీపిక

ఇది మతవిషయమైన తెలుగుపత్రిక. భగవద్విషయ
 మందు భక్తి శ్రద్ధలుగలవారి కల్లరకు నువయ క్రమగా నుండును.
 ప్రతి గ్రంథాలయమునందును పఠనమందిరమునందును ఉండవలసి
 నది. భక్తిజ్ఞాన కర్మమార్గములందలి నూత్నవిషయముల చర్చిం
 చుచు, మహాబుద్ధులచరిత్రలు, ఆర్యవాక్యములు, అభ్యాసరహ
 స్యములు మొదలగువిషయములతో నిండియుండును. సంవత్సర
 మునకు చందా రూ 2-8-0 లు. ఆరుమాసములకు చందా రూ
 1-8-0 వలయువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.
 మేడూరి శ్రీరామమూర్తి
 జ్ఞానదీపిక కార్యాలయము, విజయనగరం

నూతన ప్రచురములు

అమృత పోతనామార్త్యము
ఆంధ్ర బాగవతము 1-8 6-0-0
 డిటో మేలుకృతి 2 సంపుటములు 8-0-0
 ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-8 5-0-0
 అనందరంగరాట్టండము 1-8 1-8-0
 అనంతనిధండము 1-8 0-14-0
 అమృతపీయము 1-8 2-8-0
 అధర్వణకారికలు, సతీక 1-8 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు ముద్ద్రణ
 కును. క్యాటలాగులు చూడకోరినాము.
 వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
 292, ఎన్ క్రోస్ స్ట్రీట్, చెన్నై.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe; highest testimony. Particulars free. Correspondence confidential.
L. H. SELLER, D. Samta (Bengal)

SANTI OIL

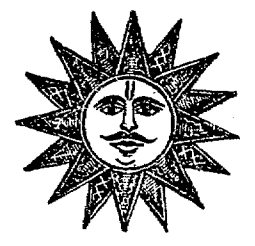
Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.
HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అజీ
 ర్ణము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, క్షుద్రిక, దగ్ధ,
 ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు
 మొదలగు వ్యాధుల కిది ప్రతాపకస్తూరి పనిచేయును. 8
 250 మాత్రల సీసాకు 0-4-0 డబ్బు 2-8-0 రు. వి. అం
 పి. జి. ఎ. అండు కంపెనీ. పెరిదేపి. (నల్లూరుజిల్లా.)

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

వృక్షమును నిర్మలము నగు కుంకుమ
 పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనుపారు నూర్య
 మార్కును గమనింపుడు.
 కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున
 వ్రాయవలయును:-
 ఎస్. నారాయణ & కంపెనీ,
 21, హనుం వీధి, బొంబాయి.

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు:

రాజమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు:

తల్లావజ్రల శివశంకరశాస్త్రి,

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి,

నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—మృదుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగనవలలు—రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రాఫీ. ప్రవేశదరము 0-4-0 యిచ్చి చందాదారులనువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు 1-0-0; ఇతరులకు రు 1-8-0.

నూతనముగ నెలువడినవి:

సుప్రసిద్ధాంగ్ల నవలారచయిత

రెయినాల్డువిరచిత మగు

రెండుభాగములు

ఫాస్టు

తెలిగించినది: శ్రీయత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు

అధికారగర్వము—అద్భుతరహస్యగోపనము—అభేద్యదుర్గావాసుల దురంతదురాచారములు—అతిభయంకర హత్యవిధానము—దారుణవినిర్వాణము—కాంతాకాంచన తిరస్కరణము—విషలక్రమాభి రామలన యువతి యువకుల కల్పణము మున్నగు చిత్రరంజకము లగు చమత్కారకల్పనలతో నొప్పుమన్నది.

మొదటిభాగము: 350 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0-0 ఇతరులకు రు 1-8-0

రెండవభాగము: 317 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0-0 ఇతరులకు రు 1-8-0

ధనవంతులకు మాత్రమే?

అనంగప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరమల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దవడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు

వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, కాళ్ళతలవ్వనము నివృత్తు, కాస్త్రసమృద్ధిముగా తయారుచేసిన ఈవిద్య వధువు నింపయోగ మైస్టర్స్ నితులలో కూడ క్రొత్తనాడుకొనినమును పుష్టియిచ్చుచు యంద్రజాలమువలె నూతనమాన్యము కలిగించును. పూర్తిగాల కివలదులకు వ్రాసిన యానాముగా పంపబడును. 40 నాళిల బుడ్డి 1 రు. 10 నాళిల బుడ్డి 2 రు.

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును వైకివాడుచే నవ్రుదానము ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారభోజ్యము తప్పక కలుగును.

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రు 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ, కేసనజీ, నె. 49 బందరుపేట, మదరాసు.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లస్వప్తము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0

తీర్ల వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలూగునకై వ్రాయును.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay

C. Bilpodiwala

డాక్టరు

మిర్జా డి. బిర్సో పీవాల్

M. B. B. S.

గౌరవప్రాయము

Thank you for the phials of Amritdhriti you sent to me. I tried n some of my cases and have found it very satisfactory especially for internal use, in virtue of its disinfecting properties. It nicely relieves nueralgic pains.

It is worthy of a trial in disorders of alimentary canal. A small dose in a concentrated form makes it quiet handy. It stands every chance of becoming very popular as a ouse hold medicine.

గమనించవలసిన విషయము

రక్తమాంసమయ మగుశరీరము మనకు తెలియని అనేక సూక్ష్మ కారణములచే పలువిధములగు రోగములకు, బాధలకు పాల్పడుచున్నది. వ్యాధి ఆరంభములో బాధ నియముగాకపోయినను ముదిరిన వెరక పూర్తిగా నయ మగుటకు చాల కాలము పట్టును. మరియు విశేష ధన ప్రయము.

అమృతధృతి

తన ప్రభావమువలన యేరోగమునైనను యేబాధనైనను, యెంతకాలమునుంచి యున్నను మొదలంట నాశనము చేయుచున్నది.

నమ స్తరోగములకు, బాధలకు ఒకేమందు.

పక్షవాతము	కలరా	చెవిపోటు	తామర
తెగరోగము	వికేచనములు	పంటిపోటు	తీట
దగ్ధ	వమనములు	తలనొప్పి	నాపులు
శిష్టము	అజీర్ణము	వాయువుపోటు	మూలశంకి
తీలకాటు	జ్వరము	గాయములు	తెలులుకు

కోరికనే అనేక యోగ్యతాప్రక్రియలు పంపి యున్నారు.

80 మోతాదుల సీసా 1.కి రు 2-0-0
20 " " రు 0-10-0

వి. పి. ఖల్వులు ప్రజ్ఞేకము.

బహుమతి కాలము సమీపించినది. జూలై నెలలో బహుమతి నెంబరు పకటింపబడును. ప్రతి అమృతధృతిలో యందు రు 00-0-0 లు బహుమతి టికెట్టు సుంచకొనును.

కానుగో ఆండ్ కంపెనీ,

ప.శే.ల్ బొంబాయి.

అశ్వత్థాంజనము

హానుమాన్ బిమ్మ

లోక ప్రసిద్ధ మైనది.

దీన్ని సమావేశము చేయలేదు.

ప్రెస్. శ్రీరంగనాథం శెట్టి, అండు బ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

నాణీముద్రాక్రమాల, బెజవాడ.

అశ్వత్థాంజనము, రబ్బరుస్టాంపులు, సీల్స్, రాగి, బంగారము, మెడిసామా నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, ప్రింట్ సామానులు. (609)

ఎంగ్లీవింగు

నూతనయంత్రములు

నూతనపరికరములు

సరస్వతీపవర్ వైస్ రాజమండ్రి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు హెద్దులు
కవర్లు
క్యాపిట్యులు

రసీదు బుక్కులు
కుభలేఖలు
ఆఫ్టోనుబ్లాకులు

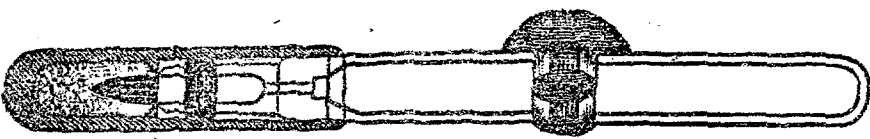
పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా
ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుషయుక్తములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

సెల్ ఫోన్

ఆగేట్

ఫ్రంట్ పేనా

పాల్ గ్రేట్ వెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇక్కడెప్పుడు మన హిందూజాతీయమునకు కూడ విక్రమముగా జూడదగినది.

సాధారణములైన "ఆగేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఈ స్కైప్ లాంటి బహుళ "ఆగేట్" గాజుపాతీ నుతయోగించుట యధురతును నూతన శిఖానము, పిక్చరీ సిరాలో ముద్రించుటకు అయిదు నిమిషములవరకు సక్రమంగా జూరును.

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిప్యూటీ

మదరాసు.

అనేకములగు బంగారుపత్రములను పొంది పొగడ్తగాంచిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి వేగు మందులు మోక్షకలరా మందులు

అనేక వేల జనులను మృత్యువువారతనుండి కాపాడినవి

సెట్టు రూ. 2-2-0 లు,

రూ. 1-2-0 లు.

ప్యాంపు, పోస్టేజీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

క్యాటలగులు ఉచితము.

నెకలవిధ క్యాటలగులను ఆయా వ్యాధి వ్యాధము లిందుగలవు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

తంతివిలాసము:

పండిట్, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచార్యులవీధి, జూబిలీహిల్స్, మదరాసు.

వజ్రము:-

దాదా కంపెనీ చైర్మనుగారివీధి, జి. టి. మదరాసు.

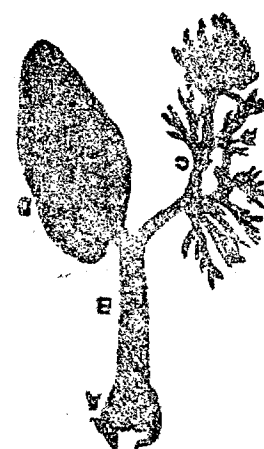
స్వస్తిపార్వతి, బెద్దేపల్లి, రువల్లికేణి, మదరాసు.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ ఫ్లుఎన్జా!!

హాడ్ సన్ను

"యూమెంథాల్ జూజుబులు" అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుంకు, రొమ్ము పడికెము, ఇన్ ఫ్లు ఎంజా మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును. దీయమును రానీయక ఆటంకపరచును.

"ది లాస్ పేట్" "ఆస్ట్రేలియన్ మెడికల్ గెజెట్టు" "ది ప్రాక్టిషనర్" "మెడికల్ ట్రెన్సు అండు సర్క్యులర్" "మెడికల్ రివ్యూ" "ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్" థెర్లి (ఇండియా) మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిఫార్సుచేయబడినది.

కంతధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది

ఏ-స్వరపేటిక.
ది.క్వాసనాశము.
సి.క్వాసనాశము యొక్క గొట్టము.
డి.క్వాసనాశము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్టరులూ ఐయు లందును మెతు దొరకును.

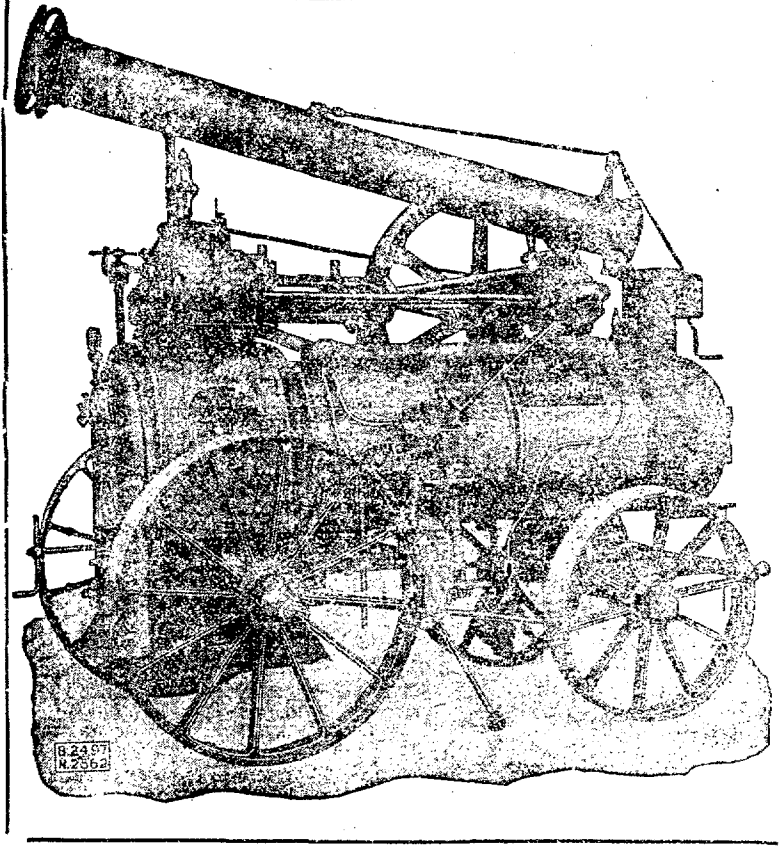
ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1.5 ధర రు 1.2.0. అన్ని బోట్లలో దొరకును, ఈడిగువ తెలుపబడిన బాగా లలో దొరకును.

మెసర్స్ ఎస్. కేశాయ గౌడర్ అండుజో, నైగా జూరొల్డ్స్, ఆక్లెండ్ అండుజో కెమిస్టరు, బ్రాడ్వే.

పోల్ ఏజెంట్లు:- వైసామహమ్మదు అండుజో, హైదరాబాద్, బాన్సు, నుద్రాసు.

మార్షల్స్

పోర్ట్ ల్యాండ్ ఆవిరి ఎంజినులు

పంపులు, బియ్యపుమరలు, సింజిమరలు, వినరుయంత్రములు, పొడిచేయు యంత్రములు

మొదలగువాటిని నడుపుటకు అనుకూలమైనవి

ఈ ఎంజినులు మిక్కిలి స్థూలమైనవి శ్రేష్ఠమైన పరికరములు, మంచి పనితీరుగలవి
120 ఎక్. బి. పానులను ప్రేరకునుండి 150 ఎక్. బి. పానులవరకు పనిచేయుటకు శక్తిగలవి.

యితరవివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

MARSHALL SONS & Co., (INDIA) LTD

ENGINEERS & BOILER MAKERS.

BEZWADA & MADRAS